

DEMOKRACIJA

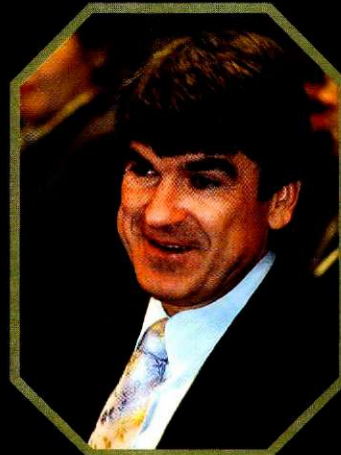

Sporna prodaja Mokric

Z zamudo so kriminalisti začeli brskati po listinah, s katerimi so Terme Čatež postale lastnik donosnega kompleksa Mokrice. Terme so kompleks kupile za desetino vrednosti, nekdanji župan Vladislav Deržič (LDS) pa pri prodaji ni upošteval zakonskih določil.

Ali se bo Liberalna demokracija Slovenije soočila z resnico in s porazom že na evropskih volitvah ali pa bomo morali počakati do jeseni?

Bo LDS poražena v nedeljo ali jeseni?

POLITIKA
Alternativa reformi šolstva

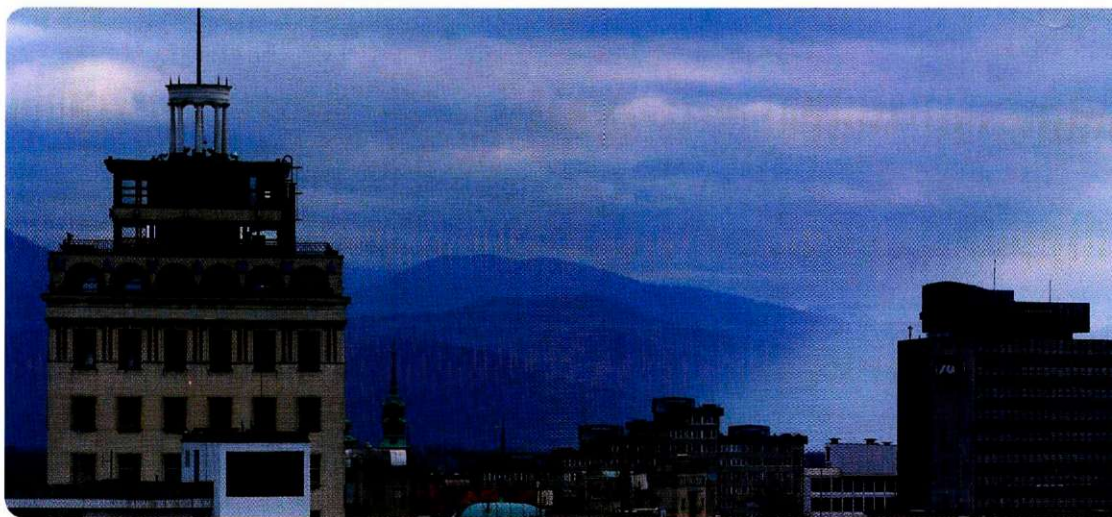

SLOVENIJA
Anderličev sporni nakup v Strunjanu

INTERVJU
Dr. Miha Brejc Spoštovati moramo zgodovinska dejstva

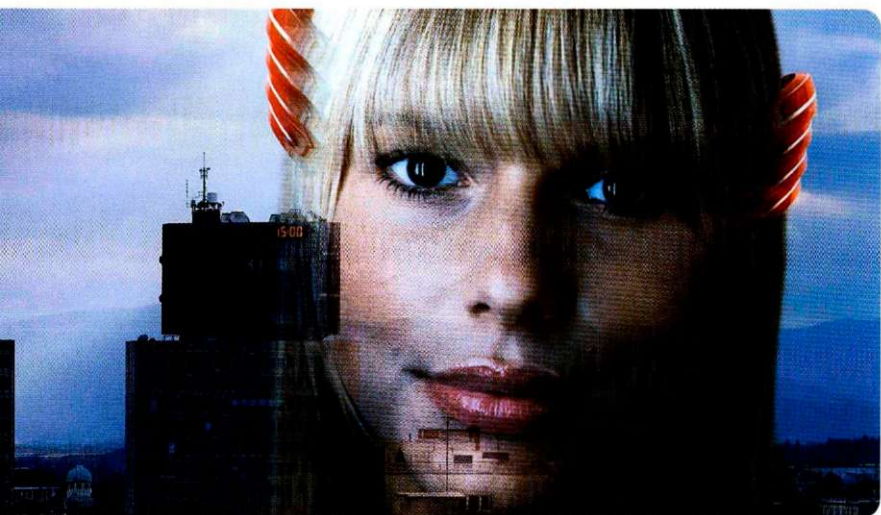
Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobilni telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Agencija 41, design: LUKS Studio, foto: T. Gregorič, J. Poljšič Mobitel d.d., 1537 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

Kdaj bodo poraženi?

Ali se bo Liberalna demokracija Slovenije soočila z resnico in s porazom že na evropskih volitvah ali pa bomo morali počakati do jeseni, se sprašujemo na naslovnici naše revije. Nedvomno je to vprašanje, ki je pred nedeljskimi volitvami nad vse aktualno, tudi realno in bo močno razgibalo politično življenje v drugi polovici letošnjega leta. Kdaj se bodo torej tisti, ki naj bi bili "obsojeni na oblast", od nje poslovili?

Pred slabimi štirimi leti je bilo vse drugače. Liberalna demokracija Slovenije z Janezom Drnovškom na čelu je na državnozborskih volitvah premočno zmagala in dosegla boljši izid kot vse tri tako imenovane pomladne stranke skupaj. Tranzicijska levica je triumfirala kot še nikoli, odkar imamo v Sloveniji uradno parlamentarno demokracijo. Videti je bilo, da so stranke, ki so nastale iz nekdanjih družbenopolitičnih organizacij in imajo prednosti zaradi bonitet, ki so jih pridobile v prejšnjem režimu in tudi v času tranzicije, kot celota nepremagljive. Na drugi strani se je za stranke, ki so sestavljale Bajukovo vlado, začelo obdobje analiz in spraševanja kako naprej. No, za Slovensko ljudsko stranko to ni veljalo. Na hitro so skočili v četrto Drnovškovo vlado z mislijo, ki jo je že pred leti izrazil njihov ustanovitelj Ivan Oman, da je pomembno biti zraven. Načelnost, vrednote, programska izhodišča, pripadnost nekemu političnemu krogu in podobno jih niso zanimali. Še enkrat so stopili v koalicijo s tranzicijsko levico, ki jih je dobra tri leta izrabljala, poniževala in pred kratkim kot neuporabne izpljunila. Pred evropskimi volitvami so v položaju, ko jih le redkokdo še jemlje resno in ko je veliko vprašanje, ali bodo dobili svojega predstavnika v evropskem parlamentu.

Nasprotno je s koalicijo Slovenija. Po letu 2000 sta postali SDS in NSi edini pravi opozicijski stranki, ki sta kljub razmeroma majhnemu številu poslancev znali opozoriti na nepravilnosti, na aroganco in samopašnost vladajoče elite. Njuno zagovarjanje načel pravne države, enakosti ljudi pred zakonom, potrebe nižjega in srednjega sloja prebivalstva, zagovarjanje slovenskih nacionalnih interesov in slovenske osamosvojitve je obrodilo sadove. Janševa SDS je lansko jesen in v prvih mesecih letoš-

nega leta po javnomnenjskih merjenjih močno povečala svojo priljubljenost, po nekaterih merjenjih je celo prehitela LDS. Po zadnjih telefonskih in terenskih raziskavah je tik za petami liberalne demokracije. Pred evropskimi volitvami dobro kaže tudi Novi Sloveniji, ki je z dobrim nosilcem liste naredila velik korak naprej k politični prepoznavnosti. Pri tem gre tako SDS kot NSi na roko, da sta to stranki, katerih evroposlanci bodo člani Evropske ljudske stranke, največje poslanske skupine v evropskem parlamentu, in da si njuni volivci močno želijo spremembe, zaradi česar bodo množičneje prišli na volitve kot simpatizerji tranzicijske levice. Po Večerovi anketi obstaja celo precejšnja možnost, da bi SDS in NSi dobili po dva poslanca v evropskem parlamentu, kar bi pomenilo štiri od sedmih. Nedvomno bi bil to izjemen uspeh, saj imata stranki ta čas v slovenskem parlamentu samo četrtno poslancev.

A vrnimo se k LDS. Po letu 2000 je doživela številne spremembe. Z izvolitvijo njenega predsednika Janeza Drnovška na mesto predsednika države je izgubila človeka, ki je vsaj na videz dajal stranki sredinsko podobo. Pod novim predsednikom stranke in vlade Antonom Ropom je prišla do izraza njena domišljavost in arogantnost. Postala je stranka privilegiranih in bogatih. Poseben pečat ji je s svojo levičarsko retoriko dodal šolski minister Slavko Gaber, ki je postal njen drugi človek. S "posiljevanjem" otrok z nedodelano in preobremenjujočo devetletko si je nakopal zamero pri starših. Podobno se je zgodilo liberalni demokraciji pri vprašanju umetnega oplojevanja zdravih samskih žensk, vlaganj v telekomunikacije, pri vprašanju tako imenovanih izbrisanih in podobno. LDS je zagovarjala stališča, ki so močno v nasprotju z mnenjem večine prebivalstva, zagovarjala je stališča, ki so skrajna in manjšinska. Na referendumu o tehničnem zakonu o tako imenovanih izbrisanih je doživela popolno nezaupnico, hkrati pa je zaradi dolgoletne vladavine vpeta v koruptivne posle svojih članov in simpatizerjev. Afere, kot so banka SIB, Rdeči križ, Elan, nakup Sistemске tehnike s strani Viatorja & Vektorja, Orion, nakup vladnega letala falcon, Zavarovalnica Triglav, številni stečaji hranilnic, so pustile posledice. Njena javnomnenjska priljubljenost se je zmanjšala; zmanjšala se je tudi zato, ker so se ideološke teme, s katerimi so se strašili in mobilizirali "levi" volivci, v precejšnji meri izpele. Zato se porazu oziroma nazadovanju v primerjavi z zadnjimi parlamentarnimi volitvami praktično ne more izogniti. In kaj bo z ZLSD? Kot kažejo javnomnenjske raziskave, bo Pahorjeva združena lista še naprej igrala obrobno vlogo, tako da je vse odvisno od LDS.

Nedeljske volitve v evropski parlament bodo znanilec jesenskih sprememb. Pokazale bodo premike volilnega telesa in odgovorile na vprašanje, ali bo LDS poražena že v nedeljo ali šele jeseni.

Metod Berlec

Nedeljske volitve v evropski parlament bodo znanilec jesenskih sprememb. Pokazale bodo premike volilnega telesa in odgovorile na vprašanje, ali bo Liberalna demokracija Slovenije poražena že v nedeljo ali šele jeseni.

9 Se nimamo od EU ničesar učiti?

V Evropo prihajamo nepripravljeni, nespravljani in brez nacionalne strategije.

11 Priložnost za uresničitev vrednot

12 Kdo bo zmagal?

Skorajšnje volitve v evropski parlament bodo, če sodimo po intenzivnosti predvolilne kampanje, le generalka pred odločilnimi državnozborskimi volitvami letos jeseni. Javnomenjske ankete kažejo, da se znova vzpostavljata dva enakovredna politična bloka, o tem, kateri izmed njiju bo vladal, pa bodo najverjetneje odločale manjše politične stranke.

16 Alternativa šolski reformi

V sredo je potekala že tretja javna tribuna, ki jo je pripravil strokovni svet Slovenske demokratske stranke. Tokrat so razpravljali o reformi visokega šolstva v Republiki Sloveniji v luči načel Bolonjske deklaracije.

18 Sporna prodaja Mokric

22 Plačana priznanja

24 Predmet Anderličevega poželenja

32 Spomin na kitajsko pomlad

Od pokola na pekinškem Trgu nebeškega miru je minilo petnajst let. Sedanje kitajsko vodstvo ne praznuje tega, kar uradno še vedno označuje kot "zmago nad kontrarevolucijo", ampak se trudi, da bi Kitajci na te dogodke čimprej pozabili. Namesto demokracije, ki so jo takrat zahtevali protestniki, oblasti zdaj ponujajo gospodarski vzpon, nacionalni ponos in represijo. Večina Kitajcev zato danes molči – iz strahu, nevednosti ali pragmatizma.

34 Spoštovati moramo zgodovinska dejstva

Pogovor z dr. Mihom Brejcem

Ves čas sem se zavzemal za spoštovanje zgodovinskih dejstev. In ta govorijo, da evropska civilizacija temelji med drugim na judovstvu in krščanstvu. Torej je pošteno in se spodobi, da sta judovstvo in krščanstvo omenjena v preambuli evropske ustavne pogodbe. Enakega mnenja je bila večina v poslanski skupini Evropske ljudske stranke–Evropskih demokratov.

42 V žrelu revolucije

56 Bo prvenstvo izenačeno?

Svetovno in evropsko prvenstvo v nogometu sta dogodka, ki daleč prekašata vse drugo, kar nam lahko ponudi globalni šport.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtčnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joza Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Florjančič tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Krekova banka d. d. Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: Arhiv Demokracije

Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Škoda presega 16 milijard tolarjev

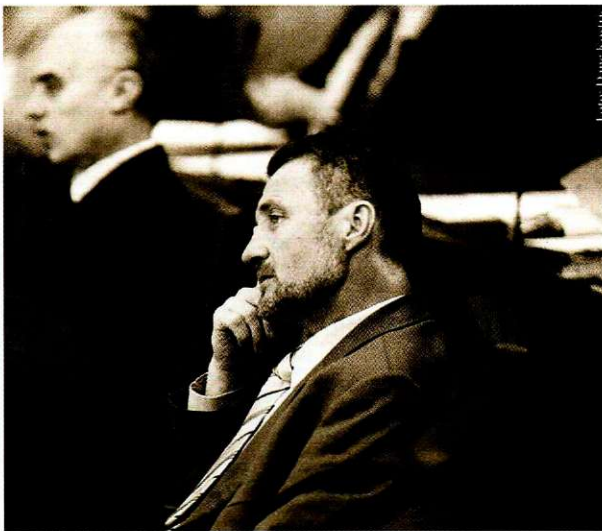

Foto: Danke-Konata

Poslanec Branko Kelemina je predsednik preiskovalne komisije za ugotavljanje odgovornosti nosilcev javnih pooblastil glede nakupa in prodaje električne energije.

Komisija, ki jo vodite, je opravila svoje delo. Kakšne so končne ugotovitve?

Preiskovalna komisija je z analizo dogodkov nesporno ugotovila, da je bila zaradi neučinkovitega poslovanja v slovenskem elektrogospodarskem sistemu od poletja 1998 do konca junija 2001 (to je bilo preiskovano obdobje, nanaša pa se na čas po odklopu dobave električne energije iz Jedrske elektrarne Krško sosednji Hrvaški) Sloveniji povzročena velika gospodarska škoda. Ta presega 16 milijard tolarjev.

V zadnjem času so izračun gospodarske škode popravili s 14 na 16 milijard tolarjev. Kako ste prišli do teh podatkov?

Gospodarsko škodo smo izračunali tako, da smo upoštevali razliko med doseženo prodajno izvozno ceno in polno lastno ceno električne energije v JEK. V letu 1998 je bilo te v višini 3,323 milijarde tolarjev, v letu 1999 6,985 milijarde, v letu 2000 je bilo škode v višini 4,109 milijarde in v letu 2001 1,211 milijarde tolarjev. Skupaj znaša škoda 15,629 milijarde tolarjev, k temu pa je treba prišteti še izgubo na račun tranzita v višini 669 milijonov tolarjev. Ko vse to seštejemo, dobimo skupno povzročeno škodo v višini 16,298 milijarde tolarjev. V izračunu pa ni upoštevana cena, ki bi bila dosežena na italijanskem trgu in bi bila približno 2 tolarja za kilovatno uro višja od polne lastne cene v JEK. V letu 2001 je bila ta cena 8,4 tolarja za kilovatno uro, lastna cena električne energije po izračunu Računskega sodišča RS pa je bila na primer 6,10 tolarja.

Kdo je dejansko odgovoren za povzročeno gospodarsko škodo?

Preiskovalna komisija je pri svojem dolgotrajnem delu ugotovila, da so za povzročeno gospodarsko škodo odgovorni Janez Drnovšek, nekdanji predsednik vlade, za celotno obdobje, za leto 2000 je kot takratni podpredsed-

nik vlade odgovoren tudi Anton Rop. Metod Dragonja je kot nekdanji minister za gospodarstvo odgovoren za čas od poletja 1998 do konca aprila 1999. Tea Petrin, nekdanja ministrica za gospodarstvo, je odgovorna za čas od 1. aprila do 7. junija 2000. Poleg tega je za čas od poletja 1998 do 6. aprila 2000 odgovoren Ivo Banič, nekdanji direktor Eles. Robert Golob je bil v času od 17. maja 1999 do 19. junija 2000 državni sekretar za energetiko. Za povzročeno gospodarsko škodo sta odgovorna še Vekoslav Korošec, direktor Eles, v času od 6. aprila 2000 do 22. septembra 2000 in od 11. januarja 2001 dalje in ter Stane Rožman, direktor JEK. Dodati moram, da je komisija ugotovila, da v preiskovanem primeru nikakor in v ničemer ni šlo za kakršno koli pomanjkanje strokovnega znanja, neizkušenosti ali političnega neznanja. Šlo je preprosto za napačne poslovne in politične odločitve (morda namenoma), ki so nerazumljive in izključujejo preprosto kmečko logiko "proizvajaj in kupuj poceni, prodajaj z dobičkom".

Kaj pričakujete po razkritju?

V Sloveniji žal ni običajno, da bi za povzročeno izgubo nosilci političnih funkcij in javnih pooblastil nosili kakršno koli odgovornost. Tudi gospodarske škode naša sodišča za takšne primere ne ugotavljajo, kaj šele da bi jo bile odgovorne osebe dolžne vrniti. To je mogoče v ZDA in nekaterih drugih demokratičnih državah, kjer se odgovornim, potem ko so pravomočno obsodeni, poleg visokih kazni naloži povrnitev povzročene škode in zapleni njihovo nezakonito pridobljeno premoženje. Po opravljenem delu vsekakor pričakujem, da bodo državne ustanove, ki varujejo pravni red in državno premoženje, v okviru zakonov in pooblastil ustrezno ukrepale proti odgovornim nosilcem javnih funkcij. Nasploh menim, da celotna vlada svojih pozicij v preiskovanem primeru ni izrabila, zato je v celoti odgovorna za povzročitev velike gospodarske škode in izgubljeni dobiček ter je v okviru svojih pristojnosti dolžna ukrepati proti nosilcem političnih funkcij in javnih pooblastil.

Vida Kocjan

Resil smrti
7.000 Slovencev
(Stran 10)

Brezzobo poročilo
(Stran 14)

Kdo bo nasledil
Cerarjevo?
(Stran 15)

Zamegljena resnica
(Stran 21)

Izobrazevalni center
razdora
(Stran 26)

Pavarottijevo slovo
(Stran 28)

Čas kompromisov
(Stran 31)

Utrip Bolivije
(Stran 38)

Zaposleni v kulturi
(Stran 39)

Dobitnik desetnice
(Stran 40)

Svetišče nad breznom
(Stran 42)

Harry Potter, tretjič
(Stran 48)

Jurij ni kriv
(Stran 55)

Afriski ritmi v
Plecnikovih Krizankah
(Stran 58)

Blestite!
(Stran 60)

Vlada Andreja Bajuka
(Stran 62)

Evrokapitalisti in kandidati za dumo

Združena lista socialnih demokratov pred prvimi evropskimi volitvami nastopa z geslom "Mi smo evropski socialni demokrati". Glede na to, koliko so, odkar so na oblasti, naredili za socialno ogrožene, in glede na to, koliko direktorjev je v njihovih vrstah, bi bilo primerneje, če bi nastopili z geslom "Mi smo evropski ultrakapitalisti". Podobno velja za eldeesovce. Njihovi kandidati bolj spominjajo na kandidate za rusko dumo kot za evropski parlament.

Prva dama

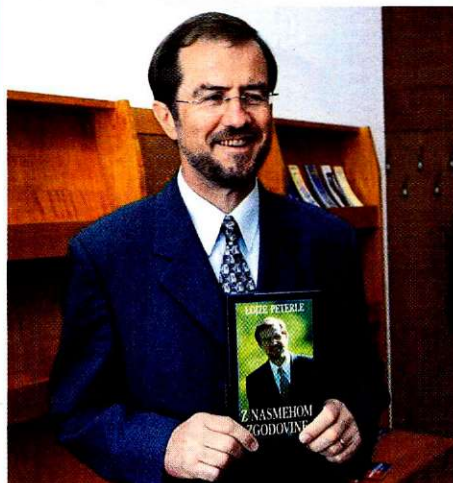
Pred nedavnim je v Vatikanu zavladala panika. Mediji so namreč poročali, da se je v rezidenci papeža Janeza Pavla II. zgodil – ROP. Po poročanju nekaterih virov naj bi bilo izginilo 21 zlatnikov ...

No, zadeva se zdaleč ni tako tragična. Svetega očeta je namreč obiskal predsednik slovenske vlade Anton Rop, ki je menda dobil v dar 21 zlatnikov. Zgovorna je že sama številka 21. Gre nemara za simboliko, češ, saj smo v 21. stoletju? Ali pa je morda papež želel sporočiti pozdrave Forumu 21? Kdo ve. Glede na to, da v Vatikanu še ni bilo slovenskega veleposlanika, ki ne bi bil v tesni prijateljski zvezi z nekdanjim predsednikom države dr. Milanom Kučanom, je mogoče tudi to. Dr. Karel Bonutti, nekdanji veleposlanik, je našemu nekdanjemu predsedniku "zrihtal" celo častni doktorat, zaradi česar so mnogi prepričani, da je naš nekdanji predsednik Državnik, ki mu Václav Havel ne seže niti do kolen. Tudi Aleksander Lucu, čigar roka je daljša od božje, je poskrbel, da so papeževi pozdravi prišli do bralcev Nedela.

Ampak kljub vsemu je bil Ropov obisk v Vatikanu nekaj posebnega. Po poročilih naših "neodvisnih" medijev je slovenskega prvega ministra spremljala tudi njegova žena, ki so jo nekateri že poimenovali "prva dama Slovenije". Sliši se nekoliko bogokletno, saj ta naziv menda še vedno pripada Štefki Kučan, ki pa v zadnjem času ni več v ospredju. Zlobni jeziki trdijo, da morda tudi zato, ker mora motogcem iz Forumu 21 kar naprej kuhati kavo in zato nima več časa, da bi se pojavila na vsaki pasji procesiji. No, kakor koli že, Anton Rop je izkoristil priložnost in vesoljnemu svetu pokazal, da je tudi on poročen, s čimer je slovenske in druge evropske liberalne kolege spravil v majhno zadrego, saj je zanje bolj normalno, če ima takšen dedec ljubico. Toda Bog ne daj, da bi se prikazal pred papežem in rekel, da je pripeljal ljubico s seboj – najmanj kar bi ga lahko doletelo, bi bilo to, da ne bi mogel dobiti odpustkov za grehe vlade. Že tako je Rop zamudil priložnost pridobitve popolnega odpustka, kar je bilo mogoče v jubilejnem letu 2000. A kaj hočemo, tedaj še ni bil predsednik vlade. Je pa res, da se vsaj on lahko postavi pred svetovno javnostjo s svojo prvo damo in je v tem smislu prehitel celo predsednika države Janeza Drnovška, ki svetu lahko pokaže edino svojega psa, pa še to je zelo vprašljiva poteza, kajti državni voditelji bi jo lahko razumeli kot znamenje, da je naša država na psu.

Seveda pa je treba našega predsednika vlade opozoriti, da če se bo odslej po svetu potepal s svojo ženo, naj dobro pazi, da ne bo med kakšnim obiskom preprosto – izginila. Saj veste, izginila tako, kakor je pred tremi leti med obiskom v Sloveniji izginila Laura Bush, žena ameriškega predsednika. Nekateri so ji morda celo privoščili, da bi jo ugrabili alkajdovci. Toda zadeva je zelo resna – če je prva dama ZDA izginila pri nas, kjer imamo najbolj pluralen medijski prostor na svetu (prvo damo so potem po naključju našli na Brezjah), potem zakoncem Rop v tujini grozi še večja nevarnost ...

Gašper Blažič

"Drnovšek mi je nenavadno rezko odgovoril, da me to nič ne briga. Povedal sem mu, da sem še zmeraj zunanji minister, in dokler se moj mandat formalno ne zaključi, bi rad delal na spodoben način. Razgovor ni nič prinesel in sem preprosto odložil slušalko."

(Lojze Peterle se v svoji knjigi Z nasmehom zgodovine spominja, kako je v času Ogleja komuniciral s takratnim predsednikom vlade Janezom Drnovškom, ki ga je znal včasih tudi "presenetiti".)

"Lahko je ujeti kurjega tatu, teže pa je odkrivati gospodarski kriminal in korupcijo."

(Poslanec LDS Dušan Vučko bi rajši vztrajal kar pri lovu na kurje tatove, saj le-teh v LDS ni.)

"Ona vpliva na mojo politiko bolj, kot mislijo nekateri, ampak manj, kot je to normalno."

(Srbsko-črnogorski zunanji minister Vuk Drašković meni, da vpliv njegove žene Danice na njegove politične odločitve ni pretiran.)

"Razlika med debato pri Drnovšku in v DZ je samo v tem, da se tam – akademskemu nivoju primerno – nihče ne moti, ampak imajo vsi prav, čeprav razmišlja vsak drugače."
(Kolumnist Marko Crnkovič opaža, da imajo posveti o prihodnosti Slovenije precej SZDL-jevski značaj.)

"A se ti zdi, da sem jaz komik?"

(Sašo Hribar odgovarja novinarju na vprašanje, kaj je največja sramota za komika.)

"Kot naš glavni adut izpostavljam svežino in novost, saj s seboj ne nosimo bremena neizpoljenih obljub."

(Nosilka liste Slovenija je naša Alja Brglez obljublja osvežitev Slovenije v vročih junijskih dneh.)

"No, takole je: Splitčanke so prekrasne, vendar so hladne, Beograjčanke so ravno tako prekrasne in zelo komunikativne, Slovenke pa so nekje v sredini – imajo mero, malo mistike, vendar so odprte. To je super!"

(Petar Grašo prisega na zlato sredino.)

"Torej kar nekaj žensk misli kakor jaz, kajne?"

(Shania Twain je ugotovila, zakaj je svoj album Come on Over prodala v 34 milijonih izvodov.)

"No, tisto z izbrisanimi je bila zelo dobra predstava ... odlična zadeva ... to je dobro pogruntal."

(Ustanovitelj Slovenske kmečke zveze Ivan Oman je navdušen nad Janševimi stališči in ravnanjem v primeru tako imenovanih izbrisanih.)

"Zmago Jelinič je kot nekateri Romi: rad pogleda v kozarec, ima konflikte s policijo in živi od davkoplačevalskega denarja."

(Romski svetnik Darko Rudaš meni, da se tudi med politiki najdejo cigani.)

Vlaganja v telekomunikacije

V ponedeljek opolnoči se je iztekel zakonsko predpisani rok za vložitev zahtevkov za vračilo vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje. Na ministrstvu za informacijsko družbo so že pripravili predlog novele zakona o vračilu vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje, ki naj bi podaljšal rok za vložitev zahtevkov. Vlada naj bi ga obravnavala in potrdila že danes in ga takoj poslala v državni zbor, da ga ta sprejme po skrajšanem postopku. Po nekaterih podatkih naj bi bilo do predvidenega roka vloženih od 20.000 do 30.000 zahtevkov, od tega je bilo več kot 130 zahtevkov občin in krajevnih skupnosti. Vse zahtevke bodo pregledali državni pravobranilci in na koncu z vlagatelji sklenili poravnave. Doslej niso naredili še nobene, zato višine zahtevkov še niso znane. Sicer pa so po poročanju nekaterih občil imeli posamezniki pri vlaganju zahtevka velike težave. Težavno je bilo posebno za tiste, ki nimajo shranjenih ustreznih pogodb in drugih listin. Čeprav je zakon predvidel, da jim bo pri tem pomagal Telekom, se je izkazalo, da ni bilo tako. Ministrstvo za informacijsko družbo je sicer na svoji spletni strani objavilo evidenčne sezname pogodb, ki so bile sklenjene z namenom vlaganja v javno telekomunikacijsko omrežje,

Veliko vprašanje je, kdaj bo sprejet program lastninjenja Telekoma.

za vseh devet nekdanjih poslovnih enot Telekoma Slovenije, te pa bi bile lahko v pomoč predvsem lokalnim skupnostim pri pripravi zahtevkov za vračilo vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje. Sezname za devet poslovnih enot Telekoma, ki vključujejo vse nekdanje občine, so namreč nastali leta 1996 za potrebe lastninskega preoblikovanja Telekoma. Sezname vključujejo konkretne pogodbe, ki so jih v zvezi z vlaganjem sklepale lokalne oziroma krajevne skupnosti. Dodati je treba, da so nekatere občine svoje delo opravile zgledno. Za primer navedimo občino Semič, ki je dokazala, da se da narediti vse, če je le volja. Vprašanje pa je, ali so nekatere občine oz. t. i. lokalne skupnosti resnično zatajile ali pa so to storile zato, da bo vlada lahko podaljšala rok za zbiranje zahtevkov za vračilo. Lastninjenja Telekoma in s tem povezanega roka za odpravo državnega deleža namreč še ni na vidiku. Za to pa je vsekakor in predvsem odgovorna vlada. V. K.

Janša in Rupel v Wachau

Minuli konec tedna je v avstrijskem Wachau potekala konferenca z naslovom Evropski forum Wachau. Gre za redno letno konferenco, namenjeno vprašanju evropskih integracij, ki se je udeležujejo znani politiki, gospodarstveniki, znanstveniki in novinarji iz vseh evropskih držav. Glavna tema srečanja je bila Evropa petindvajsetice – nove perspektive regionalnega partnerstva. Srečanja sta se na povabilo avstrijske ministrice za zunanje zadeve Benite Ferrero Waldner udeležila tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel in predsednik SDS Janez Janša. Na konferenci so obravnavali štiri tematska področja, in sicer Evropa petindvajsetice – varnost državljanov kot skupna naloga v EU, dinamična rast prek regionalnega sodelovanja, politične spodbude skozi regionalna partnerstva in kultura kot temeljni kamen evropske integracije. Predsednik SDS Janez Janša je sodeloval v delovni skupini, v kateri so razpravljali o eni izmed temeljnih nalog EU, to je o varnosti njenih državljanov. Dimitrij Rupel je govoril o vprašanju identifikacije v EU, znotraj katere so navzoče jezikovne, etnične in kulturne raznolikosti. Kakšno težo ima srečanje, povedo tudi imena navzočih. Janša in Rupel sta bila v družbi avstrijskega kanclerja Wolfganga Schüssla, hrvaškega zunanjega ministra Miomirja Žužula, predsednika 58. zasedanja generalne skupščine Združenih narodov Julijana Roberta Hunteja in še nekaterih drugih. Na srečanju je Rupel prejel nagra-

modrosti tedna

“Ne samo da imamo enostransko, neuravnoteženo politično sestavo, še bolj enostranska je gospodarska (posebej finančna), da ne govorimo o prevladi v ključnih medijih in o monopolu starih političnih sil pri športu. /.../ Navzven prikazujejo zadeve evropsko, navznoter deluje v bistvu po starem (zadnja ilustracija: ob odprtju razstave Brižinskih spomenikov pojejo krščanskemu demokratu, ministrskemu predsedniku Bavarske dr. Edmundu Stoiberju o Mariji in Jezusu, ljubljanskega nadškofa pa pošljejo v zadnjo vrsto).”

(Politik Lojze Peterle)

“V vsaki evropski državi so temelji demokracije, ki smo jih mi strnili v šest zahtev, neomajno dejstvo. Le v Sloveniji mora opozicija opozarjati in zahtevati, da se uresničijo najosnovnejši kriteriji, ki bi omogočili bolj transparentno in jasno delovanje javnih podjetij, javnih medijskih hiš in političnih strank. Kot evropska država bi morala Slovenija že zdavnaj pomesti z negativnimi ostanki 50-letne oblastne miselnosti, sprejeti temelje demokracije in jih tudi začeti uresničevati.”

(Politik Janez Janša)

Na Evropskem forumu Wachau sta Slovenijo zastopala Rupel in Janša.

do, imenovano po dr. Aloisu Mocku, ki jo podeljujejo za izjemne dosežke na področju raziskovanja, poučevanja, delovanja na državnem in organizacijskem področju in osebam, ki so prispevale k evropski enotnosti. M. P.

Potočnik na shodih LDS

Domala vse politične stranke pred volitvami pripravljajo javne tribune, na katerih se predstavljajo kandidati in kandidatke, ki sestavljajo kandidatne liste. Pred dnevi pa se je na javni tribuni, ki jo je organizirala Liberalna demokracija Slovenije, pojavil Janez Potočnik. Njegova udeležba je presenetila predvsem zato, ker Potočnik ni kandidat liberalne demokracije za evropske volitve, in tudi zato, ker se je ves čas predstavljal kot nestranski človek. Predsednik Slovenske demokratske stranke Janez Janša meni, da gre pri nastopih evropskega komisarja za širitev Janeza Potočnika na predvolilnih shodih največje vladne stranke liberalne demokracije za politično korupcijo. Janša to utemeljuje z besedami, da gre za človeka, ki se je prodajal kot nestranski, ko pa je prišel na svojo sedanjo funkcijo, zdaj tistim, ki so ga tja imenovali, to vrača s političnimi uslugami v času predvolilne kampanje za vo-

Opozicija Janezu Potočniku očita politično korupcijo.

litve v evropski parlament. Kot pojasnjuje Janša, tega od Potočnika ni pričakoval, saj je verjel, da je verodostojen. Pri tem je še dejal, da so Potočnika tudi v Slovenski demokratski stranki vabili na svet, konkretno na predstavitev nekaterih zadev v zvezi s pogajanjem za vstop Slovenije v Evropsko unijo, pa je vabilo zavrnil. S Potočnikovo udeležbo na javni tribuni liberalne demokracije pa so nezadovoljni tudi v nacionalni stranki, saj se jim zdi nedopustno za mednarodno kredibilnost Slovenije, predvsem pa podcenjujoče do državljanov in državljanov, da se najvišji predstavnik države v evropskih institucijah politično prodaja na domačih političnih shodih. M. P.

Obkladanje z gestapom

Zgodba o domnevnem sodelovanju dr. Jožefa Bernika z gestapom bo vendarle prišla na sodišče. Višje sodišče v Ljubljani je razveljavilo sodbo ljubljanskega okrožnega sodišča, češ da se odškodninski zahtevek dr. Jožefa Bernika proti tedomu Mladina zavrne. Spomnimo se: jeseni 1997 je Mladina objavila več zapisov o predsedniških kandidatih, v katerih se je dotaknila tudi domobranske preteklosti dr. Jožefa Bernika. Mladina je poskušala potegniti vzporednico med njim in Kurtom Waldheimom, prav ti zapisi pa naj bi ga, kot poudarja Bernik, poskušali diskreditirati in mu vzeli možnost za uspešno merjenje moči v predsedniški kampanji.

Odločitev višjega sodišča je po svoji presenetljivosti, če pomislimo, kakšno sramoto si je slovenski pravosodni sistem nakopal v času od osamosvojitve do danes v sodnih postopkih, povezanih s polpreteklo zgodovino. Medtem ko za vojne in povojne zločine komunistov (po skoraj 60 letih!) ni bil obsojen niti en storilec, so se sodišča ukvarjala z dlako v jajcu,

Iluzorno je pričakovati, da bi poslanec Jožef Bernik z lahkoto dobil tožbo proti tedomu Mladina.

in sicer s sedaj že pokojnim Vinkom Levstikom, ki je malo pred svojo smrtjo po dvajsetih letih (!) dočkal oprostilno sodbo. Žal pa Levstiku ni uspelo s tožbo proti Ladu Kocjanu, ki ga je obtožil podobnih stvari kot tedom Mladina Jožefa Bernika. Temu je ljubljansko okrožno sodišče zavrnilo odškodninski zahtevek proti Mladini. V istem času je generalna državna tožilka in sedanja pravosodna ministrica Zdenka Cerar zavirala postopek za obnovo sodnega procesa proti škofu Rožmanu. To kaže, kakšno je stanje duha v slovenskem pra-

vosodju, saj so nekateri tožilci in sodniki z eno nogo še vedno v komunizmu, kot je pred časom za Kučana dejal avstrijski predsednik Klestil, ko je šlo za debato o avstrijskih sklepkih.

Glede na vse okostnjake v omarah slovenskega pravosodja je iluzorno pričakovati, da bi bil Bernik zmagovalček v tej pravdi. Višje sodišče

je s svojo razsodbo le omogočilo vnovično vložitev odškodninskega zahtevka proti Mladini, sodni postopek pa bo najverjetneje dolgotrajen, poln zavlačevanja, sprenevedanja in ideoloških konstruktov. Vsekakor bi končna razsodba v Bernikov prid pomnila tudi majhno zadoščenje za vse tiste, ki so se morali med drugo svetovno vojno braniti pred komunističnim nasiljem, nato pa bežati iz domovine in vse življenje poslušati očitke, da so nacistični sodelavci, in to samo zato, ker niso sodelovali v NOB (beri: revoluciji). Da so sodni postopki, ki se navezujejo na polpreteklo zgodovino, okupacijo in revolucijo, dostikrat simbolični, dokazuje tudi

dejstvo, da je bil proces proti škofu Rožmanu dejansko prikaz sistematične gonje proti Cerki. Ni naključje, da so v istem procesu sodili tudi nacističnim funkcionarjem, čeprav niso imeli nobene zveze s škofom. Zato bo sodni postopek (še posebej njegov izid) predvsem lakmusov papir slovenskega pravosodja, ki bo moralo po vstopu Slovenije v Evropsko unijo dokazati, da v njem ne oblačijo in vedrijo ujetniki starih vrednot. Glede na dosedanje izkušnje pa je težko pričakovati velik napredek.

Gašper Blažič

Nerazsodni oblastniki

Javnofinančno stanje slovenske države je kritično. To dokazujejo med drugim podatki o zadolževanju, po katerih se je vlada na račun slovenskih davkoplačevalcev samo v prvih štirih mesecih letošnjega leta zadolžila za dodatnih 52 milijard tolarjev. V aprilu letos je bila razlika med zadolževanjem in odplačilom dolga več kot

Ob vsem tem opozorimo, da se odhodki za naložbe (t. i. investicijski odhodki) v državnem proračunu iz meseca v mesec zmanjšujejo in komaj še presegajo 3 milijarde tolarjev na mesec. Razlika gre v t. i. tekočo porabo. Stvari so resnično alarmantne in ne peljejo nikamor. Velika proračunska stiska je najverjetneje tudi vzrok

V štirih mesecih je vlada na račun davkoplačevalcev samo za obresti na posojila plačala 50 milijard.

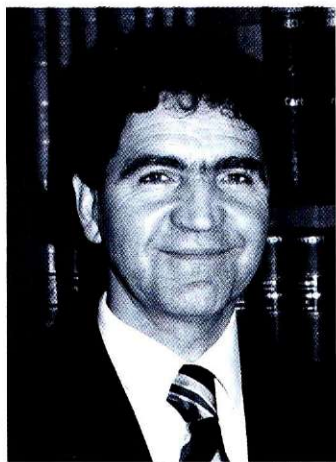
33 milijard tolarjev. Za toliko se je tega meseca povečal skupni dolg. Za večino tega zneska je vlada izdala razne vrednostne papirje, čeprav ji ti aprila že niso več zadoščali. V tem mesecu se je vlada pri domačih poslovnih bankah zadolžila za dodatne 3,2 milijarde tolarjev. Zadolževanju primerno so visoki tudi zneski plačanih obresti za najeta posojila in izdane vrednostne papirje. Samo v zadnjih treh letih je slovenska država za obresti plačala 242 milijard tolarjev. Letno damo povprečno za obresti dobrih 80 milijard tolarjev. Ob tem je slovenska vlada v prvih štirih mesecih letos za obresti plačala slabih 50 milijard tolarjev, kar je več, kot zna-

za zadnje vladno razmišljanje o podaljšanju roka za vložitev zahtevka za vlaganja v telekomunikacijsko omrežje. Razlog niti približno ni v tem, kar uradno razlaga Pavel Gantar, minister za informacijsko družbo, ampak v tem, da želi vlada čim dlje zadržati lastninjenje Telekom, družbe v večinski državni lasti, in da se želi v letošnjem volilnem letu izogniti vsakemu vprašanju o tem, kdaj bo vrátilo vlaganje dejansko opravljeno.

Poznavalci ob vsem tem opozarjajo še na to, da so bile velike proračunske težave razlog za zadnjo spremembo zakona o zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik in s tem povezano podaljšanje roka zapiranja.

Glede na vse to se upravičeno lahko sprašujemo, kam gredo vse milijarde, ki se mesečno stečejo v državno blagajno. Aprila jih je bilo 157, pri tem pa niso vštete blagajne, kot sta zdravstvena in pokojninska. Na dlani je torej, da veliko tega denarja pristane tudi na računih, kjer ga niti približno ne bi smelo biti. Negospodarno ravnanje s proračunskim denarjem, to je z denarjem davkoplačevalcev, je več kot očitno. Nadzora nad porabo skorajda ni – vsaj pravega ne, država pa je tam, kjer je. Večina občil pa o tem molči!

Vida Kocjan

Dr. Janez Juhant

Časnika Delo ne berem vsaj že dve leti. Nedavno pa sem nekje na obisku na stranišču naletel na sobotno prilogo in jo prelistal. Zdelo se mi je, da je pisarje na las podobno tistemu pred leti. O tem sem se preprčal, ko sem prebral Pušenjakov članek, v katerem ta trdi, da Slovenci zaradi svoje preteklosti v Jugoslaviji lahko kvečjemu Evropo naučimo sodelovanja, ne pa da bi se tega morali mi učiti od Evrope.

Se nimamo od EU ničesar učiti?

Človek se samo čudi: kdo nas je učil sodelovanja, če ne prav ZDA in Evropa, ko je nekdanja država razpadla zaradi petdesetletne komunistične diktature, ki ni bila sposobna narodov naučiti niti sodelovanja niti miroljubnega reševanja medsebojnih konfliktov. Če bi nas namreč komunizem res učil sodelovanja, potem tu ne bilo ne vojn ne opustošenja, ampak bi se mirno dogovorjali za skupno življenje ali za razdružitev.

Morda bo kdo ugovarjal, češ, Slovenci smo že bili za dogovor, vendar nas drugi niso hoteli poslušati. Treba pa je dalje vprašati: če bi bili Slovenci res tako večji sodelovanja zaradi nekdanjega režima, zakaj nam potem ni uspelo v dialogu obsoditi zločinov totalitarnega režima, dostojno pokopati žrtev revolucije in vojne ter spravljenim stopiti v Evropo? Tako pa nismo naredili niti tega niti nismo izdelali skupne nacionalne strategije za svoje uveljavljanje v Evropi. Ravno nasprotno: v Evropo prihajamo nepripravljeni, nespravljani in brez nacionalne strategije.

Verjamem pa, da so se nekdanji komunisti dobro naučili, kako je treba sodelovati pri jemanju oblasti drugim državljanom. Takšno sodelovanje vladajočih ob izključevanju vseh drugih pa je prineslo vse posledice tranzicijskih malverzacij. Tako mi je nekdo razlagal, kako neznansko je Niko Toš sposoben pridobiti denar pri vsaki oblasti. Seveda lahko od korpumpirane oblasti dobiš denar, če si pripravljen za to prodajati tudi resnico, pravičnost in poštenje. Kaj vse so doslej počeli naši nomenklturni veljaki, da bi ohranili oblast in nagrabili čim več premoženja! In pridružili so se jim seveda še mnogi, ki jim ni mar za resnico, pravico in poštenje.

Ni čudno, da tako brezizhodno stanje, v katerem si nekateri lahko ne-

kaznovano privoščijo vse, mnogim Slovincem jemlje pogum in voljo do življenja v tej državi. Tako bi se nekateri kar odselili odtod, ker jih tako stanje gospodarsko in duhovno polagoma ubija in jim sproti jemlje upanje v vzpostavljanje pravičnejših odnosov. Nekateri celo menijo, da k temu ne bo pripomogla niti EU.

Kakšno sodelovanje torej, če gre nekaterim vse po maslu, medtem ko drugi doživljajo stiske, zapostavljanja, so ogoljufani za pravično plačo, imajo komaj možnosti, da se pritožijo na ustanove, ki naj zagotavljajo pravičnost in poštenost! Če pa se že pritožijo, imajo komaj upanje na kak uspeh. Znova je te probleme izpostavila zadnja izredna seja parlamenta, odražali pa se bodo tudi ob nedeljskih volitvah v evropski parlament. Ali pa bodo naši volivci prepoznali, katere stranke in kateri politiki so pripravljeni konstruktivno sodelovati in omogočiti prave spremembe, ki bodo zagotovile uspešno delovanje vsem državljanom?

V nasprotju z (ne)sodelovanjem v Sloveniji si ogledimo odpravljanje ko-

lo natančno so z zakoni določena koruptivna kazniva dejanja. Zagrožene so razmeroma visoke kazni. Pomembno je tudi zavarovanje prič, ki so pripravljene pričati pred ustreznimi preiskovalnimi in sodnimi organi. Pričam je zagotavljanje anonimnosti in po potrebi tudi policijsko varstvo, tako da jih ne more nihče od vpletenih ogroziti, če pričajo v zvezi s korupcijo.

Obstajajo tudi dodatni ukrepi, ki omogočajo zavarovanje prič, hkrati pa je za dokazano vpletenost v goljufige in korupcijo izrečena visoka kazen. Ob takih ukrepih se ljudem korupcija ne izplača, saj državljanji sodelujejo pri njenem odpravljanju, pristojni organi pa to opravljajo vestno po službeni dolžnosti. Država je ob uspešnem sodelovanju vseh zavarovana pred kriminalom. Podlaga za takšno urejenost je dosledna demokracija, kjer organi opravljajo svoje naloge, kjer ima oblast določene svoje pristojnosti in organi pregona in sodstva z doslednim izpolnjevanjem svojih nalog varujejo in utrjujejo demokracijo.

Ker je torej preganjanje korupcije tesno povezano z delovanjem demokracije, je demokratični sistem zagotovilo za urejeno stanje v družbi. Tudi volitve so priložnost za krepitev in utrjevanje te demokracije.

rupcije v najbolj uspešni državi v boju zoper korupcijo – Finski. Seveda imamo tudi pri nas podobno zakonodajo, vendar manjka bistvo: učinkovitost (so)delovanja celotnega sistema.

Finsko pravosodno ministrstvo je ustanovilo protikorupcijsko mrežo, ki vključuje pristojne organe, regionalne in lokalne oblasti ter predstavnike sindikatov in civilne družbe. Predvsem imajo urejeno mrežo pristojnosti. Po njej morajo pristojni organi tožilstva, policije in sodnih oblasti takoj ukrepati. Ze-

Ker je torej preganjanje korupcije tesno povezano z delovanjem demokracije, je demokratični sistem zagotovilo za urejeno stanje v družbi. Tudi volitve so priložnost za krepitev in utrjevanje te demokracije. Z njimi tudi novim ljudem dajemo priložnost, da bodo boljše in uspešneje uveljavljali delovanje sistema. Evropske volitve bodo še posebno preskus, ali se slovenski volivci zavedamo, da je demokratična pot v Evropo tudi preskus naše državljske zrelosti.

V Rogu kapela v spomin pobitim

V nedeljo je v Kočevskem rogu pri breznu Pod Krenom potekala že petnajsta spominska slovesnost, ki je bila posvečena žrtvam povojnih pobojev na tem območju, predvsem domobrancem.

Britanska vojska je namreč med 27. in 31. majem 1945 iz begunskega taborišča Vetrinj pri Celovcu pod pretezo, da jih peljejo v begunska taborišča v Italijo, v novonastajajočo komunistično Jugoslavijo vrnila okoli 12.000 pripadnikov Slovenske narodne vojske. Za to potezo so se Britanci odločili, ker so imeli domobrnce za kolaboracioniste pa tudi zato, da so se v zameno jugoslovanski partizani umaknili iz avstrijske Koroške. Domobranci so se tako znašli v rokah komunistov in ti so večino neusmiljeno in brez kakršnih koli sodnih postopkov kruto pobili.

Na nedeljski slovesnosti je predsednik komisije za reševanje vprašanih prikritih grobišč Peter Kovačič Peršin v imenu vlade kočevski župniji izročil

kapelo pri breznu Pod Krenom. Željo po graditvi kapele je leta 1990 izrazil takratni ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar. Arhitekturo kapele so pod vodstvom arhitekta Janeza Koželja oblikovali Martina Tomšič, Polona Filipič in Edo Wallner. Kot piše v zloženki, ki so jo izdali ob tej priložnosti, je kapela zasnovana minimalistično, saj je tudi temeljno sporočilo prepros-

tost, ki se navezuje na naravnost in tragičnost kraja. Kapela je sicer zamišljena kot večnamenski bogoslužni prostor. Odprta predstavlja prezbiterij katedrale, zaprta pa deluje kot manjša romarska cerkev. Nekdanji beograjski nadškof Franc Perko je blagoslovil kapelo in vodil sveto mašo. V svojem govoru je dejal, da so bili po drugi svetovni vojni pobiti tisti, ki

so se ob obrambi vere, svojega življenja in krščanskih vrednot Slovenec uprli nasilni komunistični revoluciji in se s tem bojevali proti temni sili dvajsetega stoletja – proti terorju komunistične partije. Po njegovem mnenju lahko danes iz bolj objektivne zgodovinske oddaljenosti ocenimo njihovo vlogo in njihov žrtev. "V zgodovini slovenskega naroda so te žrtve vgrajene v temelj slovenske državnosti in samostojnosti, zaradi česar bi jim morali Slovenci in slovenska država izreči priznanje za boj proti komunizmu," je menil Perko. Govorila sta tudi dr. Hubert Požarnik in Stane Štrbenk.

S pobitimi domobranci se ukvarja vladna komisija za reševanje prikritih grobišč. Pri svojem delu so do sedaj evidentirali 290 lokacij grobišč (ne gre samo za pobite domobrnce) in pripravili 295 kart s parcelnimi številkami. Do konca leta naj bi evidentirali še 95 lokacij grobišč. Komisija vladi predlaga, da se sporni napis na grobiščih "Žrtvam vojne in povojnih pobojev" spremeni v "Žrtvam vojne in revolucije". **M. B.**

Slovenska država je v spomin pobitim postavila skromno kapelico, ki jo je blagoslovil nadškof v pokoju dr. Franc Perko v navzočnosti več tisoč ljudi.

Rešil smrti sedem tisoč Slovencev

Dr. Valentin Meršol se je rodil v Radovljici leta 1894. Leta 1906 je bil sprejet na Škofijsko gimnazijo v Šentvidu pri Ljubljani in bil odličen dijak. Po maturi leta 1913 se je vpisal na medicinsko fakulteto v Gradcu, kmalu pa ga je prva svetovna vojna potegnila v svoj vrtimec.

Nekaj časa je služboval v Ljubljani, potem je bil v bitkah na ruski fronti in leta 1916 so ga ujeli. Kot ujetnik se je priglasil k prostovoljcem, kar mu je omogočilo eno leto študija na univerzi v Odesi. Zatem je bil kot sanitetni odrednik dodeljen Britanski ekspedicijski vojski v Murmansku, kjer se je seznanil z Angleži. Leta 1919 se je vrnil domov in se vpisal na zagrebško medicinsko fakulteto, naslednje leto pa se je preselil v Prago, kjer je leta 1923 promoviral. Od leta 1923 je opravljal zdravniško službo, se šolal v Ameriki, bil v Ljubljani primarij bakteriološkega oddelka za nalezljive bolezni, predsednik Slovenskega zdravniškega društva

in Zdravniške zbornice. Maja 1945 se je dr. Valentin Meršol z družino umaknil na Koroško in se tako kot mnogi ubežniki ustavil na Vetrinjskem polju. Zaradi svojega zdravniškega slovesa in odličnega znanja angleščine je postal vodja civilnega begunskega taborišča.

31. maja je pridobil kanadskega majorja Barreja, da sta skupno odšla

protestirat k majorju Johnsonu, vodji oddelka za razseljene osebe, zaradi prisilnega vračanja civilistov v Jugoslavijo. Odločilnega pomena je bil prihod maršala Alexandra, poveljnika glavnega štaba zaveznških sil za Sredozemlje, v taborišče. Dr. Meršolu je obljubil, da ne bo nihče več vrnjen brez njegovega dovoljenja. Znanje jezika, širo-

ka izobrazba, osebni pogum in človeška veličina so mu pridobili zaupanje angleškega vodstva in njihovo spoštovanje. Tako je lahko posredoval in rešil smrti 7.000 Slovencev. Junija 1949 je emigriral v Združene države Amerike in več kot dvajset let delal kot zdravnik v Clevelandu, kjer je umrl leta 1981.

Ob odkritju kipa je imel pozdravni govor prvi človek Zavoda sv. Stanislava dr. Anton Jamnik, o Meršolu pa sta govorila njegova vrstnika John Corsellis in dr. Mate Roessmann. Kip je odkril dr. Tine Meršol, blagoslovil pa ga je škof msgr. Andrej Glavan. S tem so se mu vsi njegovi rešenci trajno zahvalili, saj je večina preživelih iz Vetrinja potem odšla v tujino, predvsem v Argentino, ZDA, Kanado in Avstralijo. Nedvomno je bil dr. Meršol človek, ki je bil v pravem prenutku na pravem mestu, je menil Roessman. "Takšne može in takšne žene potrebuje danes Slovenija, v teh silnih prelomnih časih, ko se še ni otresla stereotipne miselnosti, stereotipnih navad in vedenja iz ne še preminule dobe komunističnega totalitarizma." **M. R.**

V soboto so v atriju Zavoda sv. Stanislava odkrili in blagoslovili doprsni kip dr. Valentina Meršola. Doprsni kip je odkril njegov brat dr. Tine Meršol.

Priložnost za vrednote

To nedeljo bomo Slovenci prvič v zgodovini volili svoje predstavnike v evropski parlament, ki bo po novem obsegal kar 732 poslancev iz 25 evropskih držav. Nobenega dvoma ni, da so evropske volitve – čeprav pretirane evforije pred njimi v Sloveniji ni čutiti – za Slovenijo izziv in priložnost. Na to je opozorila tudi Komisija škofovskih konferenc Evropske unije (COMECE) in ocenila, da so bližnje evropske parlamentarne volitve “priložnost za uresničitev naših vrednot”. Izjavo Komisije škofovskih konferenc Evropske unije je v torek, 1. julija, slovenski javnosti predstavil eden njenih podpisnikov, predsednik komisije Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci in mariborski pomožni škof dr. Anton Stres.

Zakaj udeležba na volitvah?

Evropa je s pridružitvijo desetih novih članic prvega maja letos dokončno izbrisala delitev celine, kakor jo je začrtal jaltski sporazum, projekt evropske integracije pa pomeni tako na Zahodu kot na Vzhodu odgovor na vojne in totalitarizme, ki so divjali po Evropi v 20. stoletju. Kot so zapisali podpisniki omenjene izjave, bo z “udeležbo na teh volitvah vsak izmed nas užival prednosti miru in demokracije, ki sta bila odvzeta rodovom naših prednikov”. Evropski parlament je namreč ena izmed treh najpomembnejših ustanov Evropske unije, njegova moč pa je od prvih neposrednih volitev pred petindvajsetimi leti neprestano rasla, saj skupaj z ministrskim svetom, ki zastopa narodne vlade, sprejema zakone, ki vplivajo na različna področja našega življenja. Kot se piše Komisija škofovskih konferenc Evropske unije, evropski parlament “kot neposreden izraz volje evropskih državljanov spodbuja politično dejavnost na evropski ravni”. Podpisniki izjave dodajajo, da kdor v evropskem parlamentu vidi le “klepetalnico”, popolnoma zgrešeno presoja pomemben del demokratičnega procesa odločanja v Evropski uniji. Legitimnost in teža članov prihodnje zasedbe evropskega parlamenta pri zastopanju vrednot in interesov evropskih državljanov pa bosta, kot piše COMECE, odvisni od angažiranosti samih državljanov, zato je “naša moralna dolžnost, da se udeležimo volitev”.

Med podpisniki izjave Komisije škofovskih konferenc EU je tudi mariborski pomožni škof dr. Anton Stres.

Problematika vrednot

COMECE opozarja, da evropskih volitev “ne smemo razumeti kot testa priljubljenosti naših narodnih vlad”, in spodbuja vse katoličane, pripadnike drugih veroizpovedi in neverujoče, da se informirajo o kandidatih in programih političnih strank ter se odločajo na podlagi verodostojnih obljub, kaj nameravajo storiti kot člani evropskega parlamenta v naslednjih petih letih. Zato so podpisniki izjave opozorili na dvanajst vrednot, ki so izrednega pomena za skupnost evropskih narodov in predstavljajo določen problem: spoštovanje življenja, ohranjanje stvarstva, skupno dobro, podpora družinam, izobraževanje in kultura, sprejemanje tujcev, mir-varnost-svoboda, pravica za revne, iskrenost v javnem življenju, enotnost v raznolikosti ob upoštevanju subsidiarnosti, dialog z religijami in krščanska dediščina Evrope. Gre torej za dvanajst sklopov vrednot, ki niso nekaj samoumevnega, ampak si je treba zanje prizadevati. Komisija škofovskih konferenc Evropske unije je prav iz tega razloga prizadevanje za uresničitev teh vrednot povezala z volitvami v evropski parlament, saj ima ta kot evropski zakonodajni organ velika pooblastila, da skupne vrednote Evrope preliva v sprejete zakone.

Krščanske korenine Evrope

Na že omenjeni tiskovni konferenci je dr. Anton Stres govoril tudi o aktualni dilemi, povezani z izrecno omembo krščanskega izročila v preambuli nove evropske ustavne pogodbe. Izjava Komisije škofovskih konferenc Evropske unije namreč na koncu, ko govori o krščanski dediščini, znova poziva, naj bo v preambuli jasno omenjeno sklicevanje na evropsko krščansko dediščino. Dr. Stres je ob tem pojasnil, da Cerkev na splošno ni nezadovoljna s sedanjim osnutkom evropske ustavne pogodbe, saj so v njej na vsebinski ravni zapisane vrednote, ki jih poudarja tudi družbeni nauk Cerkve, pri tem izstopa zlasti dostojanstvo človeka kot osebe. Vendar pa je nasprotovanje nekaterih vlad (Francija, Belgija) omembi religioznega (krščanskega) izročila “skregano z zgodovinskimi dejstvi” in zato težko razumljivo, kajti Evropska unija mora spoštovati lastno kulturno identiteto, če želi spoštovati izročila narodov in ljudstev. Po njegovo si Cerkev ne prizadeva za nekakšno “krščansko poenotenje Evrope”, ampak bi bila Evropa kljub priznanju krščanskega izročila še naprej odprta za druge religije in duhovne tokove.

Gašper Blažič

Gre za dvanajst sklopov vrednot, ki niso nekaj samoumevnega, ampak si je treba zanje prizadevati. Komisija škofovskih konferenc Evropske unije je iz tega razloga prizadevanje za uresničitev teh vrednot povezala z volitvami v evropski parlament, saj ima kot evropski zakonodajni organ velika pooblastila, da skupne vrednote Evrope preliva v sprejete zakone.

Skorajšnje volitve v evropski parlament bodo, če sodimo po intenzivnosti predvolilne kampanje, le generalka pred odločilnimi državnozbornimi volitvami letos jeseni. Javnomnenjske ankete kažejo, da se znova vzpostavljata dva enakovredna politična bloka, o tem, kateri izmed njiju bo vladal, pa bodo najverjetneje odločale manjše politične stranke.

Predvolilna kampanja za prve evropske volitve se v zadnjih dneh počasi izteka, stranke pa skušajo še z zadnjimi predstavami kandida-

Predvolilna soočanja so se vrtela predvsem okoli domačih političnih vprašanj, zaradi česar bodo volilci bolj kot na podlagi programov odločali na podlagi pripadnosti posameznim političnim strankam.

Kdo bo zmagal?

tov in nastopi na predvolilnih soočanjih prepričati volilce, naj v nedeljo volijo njihove kandidate. Nosilec liste SDS Miha Brejc je prejšnji četrtek obiskal občino Brežice, kjer se je sešel z županom in poslancem SDS Andrejem Vizjakom in obiskal mednarodni mejni prehod Obrežje. Na obisku se je Brejc seznanil s težavami, in kot je dejal, neživljenjskimi rešitvami, ki jih je tistim krajem prinesel sporazum o maloobmejnem prometu. V pogovoru s predstavniki očine se je Brejc zavezal za to, da se o konkretnih vprašanjih iz sporazuma opravi vnovična razprava in da se na njeni podlagi pripravijo rešitve, ki bi prebivalcem ob meji olajšale vsakdanje življenje.

Dejavne so bile tudi Brejčeve kolegice Romana Jordan Cizelj, Barbara Medved Špiletič in Alenka Jeraj, ki so v sredo na tiskovni konferenci predstavile svoj volilni program s področja sociale, zdravstva in izobraževanja. Kot so poudarile, si bodo bodisi kot evropske poslanske, bodisi kot članice SDS še naprej prizadevale za izboljšanje položaja na omenjenih področjih.

Nosilka liste Slovenija je naša Alja Brglez je v petek obiskala Maribor, kjer je na tiskovni konferenci v industrijski coni Tezno poudarila pomen odpiranja Slovenije neposrednim naložbam, ki lahko po njenem mnenju pripomorejo k odpiranju novih delovnih mest. V Ma-

riboru so se v ponedeljek mudili tudi kandidati liste LDS+DeSUS in ob tej priložnosti pripravili posebno tribuno, ki se je je udeležil tudi evropski komisar Janez Potočnik. Potočnikova navzočnost je naletela na odster odziv v SNS. Ocenila je, da s tem LDS nacionalne interese izkorišča v lastne predvolilne namene.

NSi je svojo volilno kampanjo osredinila okoli t. i. Eurobusa, ki že ves čas kampanje potuje po različnih slovenskih krajih (pretekli teden se je mudil na Štajerskem in v Prekmurju), dejavna pa je bila tudi SLS, ki je v ponedeljek v ljubljanskih Križankah pripravila posebno volilno konvencijo, na kateri sta nosilec strankine liste Franc

But in predsednik stranke Janez Podobnik volilce pozvala k čim množičnejši udeležbi na volitvah.

Kandidati vseh strank so se ves teden volilcem predstavljali v različnih radijskih in televizijskih soočanjih. Če ste jih po naključju zamudili, si lahko še vedno ogledate sklepna soočanja. Na nacionalnem radiu ga objubljujejo na dan izida naše revije (ob 17. uri na prvem programu). Na POP TV ga nameravajo izvesti isti dan (na sporedu bo ob 20. uri), nacionalna TV pa ga objublja dan pozneje (prav tako ob 20. uri).

Generalka za jesenske volitve

In kaj reči o iztekajoči se prvi evropski predvolilni kampanji? Skup-

Zadnje javnomnenjske ankete, opravljene teden dni pred evropskimi volitvami, kažejo, da lahko na poslanske sedeže računajo predvsem štiri liste: LDS+DeSUS, SDS, NSi in ZLSD.

Aurelio Juri očitno ni konj, na katerega bi stavili v združeni listi. Zaradi preferenčnega glasu je več možnosti, da bo izvoljen Borut Pahor.

na ocena vseh resnejših političnih analitikov je, da predvolilna kampanja prvih evropskih volitev ni bila tako intenzivna, kot je morda kdo pred volitvami pričakoval, in da so jo stranke izkoristile predvsem za nekakšno generalko za jesenske državnoborske volitve. Slednje je nekako razumljivo, če vemo, da je vsaki stranki verjetno pomembnejše, da se čim bolj odreže na volitvah doma, kjer ima večji vpliv, kot na volitvah v evropski parlament, kjer je njen vpliv bistveno manjši. Verjetno so se tudi zato v tokratni volilni kampanji bolj kot evropska vprašanja izpostavila domača politična vprašanja, kot so: ali bodo evropski poslanci v evropskem parlamentu zastopali domače interese ali interese skupine, ki ji bodo pripadali; kakšno bo slovensko gospodarstvo v okviru EZ; odnosi s sosedami in podobno. Glede na to lahko pričakujemo, da se bodo volilci na nedeljskih volitvah bolj kot za kandidate in njihove programe odločali za posamezne stranke, kar so pokazale tudi vse zadnje javnomnenjske ankete. Slednje namreč kažejo, da se podpora večini kandidatov, z izjemo Lojzeta Peterleta, giblje na približno enaki ravni kot podpora njihovim strankam.

Še zadnje javnomnenjske ankete

Sicer pa je večina večjih medijev v soboto in nedeljo, ko je bilo po zakonu o volilni kampanji še dovoljeno opravljati in objavljati javnomnenjske ankete, objavila izide še zadnjih merjenj javnomnenjskega utripa pred volitvami. Vse ankete so bile

Podpredsednik Slovenske demokratske stranke Miha Brejč (drugi z leve) se je kljub nekaterim pomislekom o prepoznavnosti do zdaj izkazal kot dober nosilec liste.

zelo enotne, zaradi česar lahko sklepamo, da so dokaj natančno napovedale izid nedeljskih volitev. Če izpostavimo Dnevnikovo anketo s terena (terenske ankete so se do zdaj pokazale kot najzanesljivejša napoved volitev), potem bi skupna lista LDS in DeSUS na nedeljskih volitvah dobila 21,2 odstotka glasov oziroma dva ali tri poslance. Tesno za petami bi ji z 19,4 odstotka ali dvema poslancema sledila SDS (iz tega lahko sklepamo, da bi SDS prehitela LDS, če bi ta na volitvah nastopila s samostojno listo). Tretja bi bila NSi, ki bi dobila 14 odstotkov in enega poslanca, četrta pa ZL z 11,6 odstotka oziroma enim poslancem. Štirim strankam, ki bi s tem dobile sedem poslanskih sedežev v evropskem parlamentu, bi sledili SNS z 8,6 odstotka in SLS s 7,5 odstotka. Kot vidimo, je po javnomnenjskih anketah najbolj na meji ZL, ki je vstopila v predvolilno kampanjo zelo optimistično, zdaj pa bi se ji lahko zgodilo, da bi ob nekoliko ne-

ugodnem razpletu ostala celo brez poslanca v evropskem parlamentu.

Združeni listi se zamenjava na listi ni obrestovala

Takšna napoved nedeljskih volitev seveda ne preseneča, saj smo takšen razplet v primeru ZL napovedovali že pred tedni. Takrat smo napovedali, da bo združena lista, potem ko je Boruta Pahorja postavila na sedmo mesto in ga s tem umaknila s prve bojne črte, začela izgubljati podporo, kar so potrdile tudi ankete, ki so za ZL še pred tremi tedni kazale, da bo na evropskih volitvah dobila kar dva poslance. Druga značilnost zadnjih javnomnenjskih raziskav, ki jo je bilo prav tako mogoče pričakovati, je, da se je v zadnjih dveh tednih še dodatno povečala podpora SDS, ki bi po novem namesto enega dobila dva poslance. Največje zasluge poleg že znanega dejstva, da SDS v zadnjem času samo pridobiva (v zadnjega pol leta se je podpora podvojila), ima nedavna seja o korupciji, klientelizmu in pranju de-

narja pa tudi intenzivna predstavitev nosilca strankine liste Miha Brejca. Brejč, zaradi katerega je na začetku v SDS predvsem zaradi ne prevelike razpoznavnosti obstajal kanček dvoma, se je zdaj izkazal kot dobra izbira, saj je s prepričljivimi in suverenimi nastopi na predvolilnih soočenjih dobro sledil rasti priljubljenosti svoje stranke.

Podobno kot v ZL z napovedimi o volilnih izidih ne morejo biti zadovoljni v SLS. Če je namreč njihov nosilec liste Franc But še pred tedni računal, da se bo skoraj zagotovo uvrstil v evropski parlament (navsezadnje je bil to glavni razlog, da je svoje mesto v stranki brez večjih nasprotovanj prepustil Janezu Podobniku), mu zdaj grozi, da ne bo potoval v Strasbourg. Če se bo zgodilo to, lahko But krivdo za to pripiše tako sebi kot svojim predhodnikom, saj je dejstvo, da nobenemu izmed njih stranke ni uspelo dvigniti iz nenačelne politike, ki jo je prakticirala v zadnjih letih.

Oba bloka spet tesno skupaj

Sicer pa vse ankete, ki so bile opravljene v zadnjih tednih, kažejo še eno zanimivo sliko: na slovenski politični sceni se znova vzpostavljata dva enakovredna politična bloka. Če vzamemo za ponazoritev zadnjo anketo Večera, potem bi bila slika na parlamentarnih volitvah naslednja. LDS bi dobila 17,9 odstotka, SDS 16,4 odstotka (ali dvakrat več kot pred pol leta), SLS bi volilo 6,4 odstotka, ZL 6,1 odstotka, NSi pa 4,5 odstotka volilcev. Druge stranke se ne bi uvrstile v parlament. Če izide obeh blokov seštejemo, vidimo, da bi blok kontinuitete dobil 24 odstotkov glasov, pomladni blok pa 27,3 odstotka (drugi so bodisi neopredeljeni, bodisi ne bi šli na volitve). Vendar to ni čisto realna slika, saj je treba računati, da se bo v parlament najverjetneje uvrstila še kakšna manjša stranka (verjetno SNS ali DeSUS). V tem primeru bi bila oba bloka zelo izenačena, o tem, kateri izmed njiju bi sestavil novo vlado, pa bi verjetno odločale že najmanjše razlike.

Glede na to lahko takoj po generalki (evropskih volitvah) pričakujemo zanimiv in vroč boj za položaje v slovenskem parlamentu.

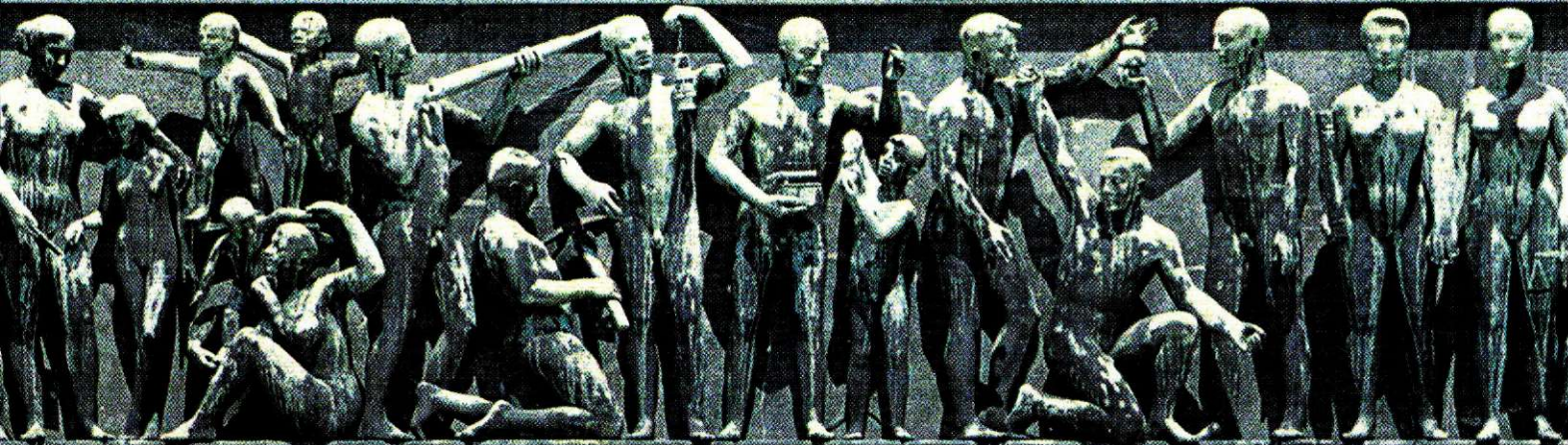
Aleš Kocjan

Predsednik sveta Nove Slovenije Lojze Peterle je edini kandidat, ki ima večjo podporo kot njegova stranka.

Predvolilna kampanja za prve evropske volitve poteka nekako v znamenju priprav na jesenske državnoborske volitve.

Brezzobo poročilo

V petek so se zbrali člani parlamentarne komisije za ugotovitev ozadja in vzrokov napada na novinarja Mira Petka ter morebitno vpletenost in politično odgovornost nosilcev javnih funkcij. Na seji so usklajevali predlog končnega poročila o delu komisije, a na žalost so bili pri tem neuspešni.

Seja preiskovalne komisije je bila sicer tajna, po njej pa je na posebni tiskovni konferenci govoril predsednik komisije Mirko Zamernik. Priznal je, da se člani komisije ne morejo uskladiti, kaj naj bo zapisano v predlogu končnega poročila. Vidno razočaran je dejal, da je poročilo, ki ga je pripravila komisija, že sedaj blago, da pa bi glede na pripombe nekaterih članov očitno moralo biti še bolj.

Sodeč po Zamernikovih besedah se nekateri člani komisije očitno niso strinjali, da bi v poročilo zapisali mnenje, da ni mogoče izključiti, da v ozadju napada na novinarja Mira Petka stoji politika. Zamernik je spomnil tudi na pred kratkim javno izrečene besede nekdanjega direktorja uprave kriminalistične policije Dušana Mohorka, ki je delal, da je pač jasno, da si nekateri mogoče ne želijo razrešitve primera Petek, drugače bi namreč nekatere zadeve prišle v javnost, vi-

dele pa bi se tudi povezave, kdo se je s kom družil in podobno, kar bi bilo po Mohorkovih besedah lahko za nekatere neprijetno. Ta Mohorkova izjava se Zamerniku ne zdi sporna in je mnenja, da bi jo bilo treba zapisati v končno poročilo.

Kaj bo torej zapisano v končnem poročilu preiskovalne komisije? Kot kaže, bodo zapisana samo dejstva, medtem ko trditve, ugotovitev in konkretnih imen ne bo. Samo kot "tolažbo" pa naj bi v končnem poročilo zapisali, da pristojni organi, kot sta policija in tožilstvo, v primeru Petek niso delovali tako, kot bi morali v pravni državi.

Sicer pa še vedno ni znano, ali bo končno poročilo dostopno tudi javnosti in ne le poslancem in poslankam. Kot je rekel Zamernik, člani komisije ne želijo, da bi poročilo kakor koli spremenilo potek sojenja domnevnim napadalcem na Petka, ki poteka na sodišču v Murski Soboti in za katerega vemo, da se vedno znova zapleta.

Pri pokrajinah nič novega

Za poslanke in poslance še vedno ostaja odprto vprašanje, kako urediti ustavne spremembe na področju regionalizma. Minuli teden so se predstavniki poslanskih skupin dobili na posvetu, ki pa ni prinesel konkretnih rešitev.

Korak naprej, ki jim ga je uspelo narediti, je bil ta, da so se dogovorili, da bi morda v 143. členu ustave zapisali, da državni zbor sprejme

zakon o pokrajinah in njihovem financiranju ter zakon o ustanovitvi pokrajin z dvetretjinsko večino navzočih poslank in poslancev.

Še naprej pa ključno vprašanje ostaja vloga občin pri ustanavljanju pokrajin. Razhajanja se pojavljajo pri vprašanju, ali naj se pred ustanovitvijo pokrajin dobi obvezno soglasje občine (to zagovarja opozicija oziroma SDS) ali le neobvezujoče mnenje (to predlaga vlada). Opozicija svojo odločitev utemeljuje s tem, da obvezno oblikovanje pokrajin od zgoraj navzdol brez sodelovanja lokalne skupnosti ne bi pripomoglo k dejanski decentralizaciji državne oblasti. Koalicijske stranke pa opozarjajo, da bi določitev obveznega soglasja občin lahko onemogočila oblikovanje pokrajin na območju celotne Slovenije.

Očitno tudi spremembam ustave na področju regionalizacije slabo kaže, in če se poslankam in poslancem ne bo uspelo dogovoriti, bo odločitev o tem sklopu ustavnih sprememb prepuščena poslankam in poslancem, ki bodo izvoljeni v naslednjem mandatu. To je že jasno za spremembe na področju sodstva in referendumov. Bodo pa poslanci in poslanke že na junijski seji odločali o treh predlogih ustavnih sprememb, o katerih so politične stranke dosegle najvišjo stopnjo soglasja. To so sprememba 14. člena ustave, pri kateri gre za enakost človekovih pravic ne glede na invalidnost, 43. člen ustave in z njim po-

vezana enakopravnost moških in žensk pri kandidiranju na volitvah in 50. člen ustave in z njim povezana pravica do pokojnine.

Veljajo evropske dopolnitve poslovnika državnega zbora

Od minulega tedna je v veljavi dopolnjen poslovnik državnega zbora, ki ureja njegovo delovanje, kadar bo le-ta obravnaval evropske zadeve. Spremembe poslovnika so bile sprejete na podlagi 3. a člena ustave, ki govori o prenosu dela suverenosti na mednarodne organizacije, ter na podlagi zakona o sodelovanju med vlado in parlamentom v zadevah Evropske unije.

Veljati je začel tudi odlok o ustanovitvi novega odbora za zunanjo politiko in odbora za zadeve Evropske unije. Omenjena odbora bosta obravnavala in sprejemala stališča glede zadev, kadar o njih ne odloča državni zbor na plenarnem zasedanju. Oba odbora naj bi bila sestavljena sorazmerno glede števila poslancev, tako da bi imela vsaka poslanska skupina zagotovljeno eno mesto, prav tako naj bi imela po enega predsednika in po dva podpredsednika, vsaj eden izmed njih pa naj bi bil iz vrst opozicije. Znano je že, da je bil za predsednika odbora za zadeve Evropske unije imenovan Ljubo Grmič iz liberalne demokracije, za podpredsednika pa Miha Brejc iz Slovenske demokratske stranke in Alojz Sok iz Nove Slovenije. **M. P.**

Kakšen mora biti kandidat, da bi lahko zasedel stolček vrhovnega državnega tožilca? Kar zadeva zakonsko določene kriterije, je lahko za generalnega državnega tožilca imenovan vsak, ki izpolnjuje pogoje za vrhovnega državnega tožilca.

Za vrhovnega državnega tožilca je lahko imenovana tista oseba, ki izpolnjuje pogoje za izvolitev v sodniško funkcijo na položaj okrožnega sodnika ali je najmanj tri leta opravljala

Kdo bo nasledil Cerarjevo?

funkcijo pomočnika državnega tožilca in je najmanj pet let uspešno opravljala funkcijo višjega državnega tožilca ali najmanj deset let funkcijo okrožnega državnega tožilca. Prav tako je ustrezen kandidat tudi oseba, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje na položaj vrhovnega sodnika. Takšne kriterije postavlja zakonodajca. Kaj pa politika?

Prednost politični primernosti

Vladajoča struktura se mora nenehno braniti pred očitki, da se politika vmešava tudi v po ustavi zagotovljeno neodvisno sodno vejo oblasti. Očitki o političnem kadrovanju so nemalokrat na mestu. Tudi na začetku zgodbe o iskanju novega generalnega državnega tožilca, ki bi nasledil Zdenko Cerar, se so pojavili namigi, da bo kadrovanje politično obarvano in da je stolček neuradno že dodeljen. To naj bi bil Hinko Janull, vrhovni državni tožilec na vrhovnem državnem tožilstvu

(kasneje se je izkazalo, da to ne drži povsem). Jenull se je na razpis res prijavil, a ni bil edini. Prijavili sta se tudi voditeljica mariborskega okrožnega državnega tožilstva, višja državna tožilka Elizabeta Györköse, in višja državna tožilka z Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani Vlasta Nussdorfer.

Vsi trije kandidati so glede na zakonske kriterije ustrezali za generalnega državnega tožilca. Zanimivo je tudi to, da so sprva dobili pozitivne ocene tako s strani ministrice za pravosodje Zdenke Cerar, katere ministerstvo je dejansko pristojno za razpis generalnega državnega tožilca. Tudi predsednik vladne kadrovske komisije Pavel Gantar sprva ni imel nič slabega povedati o kandidatih in jih je ocenil kot kakovostne. Ko je že kazalo, da bo enemu od treh kandidatov le uspelo prevzeti tožilstvo in bomo dobili novega generalnega državnega tožilca, se je zadeva začela zapletati.

Najprej je odstopila Györköseva. Razlog za odstop: primer Petek, ki bi ga rada pripeljala do konca, za kar pa bo, kot kaže, potrebovala veliko več moči, kot je pričakovala. Potem je presenetila z odstopom Nussdorferjeva. In njen razlog za odstop? Povsem osebne narave, pravi, in o tem ne želi razpravljati. Mogoče bo čez čas pripravljena povedati kaj več, za zdaj pa se je v molk zavila z besedami: "Neizrečena beseda je tvoj suženj, izrečena pa lahko postane tvoj gospodar."

Po odstopih Györköseve in Nussdorferjeve je ostal le Jenull. Kaj narediti z njim, se je začela spraševati Cerarjeva, in sklenila, da ne bo predlagala državnemu zboru, naj odloča o njegovem imenovanju za generalnega državnega tožilca. In zakaj ne? Ker menda ni nujno, da bi na vrat na nos dobili novega prvega moža v tožilskih vrstah, saj je tožilstvo v dobrih rokah (ta čas ga vodi Franc Ma-

zi). Je to drugega kot slab izgovor Cerarjeve, še posebej zato, ker je kmalu po tem, ko je postala pravosodna ministrica, pohitela z razpisom za generalnega državnega tožilca, in če se, kot pravi sedaj, nikamor ne mudi, potem bi lahko z razpisom počakala do jeseni, ko bodo državnozbornske volitve in ko se lahko zgodi, da bo politična slika povsem drugačna od sedanjega. In če je Cerarjeva s to svojo obrazložitvijo koga prepričala, je bila to vlada; ta je sledila njenim navodilom, da je treba razpis za generalnega državnega tožilca ponoviti. S to potezo so padla namigovanja, da je bilo mesto generalnega državnega tožilca vnaprej določeno za Hinka Jenulla, potrdile pa so se govornice, da z njegovo kandidaturo niso najbolj zadovoljni v liberalni demokraciji.

Razpis bodo ponovili

Jenull je nad potezo vlade presenečen kot verjetno marsikdo, ki ve, kako bi moralo potekati imenovanje generalnega državnega tožilca. Da gre pri tem za čisti vladni projekt, je vlada dokazala s tem, da Jenulla ni predlagala v imenovanje državnemu zboru. Obstajajo primeri, ko se je na razpis prijavil samo en kandidat, a je bodisi predsednik države, bodisi minister (če je kandidat izpolnjeval zakonsko določene kriterije) njegovo kandidaturo poslal v državni zbor. Tudi to prakso je vladajoča garnitura prikrojila po svoje.

Jenull se je odločil, da bo pravico poiskal na sodišču. **M. P.**

• **Vlada bo na predlog Zdenke Cerar ponovila razpis za generalnega državnega tožilca in ne bo pojasnila, zakaj ji kandidat Jenull ne ustreza.**

Foto: Gregor Pohleven

• **Hinko Jenullu se zdi odločitev vlade, da ga ne predlaga v imenovanje državnemu zboru, sporna. Njegovo kandidaturo je podprla tudi Barbara Brezigar.**

Alternativa šolski reformi

Fotografije: Gregor Pohleven

V sredo je potekala že tretja javna tribuna, ki jo je pripravil strokovni svet Slovenske demokratske stranke. Tokrat so razpravljali o reformi visokega šolstva v Republiki Sloveniji v luči načel Bolonjske deklaracije.

Na javni tribuni so iz različnih zornih kotov osvetlili odprta vprašanja načrtovane reforme visokega šolstva v Sloveniji. Odbor za šolstvo, znanost in šport v okviru strokovnega sveta SDS, ki ga vodi predsednik Milan Zver, je predstavil nekatere elemente alternativnega programa razvoja visokega šolstva v Sloveniji, ki bi po njihovem mnenju pripomogli k večji liberalizaciji v smislu odprtosti, povezljivosti in evropske primerljivosti različnih programov visokošolskega študija. Pa poglejmo, kakšne odgovore so sodelujoči na

javni tribuni pripravili na vprašanja, kako korenito reformo potrebujemo, kaj prinaša novela zakona, kakšne priložnosti in ovire vidijo v njej študentje itd.

Pričakovati je bilo, da bo na račun dela šolskega ministrstva letel plaz kritik. In tako je tudi bilo. Milan Zver je predstavil oceno delovanja šolskega ministrstva, ki jo je pripravil odbor za šolstvo, znanost in šport pri strokovnem svetu SDS. V oceni je zapisano, da vzgojno-izobraževalni sistem v Sloveniji deluje po načelu centralne regulacije, nedorečena je organizacijska struktura, porazdelitev pristojnosti, vloga učiteljev in profesorjev je podcenjena, kršena je njihova strokovna avtonomija in s tem odvzeta nujno potrebna avtoriteta. Nadalje odbor pod Zverovim vodstvom ugotavlja, da so učenci, dijaki in študentje preobremenjeni s

preobsežnimi učnimi in študijskimi načrti, ki jih silijo v faktografsko sprejemanje snovi. Tudi vrednotno so po Zverovem mnenju izobraževalni programi votli, kadrovska politika je na vseh ravneh pretirano politično motivirana, zavira se razvoj zasebnega šolstva in s tem onemogoča konkurenčnost, fleksibilnost in višja kakovost vzgojno-izobraževalnih storitev. Člane odbora skrbi tudi to, da uvedena reforma vseh teh slabosti ne odpravlja, kajti minister Slavko Gaber se je, kot pravijo, lotil brez temeljite javne razprave in ustreznih sistemskih rešitev.

Omejena avtonomija univerze

Člani strokovnega odbora so

Dr. Miha Brejc, podpredsednik SDS, je opozoril, da je odločitev vlade, s katero se uvaja plačilo šolnine za peto leto rednega študija, povsem nerazumna.

Dr. Milan Zver, predsednik odbora za šolstvo, znanost in šport pri strokovnem svetu SDS, meni, da na hitro uvedena reforma visokega šolstva ni bila dovolj dobro pripravljena.

Dr. Janko Prunk meni, da bi si univerze morale prizadevati za kakovost, strokovnost, mednarodno primerljivost in etiko delovanja.

podrobno prečesali vprašanje, kaj je z univerzo na Slovenskem. Menijo, da ostajajo slovenske univerze, višje šole in visokošolski zavodi zaradi tega, ker je država še vedno lastnik in izvajalec storitev in ker z vrsto mehanizmov omejuje avtonomijo univerze in posebej fakultet, premalo odzivni na potrebe civilne družbe. Prihaja do stanja, da kakovost in koristnost ponudbe znanj ne zadovoljujeta več pričakovanj, kar je dejansko posledica prenizke konkurenčnosti. "Pri nas si univerze delijo delo, namesto da bi konkurirale in na ta način dvignile kvaliteto in obogatile ponudbo študijskih vsebin. Rešitev je v večjem številu univerz, k čemur bi morala reforma spodbujati," meni predsednik strokovnega odbora za šolstvo, znanost in šport Milan Zver.

Bolonjski proces v Sloveniji

Navzoči na javni tribuni vsekakor niso mogli mimo vprašanja bolonjskega procesa. Miha Brejc, podpredsednik SDS, meni, da pomeni bolonjski proces temeljito prenavo visokega šolstva, moti pa ga hitrost pri sprejemanju reform. Meni, da se z reformo visokega šolstva povečuje vloga državne uprave, medtem ko se zavestno zmanjšuje avtonomija univerz.

Akademik Janko Kos je na javni tribuni opozoril, da moramo pri uvažanju reforme visokega šolstva z vključevanjem v t. i. bolonjski proces paziti tudi na ustrezno vsebinsko preoblikovanje srednjega in osnovnega šolstva in določeno mero pozornosti

Dr. Mišo Mrkaić predlaga radikalen, a kot pravi, mogoč ukrep: obstoječe univerze naj razpustijo za en dan in jih nato oblikujejo povsem na novo.

Po mnenju strokovnega odbora za šolstvo, znanost in šport pri SDS se bo morala slovenska univerza razdeliti na manjše univerze, postati bolj odprta in še bolj mednarodno sodelovati.

Študente bi bilo treba vzgojiti v svobodno misleče, ustvarjalne intelektualce, ki se zavedajo pomena tako gospodarskih kot kulturnih vrednot.

nameniti tudi razdelitvi univerze na manjše enote. "Če teh pogojev ne izpolnimo, lahko predstavljajo morebitne posledice reforme visokega šolstva nevarnost za njegovo kakovost, organiziranost in funkcionalnost." In kakšno rešitev vidi Kos? Predlaga odpravo nivojskega pouka v zadnjem triletju devetletke, omejitev števila izbirnih predmetov na sistemske šolske predmete, spremembo gimnazijske mature tako, da ne bo ovirala izvajanja normalnih učnih programov, in predvsem odstranitev nepotrebne učne snovi iz predmetov na vseh stopnjah. Bolonjski proces je kot pozitivnega za naše visoko šolstvo označil profesor Janko Prunk. Pojasnil je, da bomo morali zaradi večje konkurenčnosti zvišati kakovost kadrov, poleg tega pa ne bomo smeli zanemarjati poučevanja t. i. identifikacijskih ved, kot sta jezik in kultura, brez katerih bi lahko začelo slovenstvo izumirati. Po Prunkovem mnenju so tako ključne značilnosti, za katere bi se morale prizadevati univerze v Sloveniji, kakovost, strokovnost, mednarodna primerljivost in etika delovanja.

Visoko šolstvo in gospodarski razvoj

Mišo Mrkaić se je v nasprotju s preostalimi govorniki na javni tribuni osredotočil bolj na vprašanje povezave visokega šolstva in gospodarskega razvoja. Kot ključne probleme visokega šolstva v Sloveniji je izpostavil slabo mednarodno konkurenčnost, ki se med drugim kaže v nizki citiranosti in majh-

nem izvozu izobraževalnih storitev. To bi se po Mrkaićevem mnenju lahko izboljšalo z odpravo stalnih nazivov profesorjev, z izostritvijo kriterijev za izvolitev v nazive in z zaposlovanjem dobrih menedžerjev kot rektorjev. Kot bistveno težavo je označil tudi neučinkovit prenos znanja v gospodarstvo, kar bi se lahko ublažilo z metodo nagrajevanja učiteljev, kot to poznajo v ZDA, ter nezainteresiranost študentov za hiter študij, ki je po Mrkaićevem mnenju predolg.

Kot rešitev iz te situacije Mrkaić predlaga liberalizacijo visokega šolstva, ki bi spodbudila večjo konkurenčnost. Pogoj za večjo konkurenčnost pa je seveda večje število univerz, npr. dve v Ljubljani. Mrkaić tako predlaga razbitje velikih fakultet, državna plačila fakultetam glede na njihove uspehe, več predavanj v tujem jeziku itd. Univerze in fakultete naj bi se po Mrkaićevem mnenju organizirale kot "tovarne", ki bi proizvajale človeški kapital, ne bi bile centralizirano nadzorovane, učitelji bi bili izpostavljeni konkurenčnosti na trgu dela in tako bi bilo omogočeno tekmovanje, kot ga poznamo pri pravih podjetjih.

Sicer pa se je Mrkaić dotaknil tudi vprašanja šolnin in predlagal dve rešitvi. Prva je uvedba 20-odstotne šolnine, pri kateri bi študent pokrnil stroške študija v omenjenem deležu. Kot drugo rešitev pa vidi brezplačen študij, vendar le za tiste študente, ki ne pavzirajo, kajti s tem jih bo veliko prisiljenih, da bodo študij končali v rednem roku. Ob koncu si je Mrkaić upal napovedati radikalen, a kot sam pravi, povsem mogoč ukrep – to je, da obstoječe univerze razpustijo za en dan in jih nato oblikujejo povsem na novo.

M. P.

RUMENE STRANI

SLOVENIJA-TEL

www.rumenestrani.com

S skoraj dveletno zamudo so kriminalisti le začeli brskati po listinah, s katerimi je zasebna družba Terme Čatež postala lastnica zelo donosnega kompleksa Mokrice.

Terme so kompleks kupile za desetino vrednosti, nekdanji župan Vladislav Deržič, podpredsednik občinskega odbora LDS v Brežicah, pri prodaji ni upošteval zakonskih določil, ignoriral pa je tudi vsa opozorila nekaterih občinskih svetnikov in dveh ministrstev. Brežičani naj bi bili oškodovani za več milijard tolarjev.

Pretekli teden, natančneje 1. junija zgodaj zjutraj, so kriminalisti za-

Sporna prodaja Mokrice

čeli s preiskavo domnevnih nepravilnosti pri prodaji občinskih nepremičnin in graditvi komunalne infrastrukture v občini Brežice. Sum nepravilnosti se nanaša na obdobje od leta 2000 do 2002, ko je bil župan občine Vladislav Deržič, nekdanji član Demokratske stranke Slovenije (DSS), pozneje pa je prestopil v LDS. Danes je podpredsednik občinskega odbora LDS Brežice. Po prvih javno objavljenih podatkih o preiskavah je prišlo v javnost še sporočilo, da kriminalisti preiskujejo tudi domnevno sporno prodajo gradu Mokrice, ki ga je konec leta 2002 kupila družba Terme Čatež. Kriminalisti so pretekli teden poleg Deržiča zaslišali še Ferda Pinteriča, nekdanjega direktorja občinske uprave Brežice in zdajšnjega direktorja Komunale Brežice, po ne-

katerih podatkih pa naj bi bili pregledali tudi njegove poslovne prostore. Pregledali naj bi še delovanje Bojana Tičarja, nekdanjega vodje oddelka za gospodarske javne službe na brežiški občini. Po poročanju nekaterih občin naj bi pri njem opravili tudi hišno preiskavo. Poleg prodaje gradu Mokrice naj bi pregledovali tudi izvedbo sanacije vodovoda Pečice Cerklje pa tudi oddajo vodnega stolpa enemu izmed brežiških gostincev. Andrej Vizjak, zdajšnji brežiški župan, pravi, da gre v zadnjih dveh primerih vrednostno za sum manjšega obsega oškodovanja, veliko večje naj bi bilo to pri prodaji gradu Mokrice.

Deržič izgublja spomin

Po poročanju medijev sta Vladislava Deržiča 1. junija zgodaj zjutraj

na domu obiskala kriminalista in ga odpeljala na pogovor na policijsko postajo. Za komercialno televizijsko postajo je Deržič nato dejal, da sta ga kriminalista spraševala predvsem o tem, zakaj so bile takšne prekoračitve pri graditvi vodovoda Cerklje in Tusišice, drugih "podrobnosti" pa se ne spomni več. Deržič je prepričan, da je v ozadju preiskave politika. O prodaji gradu Mokrice čateškimi Termam pa pravi, "da je bil v uradnem listu objavljen poziv za prodajo in da je šlo za popolnoma legalen razpis".

Kaj je sporno?

Krški kriminalisti so poleg pogovorov in nekaterih hišnih preiskav pregledali še dokumentacijo občinskega oddelka za gospodarske javne službe in zasegli pravilnik o računov-

odstvu in dokumentacijo o komisijah, ki so od leta 1998 do 2002 razpolagale z občinskim denarjem. Sporna naj bi bila predvsem prodaja občinskih nepremičnin in obnova brežiškega vodovodnega stolpa, zasegli naj bi bili tudi dokumentacijo o domnevno spornih poslih. Andrej Vizjak nam je dejal, da so kriminalisti zasegli tudi komplet spis o prodaji gradu Mokrice. Sam meni, da je bil postopek prodaje gradu Mokrice nezakonit. Sporne pa naj bi bile tudi nekatere poteze občinske uprave pri sanaciji vodovoda Pečice-Cerklje. Prodaja gradu Mokrice Termam Čatež je že pred dvema letoma dvignila veliko prahu. Sporna naj bi bila predvsem vlaganja Term Čatež v grad Mokrice, saj naj bi bil takratni župan Termam ta vla-

Kompleks Mokrice je pravi raj za ustvarjanje dobička vsake zasebne družbe, kar Terme Čatež so. Kompleks zajema grad Mokrice, pripadajoča gospodarska poslopja (konjušnico in kašče) ter približno 56 hektarjev zemljišč, na katerih je urejeno sodobno igrišče za golf.

Delniška družba Terme Čatež naj bi bila do lastništva kompleksa Mokrice prišla za desetino njegove vrednosti.

ganja v vrednosti milijarde in sto milijonov tolarjev priznal in odšel od kupnine. Vizjak še pravi, da ima dokaze, da stališče ministrstva za notranje zadeve, ministrstva za finance in stališče oddelka za javno upravo na Pravni fakulteti, kjer so naročili pravno mnenje glede okoliščin prodaje kompleksa Mokrice, kažejo, da postopek ni bil v skladu z zakonom.

Prodaja Mokric za desetino vrednosti

Grad z okolico so ob prodaji cenilci ovrednotili na približno 1,2 milijarde tolarjev, občina pa ga je Termam Čatež prodala za slabo desetino te vrednosti. Renata Martinčič iz Term Čatež je za komercialno televizijsko postajo dejala, da so Terme jeseni leta 2002 z občino sklenile pogodbo o prodaji in nakupu. "Kasneje, ko je prišlo do zamenjave župana, pa je župan Vizjak pri pravni fakulteti naročil pravno mnenje v zvezi z nekaterimi vprašanji te pogodbe," je dejala Martinčičeva in dodala, da so za pravno mnenje to fakulteto zaprosili tudi sami. Ko pa so občinski svetniki nato pogodbo potrdili, se je posel zanje končal.

Sum oškodovanja obstaja

Po pridobljenih podatkih gre pri prodaji gradu Mokrice resnično za sum storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja Vladislava Deržiča, župana občine Brežice, in s tem povzročitve premoženjske škode občini Brežice. Po navedbah naših virov naj bi bila prodaja izvedena v nasprotju z zakonom o javnih finančah, zakonom o lokalni samoupravi, odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Brežice za leto 2002 in sklepom občinskega sveta občine Brežice z dne 15. aprila 2002,

ko je župan podpisal pogodbo o prodaji in nakupu in stem prodal kompleks Mokrice delniški družbi Terme Čatež.

Kronologija dogajanja

Vladislav Deržič je v drugi polovici leta 2001 sklenil prodati kompleks Mokrice, ki zajema grad Mokrice, pripadajoča gospodarska poslopja (konjušnico in kašče) in približno 56 hektarjev zemljišč, na katerih je urejeno sodobno igrišče za golf. Zato je na 27. redno sejo občinskega sveta občine Brežice uvrstil točko Predlog sklepa za prenos lastništva na kompleksu Mokrice z gradivom. Spomnimo, da je občina Brežice postala lastnica kompleksa Mokrice na podlagi pogodbe z dne 12. decembra 1994, ker Terme Čatež, d. d., takrat niso mogle lastniti kulturnega spomenika in naravnih znamenitosti in so kompleks Mokrice morale izločiti iz svojega premoženja. "Dejstvo je, da so Terme Čatež, zlasti pa njen pravni predhodnik (pred lastninjenjem) investirale v kompleks Mokrice in ne nazadnje ohranjale kulturni spomenik, kot je grad Mokrice, v dokaj spodobnem stanju; hkrati pa je tudi dejstvo, da so Terme Čatež vseskozi kompleks Mokrice uporabljale in tržile skladno z lastno poslovno politiko," pravi Andrej Vizjak. Občina Brežice je nato z najemno pogodbo 6. decembra 1994 oddala kompleks Mokrice v najem Termam Čatež za dobo 50 let. 22. septembra 1998 pa je takratni župan Jože Avšič k najemni pogodbi sklenil aneks, s katerim je priznal najemniku, to je Termam Čatež, stvarni vložek v kompleksu Mokrice v višini 10 milijonov mark. Avšičev naslednik Vladislav Deržič je nato oktobra 2001 posredoval občinskemu svetu občine

Brežice gradivo, iz katerega je bilo razvidno, da namerava prodati kompleks Mokrice družbi Terme Čatež z neposredno pogodbo. Pri tej točki dnevnega reda se je seja občinskega sveta ustavila, zato je župan na podlagi razprave po enotedenskem premoru v nadaljevanju seje predlagal v sprejetje tri sklepe v smislu, da občina Brežice začne postopek prodaje kompleksa Mokrice, da se prodaja opravi na podlagi javnega razpisa za prodajo nepremičnin z zbiranjem ponudb in da se župan pooblasti, da z uspešnim ponudnikom v skladu z objavljenim razpisom sklene pogodbo. Sklepi so bili na seji sprejeti. Izklicna cena je bila po cenitvenem poročilu stalnega sodnega cenilca in izvedenca gradbene stroke 1.222.950.000 tolarjev. Razpis je bil objavljen 26. oktobra 2001 v uradnem listu, iz njega pa je bilo razvidno, da imajo Terme Čatež na kompleksu Mokrice predkupno pravico in priznan stvarni vložek v višini 10 milijonov mark v tolarški vrednosti.

Dvomi že po objavljenem razpisu

Andrej Vizjak, takratni podžupan občine Brežice, nam je dejal, da se mu je glede na opisano kot članu občinskega sveta in podžupanu občine Brežice porajalo več dvomov o zakonitosti, preglednosti in gospodarnosti navedenega postopka in posla, zato je 5. novembra 2001 na ministrstvo za finance in ministrstvo za notranje zadeve naslovil pisno vprašanje in prošnjo za posredovanje. Že 7. novembra 2002 je s strani ministrstva za finance prejel dopis, ta je bil poslan tudi občini Brežice, ki v sklepnem odstavku navaja, da ministrstvo za finance ne priporoča podpisa pogodbe o prodaji in nakupu med občino Brežice in Termami Čatež do

Vladislav Deržič je prepričan, da gre za politične spletke. V Brežicah je slišati, naj bi šlo za obračun znotraj LDS, ki ga vodi Anton Rop. Dejansko pa gre za zastarel sum velikega oškodovanja premoženja, ki bi ga morali kriminalisti že zdavnaj obravnavati, krivci zanj pa bi morali krivci odgovorjati na sodišču.

Septembra 1998 je takratni župan Brežic Jože Avšič, član LDS in nekdanji poslanec, k najemni pogodbi, po kateri je občina dala Grad Mokrice v 50-letni najem družbi Terme iz Čateža, sklenil aneks, s katerim je priznal najemniku, to je Termam Čatež, stvarni vložek v kompleksu Mokrice v višini 10 milijonov mark.

uskladitve vseh postopkov z veljavno zakonodajo. Ministrstvo je nato 6. decembra 2001 poslalo še en dopis, v katerem je podrobno opozorilo na predvsem dva sklopa nepravilnosti pri prodaji kompleksa Mokrice. Zapisali so, da priznan stvarni vložek Termam Čatež v višini 10 milijonov mark (zaradi vlaganj od leta 1987 do 1998) nima vsebinske podlage, da je neupravičen in neustrezen in da bi bilo treba ugotoviti, koliko je dejansko upravičenih vlaganj, iz amortizacije katerih se obračunava najemnina. Nadalje so opozorili, da prodaja kompleksa Mokrice ni bila predmet programa prodaje občinskega premoženja za leto 2001, ki ga mora sprejeti občinski svet, pri čemer so opozorili na nespoštovanje 13. člena zakona o javnih finančah. Ministrstvo za finance je v svojem dopisu predlagalo občini Brežice tudi konkretne rešitve, ki pa jih občina Brežice na čelu z županom Deržičem ni upoštevala. 21. novembra 2001 je občini Brežice posredovalo svoje mnenje tudi »

Andrej Vizjak, župan občine Brežice, pravi, da se na podlagi zakonskih določil poraja utemeljen sum, da je Vladislav Deržič, nekdanji brežiški župan, pri prodaji kompleksa Mokrice s pogodbo, ki jo je podpisal oktobra 2002, prekoračil pooblastila in odtujil občinsko premoženje v nasprotju z določili zakona o javnih finančah in zakona o lokalni samoupravi, saj odločitve o odtujitvi delov premoženja občine sprejema le občinski svet. To naj bi bil storil tudi v nasprotju s sklepom občinskega sveta z dne 15. aprila 2002. Vizjak dodaja, da je bila kupnina za nepremičnino določena nepregledno, z neutemeljeno priznanim stvarnim vložkom Term Čatež, zaradi česar obstaja sum o oškodovanju občinskega premoženja, zaradi česar je nastala nepopravljiva premoženjska škoda za občino Brežice.

Zaradi prodaje kompleksa Mokrice naj bi bila nastala nepopravljiva premoženjska škoda za vse Brežičane.

» ministrstvo za notranje zadeve, v dopisu pa so zapisali podobne ugotovitve kot ministrstvo za finance, s tem da so na ministrstvu še posebej poudarili, da je za ugotovitev višine vlaganj zakupnika v kompleks Mokrice pristojen občinski svet in ne župan in da bi bilo treba upravičena vlaganja strokovno ugotoviti in šele nato nadaljevati postopek prodaje.

Deržič opozoril ni upošteval

Kljub opozorilom obeh ministrstev je občina Brežice nadaljevala s postopkom prodaje kompleksa Mokrice (po prvem neuspelem javnem razpisu je javni razpis v letu 2002 ponovila), pri čemer je bila prodaja Mokric vključena v odlok o proračunu občine Brežice za leto 2002, kjer je v "Načrtu prodaje občinskega premoženja v letu 2002" opredeljeno le, da se po izklicni ceni, ki je določena na podlagi cenitve sodnega cenilca,

proda grad Mokrice. Iz bilance prihodkov in odhodkov in postavke 7200 prihodki od prodaje zgradb in prostorov je mogoče sklepati, da si občina Brežice od prodaje Mokric obeta kupnino v višini 127 milijonov tolarjev (232 milijonov minus 105 milijonov tolarjev, kolikor je bilo takrat vrednih 10 milijonov manj). Na seji občinskega sveta, na kateri je bil sprejet odlok o proračunu občine Brežice, je bil zaradi pomanjkljivosti načrta prodaje občinskega premoženja sprejet tudi sklep, da se program prodaje občinskega premoženja uskladi z zakonom o javnih finančah in se posreduje v obravnavo in sprejetje občinskemu svetu. "Do te obravnave ali sprejetja ni nikoli prišlo. Še več, septembra 2002 je občinski svet občine Brežice sprejel odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Brežice (rebalans proračuna za leto 2002), s katerim občina Brežice ne predvideva nobene prodaje občinskega premoženja v letu 2002. Slednje je jasno razvidno iz postavke 7200 prihodki od prodaje zgradb in prostorov v bilanci prihodkov in odhodkov, kjer z rebalansom proračuna za leto 2002 ni predviden noben prihodek. V veljavnem proračunu za leto 2002 ni torej nobenih podlag za prodajo kakršnega koli občinskega premoženja," nam je pojasnil Andrej Vizjak. Tudi ponovljeni razpis ni uspel, saj se nanj ni nihče prijavil. "Župan je nato oktobra 2002 podpisal neposredno pogodbo s Termami Čatež in s tem odtujil del občinskega premoženja v korist Term Čatež, d. d.," dodaja Andrej Vizjak. **Vida Kocjan**

Zakonski okvirji

Kakšni so bili zakonski okvirji za prodajo gradu Mokrice:

Zakon o javnih finančah je dokaj jasen in pravi: "Finančnega in stvarnega premoženja države oziroma občine ni dovoljeno odtujiti neodplačno, odplačno pa samo pod pogoji in na način, določen v tem zakonu." (80. b člen ZJF) Nadalje zakon določa:

"Za izvedbo postopkov prodaje ter pripravljanih dejanj v zvezi s prodajo posameznega finančnega ali stvarnega premoženja je odgovoren neposredni oziroma posredni uporabnik proračuna, ki upravlja s premoženjem, oziroma župan. V ta namen predstojnik pristojnega neposrednega oziroma posrednega uporabnika oziroma župan imenuje komisijo za izvedbo in nadzor postopka prodaje premoženja. V primeru prodaje kapitalskih naložb države imenuje predsednika komisije minister, pristojen za finance."

"Postopek prodaje se lahko izvede, če je predmet prodaje vključen v sprejeti letni program prodaje finančnega in stvarnega premoženja, razen če predmeta prodaje v skladu s tem zakonom ni potrebno vključiti v ta program, če je imenovana komisija iz prejšnjega odstavka in če je sprejet posamezni program prodaje." (80. c člen ZJF)

V 80. členu, ki določa letni program prodaje finančnega in stvarnega premoženja, je zapisano:

"Vlada v postopku priprave predloga proračuna pripravi predlog programa prodaje državnega finančnega in stvarnega premoženja za prihodnje proračunsko obdobje oziroma prihodnji dve leti (v nadaljnjem besedilu: predlog letnega programa prodaje), ki ga v skladu s 13. oziroma 13. a členom tega zakona skupaj s predlogom proračuna predloži državnemu zboru v sprejetje. Vlada lahko med izvrševanjem proračuna letni program prodaje spremeni ali dopolni, pri čemer mora o predlogu vlade za dopolnitev letnega programa prodaje z vključitvijo novega premoženja odločiti državni zbor. Vlada o zaključku posameznega programa prodaje poroča državnemu zboru."

"Letni program prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja v postopku sprejemanja predloga občinskega proračuna sprejme občinski svet na predlog župana. Občinski svet lahko na predlog župana med izvrševanjem proračuna letni program prodaje spremeni ali dopolni."

V 80. d členu, ki opredeljuje posamezni program prodaje, pa je zapisano:

"O izvedbi postopka prodaje posameznega predmeta odloči vlada oziroma z občinskim predpisom določen organ s sprejetjem posameznega programa prodaje, razen v primerih, določenih v predpisu iz 80. h člena tega zakona."

"Posamezni program prodaje mora obsegati: opredelitev ciljev prodaje in razloge, s katerimi se utemeljuje, da bodo s prodajo ti cilji doseženi; pravni temelj prodaje; opis predmeta prodaje; opredelitev metod prodaje, ki bodo uporabljene, razloge, s katerimi se utemeljuje, da je izbrana metoda ustrezna za dosego ciljev prodaje, in obračun zbiranih pripravljanih dejanj."

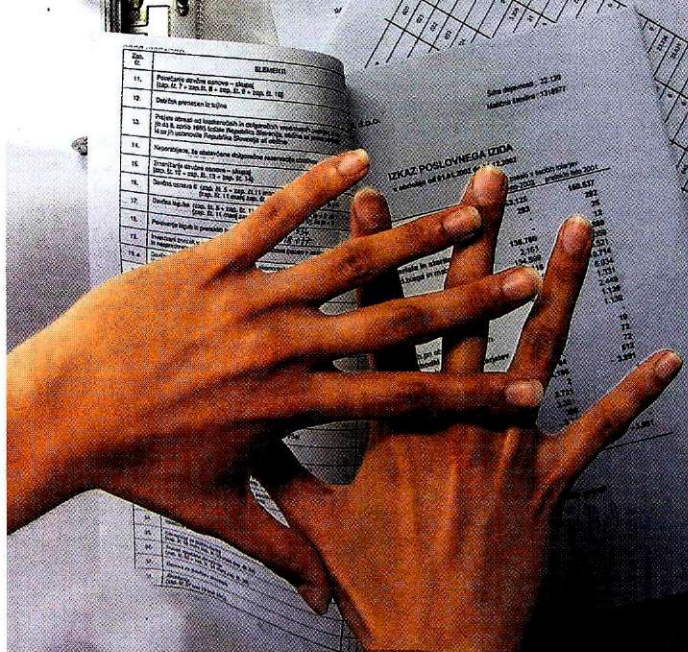
Slave Klavžar 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Želite postati naročnik tednika

DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon 01/434-54-63

V zadnjem času se je čedalje težje prebiti do aktualnih tekočih gibanj države, splošno znano pa je tudi to, da je nadzor nad porabo pomanjkljiv. Dostopni podatki so zastareli, poleg tega posamične državne ustanove čedalje pogosteje spreminjajo vsebino podatkov, s čimer postajajo ti vse manj primerljivi in relevantni za ugotavljanje dogajanja v gospodarstvu.

Zamegljena resnica

Podobno, kot smo to opazili v našem tedniku, so v zadnji številki publikacije Gospodarska gibanja ugotavljali tudi ekonomisti Ekonomskega inštituta Pravne fakultete (EIPF).

Velike zamude in neprimerljivost podatkov

Sami pogosto vidimo, da EIPF ne objavlja več podatkov, ki bi kazali na tekoča gospodarska gibanja v državi. Očitno tudi vodilni ekonomisti, zbrani v tej ustanovi, tega niso mogli več prikrivati, zato so v majski publikaciji napisali naslednje: "Do izida Gospodarskih gibanj niso bili dostopni vsi podatki, ki so potrebni za oceno komponent domačega trošenja za februar. Tokrat zaradi spremenjenih podatkov o gradbeništvu. Tudi sicer statistični podatki o gospodarskih dogajanjih iz leta v leto in iz meseca v mesec bolj kasnijo. Obenem podatki s povečevanjem njihovega števila in neprestanim spreminjanjem njihove vsebine postajajo vse manj primerljivi in relevantni za ugotavljanje dogajanj v gospodarstvu." Poleg gospodarskih kazalcev so za marsikoga najbolj moteči podatki o številu brezposelnih. Na EIPF imajo namreč podatke o zaposlenosti le do februarja, kar pomeni, da objava teh podatkov zaostaja vsaj za tri mesece. Pri plačah na primer objavljajo podatke za marec (to je objava z dvomesečno zamudo), pri stopnji inflacije pa so podatki ažurni, prav tako pri finančnih

gibanjih, kjer spremljajo prihodke in odhodke državnega proračuna.

Zamuja tudi finančno ministrstvo

Če pogledamo nekatere podatke na spletnih straneh ministrstva za finance, ugotovimo, da jih to objavlja s precejšnjo zamudo. Zato je morda samo vprašanje časa, kdaj bomo nekaj podobnega kot pri EIPF prebrali tudi na njihovi na spletni strani, čeprav močno dvomimo, da bodo na ministrstvu (in s tem v vladi) kaj takega sploh priznali. Prav to ministrstvo je namreč najbolj odgovorno za tolikšno kasnitev objave podatkov. Med letnimi poročili o državnih pomočeh je v zadnjem objavljenem poročilu (petem) objavljeno poročilo o državnih pomočeh, vključno z letom 2002. Za leto 2003 tega poročila ni, pred letom 1998 pa v državi nihče ni vodil

enotne evidence o teh pomočeh. Za primerjavo navedimo še, da ima ministrstvo v tabeli dolg države, čeprav bo kmalu za nami že polovica leta 2004, objavljene podatke le o zadolžitvi na dan 31. 12. 2003. Še slabše je v poročilu o primanjkljaju in dolgu sektorja države – marec 2004. To je zadnje objavljeno poročilo, v njem pa ministrstvo popolne podatke navaja le za leto 2002. Za leto 2003 so navedene ocene, za leto 2004 pa napovedi.

Vprašljiv tudi nadzor

Na neurejenost javnih financ in nadzora nad njimi že nekaj let opozarja nekdanji predsednik vlade Andrej Bajuk. Poleg vseh opozoril, ki so na vladni strani naletela na gluha ušesa, je poslancu in predsedniku parlamentarne komisije za nadzor proračuna in drugih javnih financ do-

končno prekipelo sredi maja. Takrat so namreč poslanci vladajoče večine s 45 glasovi po hitrem (skrajšanem) postopku sprejeli zaključni račun proračuna za leto 2002, pri čemer so nekatere predlagane sklepe komisije preprosto prezrli. V znamenje protesta je Bajuk nepreklicno odstopil s funkcije predsednika komisije, v izjavi za javnost pa je zapisal, da je bil odstop "prisiljen podati, da bi opozoril poslance tega mandata državnega zbora, predvsem pa državljane ali davkoplačevalce na neodgovoren odnos vladajoče koalicije do izvajanja parlamentarnega nadzora nad izvršilno vejo oblasti". Pre-

pričan je, da državni zbor "posveča nadzoru nad proračunsko in drugo javno porabo ter upravljanjem z državnim premoženjem veliko premalo pozornosti". Pri tem je omenil dogajanje v zvezi s poročili računskega sodišča za proračunska leta 2000, 2001 in 2002, v katerih so revizorji zaradi kršitve številnih zakonov pri velikem številu neposrednih proračunskih uporabnikov izdali negativna revizijska mnenja ali mnenja s pridržkom, vladajoča koalicija pa ni bila pripravljena razpravljati o problemih in rešitvah za njihovo odpravo. Nasprotno, Irma Krebs Pavlinič, podpredsednica DZ, pri obravnavi zaključnega računa državnega proračuna za leto 2001 ni niti dovolila glasovanja o sklepih, ki jih je komisija predlagala v sprejetje. Med drugim je Bajuk opozoril na to, da je računsko sodišče v tem mandatu spremenilo način ali metodiko poročanja o revizijskih ugotovitvah, zlasti pri neposrednih proračunskih uporabnikih državnega proračuna. Poleg tega je prešlo na posplošeno prikazovanje revizijskih ugotovitev, ki so ga sicer vodili do izdaje negativnih revizijskih mnenj ali mnenj s pridržkom, takšno poročanje pa ne sledi mednarodnim standardom za državno revizijo (INTOSAI). Poleg zaostajanja objave podatkov smo torej priče tudi metodoloških spremembam v celoti. Primerjave gospodarskih gibanj tako niso mogoče v celoti.

Vida Kocjan

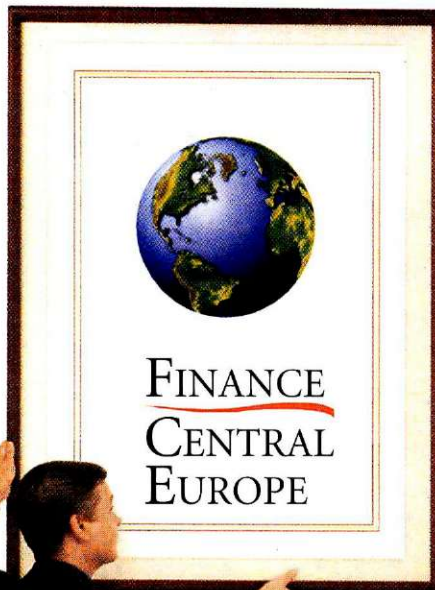

Poslanec Andrej Bajuk je ogorčen nad neodgovornim odnosom vladajoče koalicije do izvajanja parlamentarnega nadzora nad izvršilno vejo oblasti.

V nekaterih nekdanjih "bratskih republikah" je veliko razburjenja sprožila ugotovitev, da so številne banke in podjetja več let plačevale precej denarja, da je domnevno ugledna londonska finančna revija Finance Central Europe ocenila in rangirala njihovo poslovanje, pri čemer naj bi bilo vse skupaj ena sama velika prevara. Odkritje je prišlo na dan, ko je redakcija bosenskega časopisa "Nezavisne" dobila v roke računovodske izkaze (bilanco stanja) za Telekom Srpske s konca leta 2003. Pri tem naj pojasnimo, da je Telekom Srpske edini operater fiksne telefonije v srbskem delu Bosne, v Republiki srbski torej, in ima v lasti tudi mobilnega operaterja Mobis.

11.000 mark za diplomu

Iz računovodskih izkazov je bilo razvidno, da je uprava tega pod-

Ali so tudi nekatere slovenske banke plačale za izdelavo in objavo priznanj o svoji namišljeni poslovni odličnosti in uspešnosti?

Plačana priznanja

jetja z avansom, torej vnaprej, reviji Finance Central Europe nazakala nekaj več kot 11.000 mark (približno 1,400.000 tolarjev). Ta revija pa je Telekom Srpske razglasila za najboljše podjetje v Bosni in Hercegovini, njegovega generalnega direktorja Željka Jungića pa za najboljšega menedžerja. Podjetje je v počasti-

teve tega dogodka pripravilo gala sprejem, na katerem so gostom kazali diplomu iz Londona.

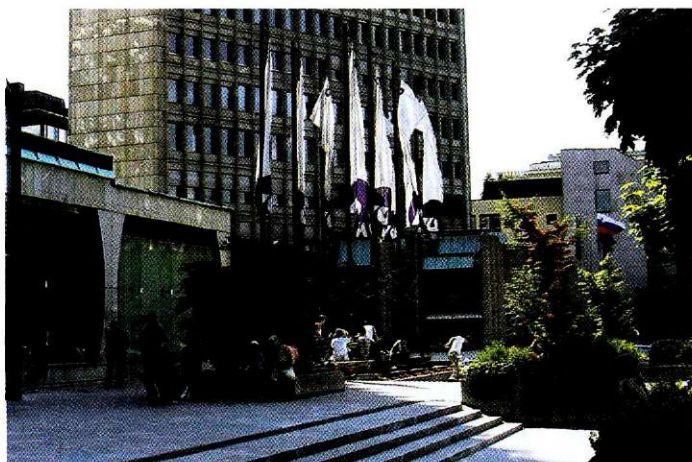
Ugled iz begunske četrti

Celotna zgodba je najbolj zanimiva zaradi dejanskega stanja samooklicane "visoko ugledne" finančne revije iz Londona. Podjetje Finance Central Europe (FCE)

je bilo ustanovljeno šele v decembru 2001, prva številka istimenske revije pa je izšla tri mesece pred tem. V registru britanskih podjetij je navedeno, da je sedež omenjane firme v nekem stanovanju. To stanovanje pa je na neprav ugledni lokaciji blizu postaje podzemne železnice. Prvzaprav je v četrti, kjer so london-

ske socialne ustanove nastanile predvsem begunce iz BiH ter afriških in azijskih držav.

Direktorica je Maya Brown, vendar je to le drugo ime za Jasno Badžak, ki je skupaj s soprogom Dragomirjem Mikulićem tudi lastnica podjetja. Jasna Badžak je pred začetkom vojne v BiH delala kot novinarka na Radiu Mostar, pred

Ali je s FCE "postovala" tudi Nova ljubljanska banka?

FCE je Banko Koper razglasil za banko z najboljšim donosom na lastniški kapital.

Na slovenskem borznem trgu vlada precej medlo stanje. Takšnih razmer novopečeni vlagatelji, ki so začeli v slovenske delnice vlagati šele v zadnjih "rastočih" letih, niso vajeni, dejansko pa so na ljubljanski borzi prevladovala večina časa od njenega nastanka v letu 1990. V preteklem tednu je med pomembnejšimi delnicami s svojo rastjo izstopala delnica Merkurja. Zrasla je predvsem zaradi objave zelo dobrih četrletnih rezultatov, četudi lahko človek ob obisku Merkurjevih trgovin kaj hitro dobi občutek, da se kupcev ravno ne tare. Nekateri špekulirajo, da je morda Merkurjeva uprava tako dobre rezultate objavila predvsem zato, ker so člani uprave pred nedavnim od Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) kupili kar zajetne kupčke delnic svojega podjetja (in to po ceni, ki je bila precej nižja od tržne), zdaj pa želijo svoji naložbi z lepševanjem četrletnih rezultatov zvišati vrednost. Težko pa je seveda z gotovostjo reči, ali te govornice držijo ali pa gre le za klevete.

Ker torej o slovenskem trgu ne moremo povedati veliko novega, bomo tokrat znova ošinili tudi bosenskega. Na Sarajevski borzi je v zadnjih tednih prišlo do velikih nihanj. Po dolgotrajni stagnaciji so delnice tamkajšnjih privatizacijskih skladov zaradi nenadnega navala slovenskih vlagateljev sunkovito poletele v nebo. Delnice t. i. pifov so več trgovanj zapored zrasle za maksimalno dovoljenih 10 odstotkov. Toda tako kot pri vsaki drugi prehitri rasti je tudi tukaj hitro prišlo do streznitve za nekatere preveč razgrete špekulante. Tako kot so šli hitro gor, so se v nekaj trgovanjih tečaj pifov tudi hitro spet znižali (vendar se kljub temu nikakor niso vrnili na prvotno raven).

Kljub velikim nihanjem pa delnice bosenskih pifov ostajajo zanimiva naložba za prihodnost. Njihovo premoženje je precej višje od tržne cene njihovih delnic, poleg tega pa lastniška struktura v skladih še ni dokončno izoblikovana. Kot smo se lahko naučili v Sloveniji, je lahko ta dejavnik še odločilnejšega pomena za prihodnjo rast cen delnic. Seveda pa vseh pifov ne moremo metati v isti koš. Najpomembnejša lekcija iz slovenske privatizacije je verjetno ta, da na ceno delnic posameznega sklada najbolj vplivata kakovost in poštenje njegovih upraviteljev.

Na Sarajevski borzi in drugih borzah na območju nekdanje Jugoslavije se najde tudi kar nekaj zanimivih poceni podjetij. Vendar je iskanje ustreznih podjetniških delnic še precej bolj zapleten posel kot iskanje ustreznih skladov. Zahteva precejšnjo mero znanja in izkušenj, dobro informiranost in tudi veliko časa. Vsega tega pa večina vlagateljev, ki se zdaj sami podajajo na te trge, nima. Včasih je morda bolje ostati doma ali si poiskati ustreznega svetovalca, kot pa na vrat na nos odvihtrati v neznanost, ker t. prej ali slej pripelje do razočaranja.

Denis.Vengust@email.si

red "okrasil" z naslovom banke z najvišjim dobičkom v Makedoniji. Žal nam iz NLB do zaključka redakcije niso odgovorili, ali so tudi druge hčerinske banke in nemara tudi sama NLB poslovale s FCE.

Čeprav nimamo neposrednih dokazov, gre, upošteva vse prej navedeno, tudi v omenjenih slovenskih primerih zelo verjetno za plačana priznanja. Neposredne

škode sicer ni trpel nihče, vsekakor pa je bila okrnjena poslovna etika in morala. Takšno ravnanje znižuje raven zaupanja, ki je v bančništvu zelo pomembno. Človek se tudi upravičeno vpraša, kaj vse je še plačano in izmišljeno. Ne samo Enron v ZDA, tudi razne "investicijske banke" v Sloveniji nas opozarjajo, da je tega verjetno precej več, kot si predstavljamo.

Denis Vengust

desetimi leti pa je pribežala v Veliko Britanijo. Pred slabima dvema letoma ji je uspelo dobiti britansko državljanstvo, medtem ko je njen mož še vedno bosenski državljan.

Zasluzili več stotisoč evrov?

Telekom Srpske nikakor ni osamljen primer. Na spletu smo namreč našli vrsto podjetij in predvsem bank iz jugovzhodne Evrope, ki se kitijo z diplomami Finance Central Europe. Upošteva, da

venske "stranke". Domnevali smo namreč, da je tudi marsikaterega slovenskega bančnega direktorja zamikalo kitenje z namišljenim perjem. Pregledali smo torej bančne objave o nagradah in vsem večjim slovenskim bankam poslali vprašanja o morebitnem sodelovanju z omenjanim londonskim podjetjem. Takoj in brez odlašanja so odgovorili le iz bank, za katere se je izkazalo, da verjetno res niso imele nobenih "poslovnih sti-

Gorenjska banka se kiti s priznanjem FCE za najboljšo banko, njen direktor Zlatko Kavčič pa je bil razglašen za najboljšega bančnika.

vse skupaj traja že več let, je verjetno ta "poslovna operacija" navrgla že več stotisoč evrov prihodka.

Vse skupaj je menda videti takole: Maya Brown (Jasna Badžak) kliče podjetja in jih prosi, naj ji dostavijo letna poslovna poročila, ki so bila revidirana s strani tujih revizorskih hiš, hkrati pa naj nakažejo denar za rangiranje v "ugledni londonski finančni reviji". Nato "analitiki", zbrani okoli Jasne Badžak, ocenijo poslovanje bank in podjetij na Balkanu. Rangiranje se objavlja v reviji Finance Central Europe, ki pa je ni moč dobiti v prosti prodaji. Maloštevilne izvode po pošti dobijo le tisti, ki so plačali rangiranje ali oglas, ter potencialne nove stranke. "Najuspešnejšim" po pošti pošljejo tudi diplome.

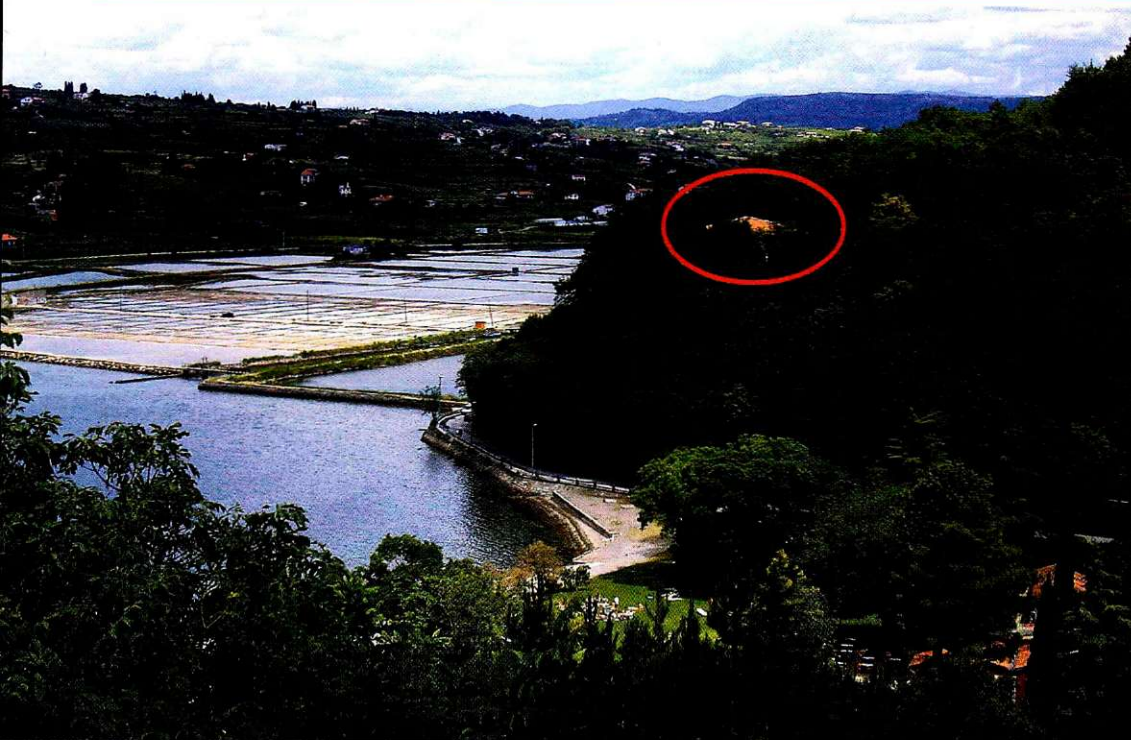
Sodelovale tudi slovenske banke

Pri vsem tem nas je seveda najbolj zanimalo, ali ima Finance Central Europe tudi kakšne slo-

kov" s Finance Central Europe (Abanka, banka SKB).

Pri raziskovanju smo ugotovili, da se Gorenjska banka kiti s priznanjem za najboljšo banko v Sloveniji v letu 2003, ki ji je ga podelil Finance Central Europe. FCE je hkrati njenega predsednika uprave Zlatka Kavčiča razglasil za najboljšega slovenskega bankirja v lanskem letu. Banka tudi navaja, da je bilo leto 2003 že tretje, ko jo je FCE razglasil za najboljšo banko v Sloveniji. Tudi Banka Koper navaja, da so "zadnji rezultati ocenjevanja bonitete bank, ki jih je opravila znana revija Finance Central Europe, zelo vzpodbudni". FCE je namreč Banko Koper imenoval za najboljšo banko po stopnji donosa na lastniški kapital v letu 2003.

"Izsledke" FCE navaja tudi Nova Ljubljanska banka. Finance Central Europe je namreč njeno Tutansko banko (članica skupine NLB) v Makedoniji dvakrat zapo-

Vila v Strunjanu, katere solastnik je poslanec LDS Tone Anderlič

Pretekli teden je predsednik SDS Janez Janša med razpravo na izredni seji o korupciji, klientelizmu in pranju denarja opozoril na primer portoroškega podjetnika in kmeta Brunu Špoljarja, ki se je prijavil na ponudbo Hotelov Piran za prodajo štirih parcel v Strunjanu, pozneje pa presenečen izvedel, naj bi bile parcele že prodane podpredsedniku LDS, ponudba pa zgolj formalnost zaradi nadležne črki zakona.

Anderličevo poželenje

Ker gre za zelo zanimiv primer, ki govori o tem, kako je, če "mali" človek pade v mlin kapitalskih interesov političnih veljakov in njihovih sodelavcev, si ga velja podrobneje pogledati. Začnimo zgodbo z Brunom Špoljarjem. Konec leta 2001 je Špoljar na Upravni enoti Piran videl razglas, v katerem so Hoteli Piran na prodaj ponujali štiri parcele, ki ležijo v neposredni bližini hotelov v Strunjanu. Ker parcele spadajo v kmetijska zemljišča in ker ima kot oseba s statusom kmeta in neposredni sosed po zakonu predkupno pravico (pa tudi cena, 580 tolarjev za kvadratni meter, je bila ugodna), se je Špoljar na razpis prijavil. Že kmalu po prijavi ga je direktorica Hotelov Piran Ana Žerjal obvestila, da so bile parcele že prodane Tonetu Anderliču in podjetju Sponcor, razpis pa je bil samo "formalnost, ki jo je pač potrebno po zakonu izpolniti". Špoljar se kljub obvestilu, ki ga je posredno pozvalo, naj odstopi od svoje ponudbe in raje kupi kakšno "lepšo in za kmetovanje primernejšo parcelo", ni uklonil in je pri ponudbi vztrajal. Ja-

nuarja 2002 je tako Upravna enota Piran ugotovila, da sta se na ponudbo prijavila dva kandidata, Špoljar in Ana Žerjal kot pooblaščenka Tonea Anderliča in podjetja Sponcor, in sklenila, da se parcele prodajo Brunu Špoljarju, ker ima kot oseba s statusom kmeta predkupno pravico.

V Hotelih Piran zavajajo javnost

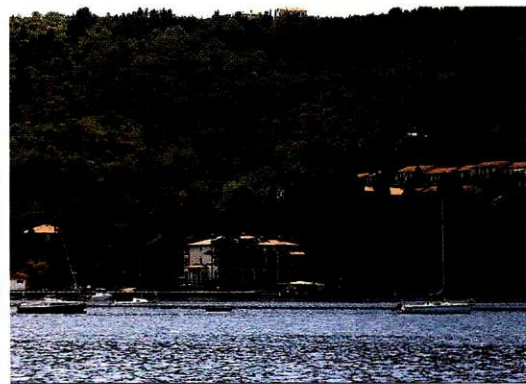
V Hotelih Piran, ki jih je upravna enota hkrati tudi pozvala, naj s Špoljarjem sklenejo pogodbo o prodaji in nakupu, se s tako odločitvijo očitno niso strinjali (zakaj le, če pa jim je bil

Špoljar pripravljen uradno plačati prav toliko kot Anderlič), zato so se podpisu pogodbe upirali. Podpisali so jo šele pol meseca pozneje, ko jih je k temu zavezala sodba Okrajnega sodišča Piran, ki jo je sodišče izdalo na Špoljarjevo pobudo (tožbo). Do podpisa pogodbe je tako julija 2002 vendarle prišlo, a ne za dolgo. Že nekaj dni po podpisu so Hoteli Piran Špoljara obvestili, da od pogodbe odstopajo. Razlog? Menda so ugotovili, da je v zadnjem času prišlo do nekaterih novih dejstev, zaradi katerih je pogodba nična. Ugotovili naj bi bili, da so nekatere parcele po urbanis-

tičnem načrtu delno zazidljive in ne nezazidljive, kot naj bi prvotno mislili, prav tako pa naj bila ena od parcel 900 kvadratnih metrov večja, kot so mislili, da je. Slednje je bil samo še en manever, s katerim so skušali Anderlič, Sponcor in Hoteli Piran preprečiti, da bi Špoljar postal lastnik zemljišč. Hoteli Piran so namreč za ta domnevno nova dejstva vedeli že od samega začetka, kar je razvidno iz urbanistične informacije, ki jo je novembra 2001, že prej torej, kot so Hoteli Piran sploh začeli prodajati zemljišče, Hotelom Piran izstavila občina Piran. V dokumentu namreč

Upravna enota Piran vsaj za zdaj ni popustila različnim pritiskom in še vedno vztraja, da je zakoniti kupec parcel kmetovalec iz Strunjana Bruno Špoljar.

Le zakaj si direktorica Hotelov Piran Ana Žerjal tako prizadeva, da bi parcele kupila Anderlič in Sponcor, če pa je Špoljar zanje uradno ponudil enako vsoto kot omenjena dva?

Arogantna direktorica

Pretekli teden smo poklicali še direktorico Hotelov Piran Ano Žerjal in jo povprašali, ali nam lahko pokaže sodno cenitev, ki jo je omenjala v medijih in v kateri naj bi bil parcele za desetkrat manjšo vrednost, kot je njihova cena v uradnem ceniku sklada kmetijskih zemljišč (pa še ta je precej nižja od cene na trgu), ocenil sodni cenilec. Na naše vprašanje, ali lahko omenjeno cenitev dobimo na vpogled, nam je Žerjalova odrezavo odgovorila, da je to poslovna skrivnost, enak odgovor pa smo dobili, ko smo jo povprašali, po kakšni ceni so leta 2000 Anderliču in Sponcorju prodali vilo.

jasno piše, da je ena parcela zazidljiva v izmeri 60, druga v izmeri 80, tretja pa v izmeri 1.400 kvadratnih metrov.

Da so v Hotelih Piran dobro vedeli, kaj prodajajo (delne zazidljivosti parcel verjetno niso nikjer omenjali zato, da bi laže upravičili nizko ceno), je novembra 2002 ugotovilo tudi ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je v svoji odločbi, v kateri je zavrnilo Sponcorjevo in Anderličevo zahtevo, da se zaradi domnevno novih dejstev celoten postopek ponovi, zapisalo, da dejstva, ki jih navaja pritožnik kot nova, v resnici niso nova, saj so bila pritožniku znana že od vsega začetka.

Nenavaden preobrat na ministrstvu za kmetijstvo

Ministrstvo za kmetijstvo je torej Anderličevo zahtevo po obnovi postopka zavrnilo. A ne za dolgo. Na predvsem Špoljarjevo začudenje je namreč nekaj mesecev pozneje, natančneje marca 2003, ista referentka na istem ministrstvu na Anderličevo pobudo ugotovila, da je upravna enota pri obravnavi zadeve napačno uporabljala zakon o kmetijskih zemljiščih (uporabljati bi menda morala zakon o stavbnih zemljiščih), in je sklep upravne enote, po katerem je kupec parcel Bruno Špoljar, razveljavila. Referentke Marjete Pirjevec, ki je napisala tako prvi kot drugi sklep, pretekli teden nismo mogli priklicati na telefon, da bi jo povprašali, kako je mogoče, da je ministrstvo v vsega štirih mesecih svoje mnenje o zadevi tako radikalno spremenilo. Špoljarjev odvet-

nik Ervin Dogič (Špoljar se, kot nam je dejal, ne želi dodatno medijsko izpostavljati, zato je stike z mediji prepustil Dogiču) je dejal, da sta Anderlič in Sponcor, potem ko se jima je nakup ponesrečil, na različne načine začela pritiskati na organe in njegovega klienta. "Mojemu klientu so med pogovorom dejali, da če ne bo odstopil od namere o nakupu parcel, obstajajo tudi drugi načini, ki mu bodo pomagali, da bo to storil," pravi Dogič.

Za 5,8 milijona dolarjev do parcel, vrednih milijon evrov

Kakšni naj bi bili ti drugi načini, Dogič sicer ni želel povedati, očitno pa je, da sta bila Sponcor in Anderlič zelo besna, ko se jima je v dobro zastavljeni posel vmešal "nebodigatreba". Če bi jima namreč načrt uspel, bi za vsega 5,8 milijona dolarjev kupila 10.000 kvadratnih metrov parcel na najelitnejši lokaciji v Strunjanu (tik ob zalivu Svetega duha), potem pa bi jih po oceni strokovnjakov prodala naprej tudi za milijon evrov. Anderlič temu seveda oporeka. Tako kot Žerjalova trdi, da parcele niso veliko vredne, saj na njih zaradi slabega terena ni mogoče zgraditi ničesar. Kupil naj bi jih menda samo zato, ker si je želel prek njih urediti dovoz do vile, ki jo je leta 2000 prav tako kupil od Hotelov Piran. Kot smo se lahko sami prepričali pretekli teden, to ne drži povsem, saj je iz tistega, kar smo videli, mogoče sklepati, da bi lahko zidali vsaj na polovici spornih parcel, in sicer tik nad ovinkom, nad katerim so parcele, kar je ena najlepših lokacij v Strunjanu. Prav ta-

Da je z nakupom parcel v Strunjanu nekaj narobe, je ugotovil tudi nekdanji vodja urada za preprečevanje korupcije Bostjan Penko. Sporno se mu zdi predvsem dejstvo, da so Hoteli Piran objavo prodaje parcel na oglasni deski označili "za formalnost, ki jo zahteva zakon", nenavadno pa je tudi, da si direktorica Hotelov Piran tako zelo prizadeva, da bi bile parcele prodane Anderliču. Zaradi tega je, kot so nam povedali, urad zadevo že izročil kriminalistični službi.

ko je vprašljivo Anderličevo pojasnilo, da je parcele želel kupiti samo zato, da bi speljal dovozno pot do svoje vile. Iz tistega, kar smo videli, je jasno, da je dovozno pot do njegove vile praktično nemogoče speljati, saj bi vsak tak poskus preprečila strma stena iz živega kamna, ki se vzpenja nad omenjenimi parcelami.

Konca še ne bo kmalu

Medtem ko Anderlič in direktorica Hotelov Piran (prav zanimivo bo videti, ali jo bo kdo od nadreje-

Iz lokacijske informacije, ki jo je Hotelom Piran že pred prodajo parcel izdala občina Piran, je jasno razvidno, da so Hoteli Piran že od vsega začetka vedeli, da je del parcel zazidljiv.

nih iz Nacionalne finančne družbe, ki je lastnica Hotelov Piran, v naslednjih dneh poklical na odgovornost) skušata posel prikazati kot nedolžen in zakonit poskus nakupa zemljišč, pa se zadeva z odločbo kmetijskega ministrstva, ki je marca lani razveljavilo odločitev upravne enote, še ni končala. Špoljar se je po besedah njegovega odvetnika na odločbo ministrstva pritožil, zaradi česar bomo morali na izid zadeve še počakati. Kakšen bo, bomo seveda poročali. **Aleš Kocjan**

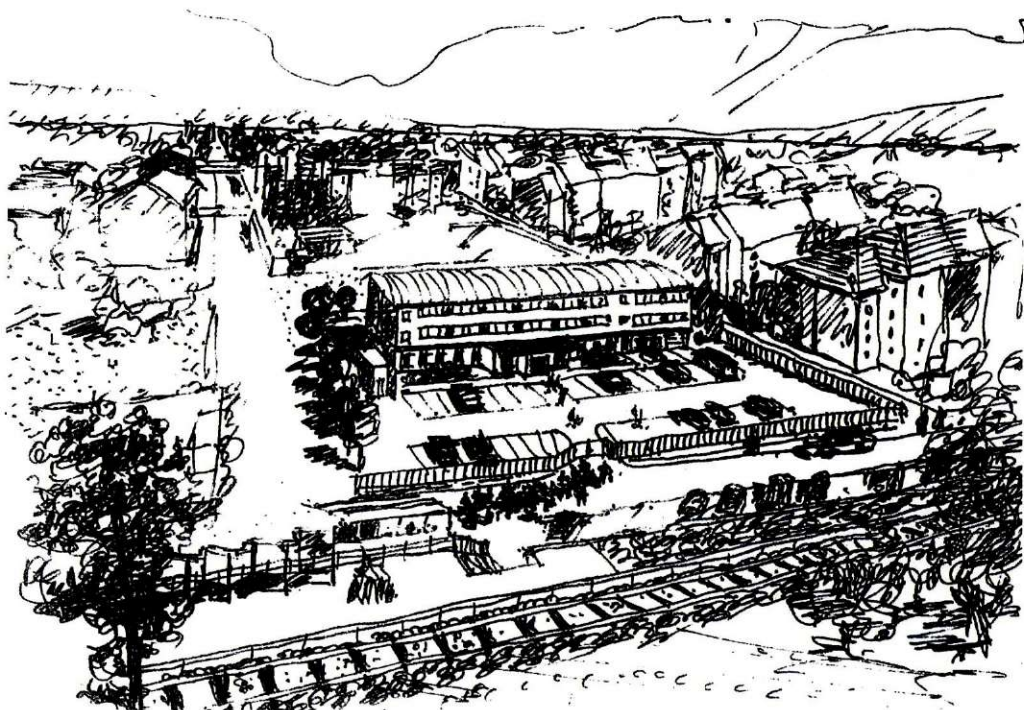
Dohodak iz Anderličevi vili: Na stopnicah, ki vodijo do Anderličeve vile (sporne parcele se raztezajo levo od njih), nezaželene obiskovalce pričaka napis, da gre za zasebno posest in da prehod ni mogoč.

Če bi nakup parcel poslancu LDS Tonetu Anderliču in Sponcorju uspel, bi se lahko upravičeno smejala. Za vsega 5,8 milijona bi prišla do parcel, ki lahko po nekaterih ocenah na trgu dosežejo tudi milijon evrov.

Ko se domačini dvignejo zoper nevzdržne razmere, v katerih živijo, jih mediji vsakokrat na hitro odpravijo tako, da jih označijo za ksenofobe. Parola je postala že udomačena, a marsikdaj je realnost bolj zapletena in zahteva natančnejšo analizo.

Omenjeno žigosanje je nazadnje doletelo krajanje Duplice pri Kamniku, ki so se fizično uprli graditvi izobraževalnega središča verske skupnosti Jehovovih prič v njihovi soseski, tik ob šoli in vrtcu. Poleg lokacije, ki je po njihovem

Objekt razdora

mnenju neprimerna, je Dupličane dvignila na noge novica o izgubi že davno predvidenih parkirnih mest.

Protesti niso zalegli

V javnost je najprej udarila novica o kolektivnem odstopu sveta krajevne skupnosti (KS) z njenim predsednikom Francem Orešnikom na čelu. Odstopu je botrovala "popolna ignoranca" občine, ki je graditev izobraževalnega središča izpeljala kljub protestom, vloženim peticijam in pritožbam. 26. maja so krajanje pred sedežem občine zahtevali razrešitev načelnika oddelka za okolje in prostor Bojana Mlakarja in njegove svetovalke Stanislave Muršak. Ne nazadnje so k odstopu pozvali tudi župana Toneta Smolnikarja, ki ne le da ni pomagal reševati težav s parkirnimi prostori, temveč naj bi bil celo omogočil sporno gradnjo.

Ker odstopna "akcija" ni obrodila sadov, so se v soseski ulice Matije Blejca in Groharjeve ulice odločili, da fizično preprečijo začetek gradbenih del. 31. maja je bilo najbolj burno, saj so graditelju, Lesnini Inženiringu, priskočili na pomoč policisti in enega od stanovalcev domnevno celo pretepli.

Predlog krajanov začasno prepoved graditve je kam-

niško okrajno sodišče 3. junija zavrnilo. Dokončno pa so občinski svetniki na izredni seji 7. junija sklenili, da bodo z Jehovovimi pričami poskušali doseči dogovor, da z začetkom graditve počakajo vsaj še 14 dni. Občina naj bi do tedaj stanovalcem zagotovila začasna parkirnišča. Potem jih bodo uredili, kjer je zdaj neurejeno, začasno pa tudi pri osnovni šoli. Možnost, da bi garaže zgradili pod izobraževalnim centrom, namreč za investitorja ni sprejemljiva.

Želijo si dobrih odnosov

Marko Šušteršič, predstavnik Jehovovih prič, nam je razložil, da že dolgo iščejo primerno lokacijo za postavitev izobraževalnega središča. "Se-

daj danjo lokacijo nam je leta 2001 ponudil prejšnji lastnik. Dogovorili smo se za nakup, vendar le pod pogojem, da bo urejen pravno močni gradbeni načrt." Z novim objektom bi Jehovove priče pridobile prostore, v katerih bi se shajali verniki iz Kamnika in okolice. K objektu sodi večnamenska dvorana. "Naš cilj je, da bi se pripadniki skupnosti ne vozili od drugod, ampak da bi živeli in delali v istem objektu."

Šlo naj bi za približno 35 vernikov, ki delajo v glavnem uradu v Ljubljani in naj bi v centru lahko prespali in delali. Gre za center odprtega značaja, je dodal Šušteršič, in vsak bo imel vstop vanj. O nasprotnikih gradnje Šušteršič meni, da gre za osamljene primere in da so jim v

soseski na splošno naklonjeni. "V soseski je približno 600 stanovanj, ampak očitno je le manjši del protestiral." Kljub dejstvu, da so imeli z gradnjo že veliko stroškov, so se predstavniki Jehovovih prič po Šušteršičevih besedah želeli pogovoriti s krajanje in so bili pripravljeni sprejeti primerno nadomestno lokacijo. Ponujena lokacija v Mengšu je problematična zaradi spomeniškega varstva, ustreza pa ni niti velikost objekta.

Šušteršič obžaluje nastalo situacijo, hkrati pa poudarja, da so se od vsega začetka z lastnikom zemljišča pogovarjali odkrito kot verska skupnost, pridobili pa so vsa potrebna dovoljenja. Njihov namen je imeti dobre odnose z vsemi sosedi.

Makadamsko parkirnišče na Groharjevi ulici so krajanje "zaprli" za delavce, ki bi morali začeti z graditvijo. Vmesala se je celo policija.

PREBIVALCI SOSESKE GROHARJEVA IN M. BLEJCA, DUPLIČANI!

PROTESTIRAJMO!

V SREDO, 26. MAJA OB 16. URI
PRED OBČINSKO STAVBO V KAMNIKU.

PROTI
ŽUPANU, NJEGOVIM URADNIKOM IN OBČINSKIM SVETNIKOM, KI SO S SVOJO IGNORANCO VOLJE IN POTI PREBIVALCEV OMOGOČILI GRADNJO VERSKEGA OBJEKTA JEHOVOVIH PRIČ V SRCU NAŠE STANOVANJSKE SOSESKE IN NAM ODVEZLI PREPOTREBEN PROSTOR ZA PARKIRANJE NAŠIH AVTOMOBILOV.

ZAHTEVAJMO

- PREPREČITEV ZAČETKA GRADNJE VERSKEGA OBJEKTA
- DOKONČNO, CELOVITO UREŠITEV PROMETNEGA KAOZA V NAŠI SOSESKI TER
- SPOŠTOVANJE VOLJE IN POTREB OBČANOV

VIDITE, SKUPAJ BO NAŠ GLAS MORDA USPEL PREGLASITI TISTE, KI NAM S SVJ ODLOČITVAMI ŠKODUJEJO!

Poziv k protestu: skupina krajanov je zahtevala razrešitev Bojana Mlakarja, načelnika oddelka za okolje in prostor, in odstop župana Toneta Smolnikarja.

Postopki potekali za njihovim hrbtom

Pogovorili smo se tudi s sedaj že nekdanjim predsednikom krajevne skupnosti (KS) Duplica Francem Orešnikom in s tremi stanovalci iz sosseke, Tomažem Drnovškom, Antonom Romšakom in Sonjo Žužek. Ker gre pri soseski za pretežno spalno naselje, se bodo sedanje težave s parkiranjem po zgraditvi centra le še povečale, je razložil Romšak. Za Franca Orešnika je sporno dejstvo, da je prišlo do izdaje gradbenega dovoljenja za objekt brez garaž. Hkrati je pojasnil domnevno nasprotovanje krajanov garažni hiši oz. urejenemu parkirišču: "Če vam nihče ne pove, kakšni so načrti in posledice teh načrtov, je normalno, da se bodo stanovalci odzvali negativno, saj so do zdaj več kot deset let lahko zastoj parkirali na zemljišču graditelja." Pri tem Orešnik dodaja, da niti občina niti graditelj nista nikoli zagotovila minimalnega, zakonsko določenega števila parkirnih mest.

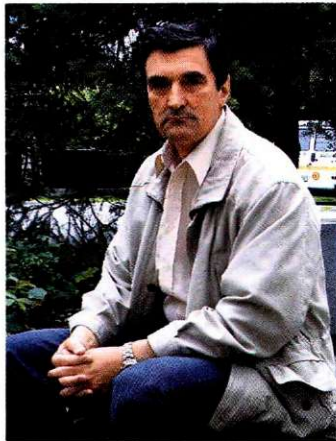
Drnovšek je izrazil bistvo njihovih zahtev: "Zavzemamo se za to, da se nam zagotovi minimalno potrebno število brezplačnih parkirnih prostorov, to je okvirno eno parkirno mesto na stanovanjsko enoto. Gre samo za popravo krivic iz preteklosti, da se stanovalcem zagotovi, kar so že plačali z nakupom stanovanja." Spomnil je tudi, da je župan priznal, da je graditelj njega in občino izigral, saj so šele konec leta 2003 izvedeli,

Marko Šušteršič je pojasnil, da Jehovove priče razpolagajo z vsemi potrebnimi dovoljenji in da z izobraževalnim središčem ne želijo netiti sporov.

da se je gradbeno dovoljenje preneslo na Jehovove priče. "Ne glede na namembnost objekta pa se jemlje parkirni prostor, ne da bi zagotovili nadomestnega. S tem se posega v kakovost bivanja občanov," je bil kritičen Drnovšek, čeprav je v prostorsko-urejenih pogojih, po katerih naj bi bilo dovoljenje izdano, to izrecno prepovedano. Očitki prebivalcev sosseke letijo na občino kot izdajatelja pomanjkljive lokacijske informacije in soglasij k lokacijskemu in gradbenemu dovoljenju (čeprav so vedeli za problem parkirnih prostorov), hkrati pa krivijo upravno enoto, ker ni upoštevala občinskih prostorsko-urejenih pogojev, po katerih se ne sme posegati v kakovost bivanja stanovalcev.

Romšak je dodal, da gradbeni poseg znižuje tudi vrednost nepremičnin. Drnovšek očita pristojnim, da so prebivalci sosseke povsem izločili iz postopka pridobivanja gradbenega do-

Za Franca Orešnika prebivalci sosseke niso bili pravilno seznanjeni z nameni graditelja niti s posledicami odklonitve nadomestnih parkirišč.

voljenja, saj jih niso priznali niti kot stranske udeležence.

Romšak je razložil, da je ponujena nadomestna lokacija parkirišč na zelenici med bloki, stanovalci pa se do sedaj s tem niso strinjali, ker ne želijo uničevati zelenih površin naselja, hkrati pa sploh niso vedeli, da bodo ostali brez parkirišč. Poleg tega je ponujena lokacija premajhna in samo delno rešuje problem.

Žužkova je prepričana, da bi krajanji kupili parkirna mesta, če bi bili podani pogoji nakupa. Prepričana je, da bi bila večina pripravljena parkirišče kupiti, če bi poznala ceno, in da ni res, da hočejo imeti vse zastoj.

Po Orešnikovih besedah je KS leta 1998 parkirišče na Groharjevi z dovoljenjem graditelja nasula in ga spravila v zdajšnje stanje. Dejal je tudi, da je bilo parkirišče po spremembi prostorskega plana iz leta 2002 namenjeno izključno parkirnim površinam, zato so bili toliko bolj začudeni, ko so izvedeli za graditev izobraževalnega centra.

Drnovšek je mnenja, da izvajanje verske dejavnosti, za kar naj bi med drugim v izobraževalnem centru šlo, bistveno spreminja pogoje, pod katerimi je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje. Zato menijo, da so upravičeni do obnove postopka. Ker bi bilo to težko narediti, ko bo objekt že zgrajen, skušajo sedaj izkoristiti vse možnosti, s katerimi razpolagajo.

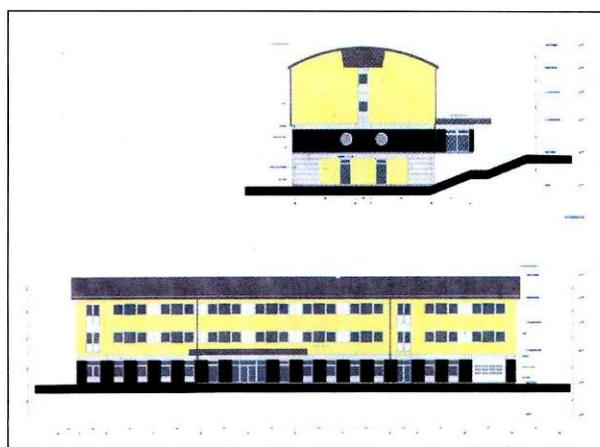
Tudi odgovornost krajanov

Franci Spruk, vodja svetniške skupine Slovenske demokratske stranke (SDS) v kamniški občini, se strinja, da je problem nastal, ker ob graditvi blokov ni bilo zagotovljenih parkirnih mest. Kasneje je vodstvo KS zavračalo vse pobude s strani občine. Za Spruka je to posledica t. i. Jazbinskovega zakona, po katerem so stanovalci po zelo ugodni ceni prišli do stanovanj in se niso sprijaznili s tem, da bi morali plačati enako ali višjo ceno za garaže. Občina pa je po drugi strani nezadostno ukrepala z časnimi rešitvami, in to velikokrat na zemljiščih, ki niso bila v njeni lasti. Spruk je tudi spomnil, da so se stanovalci v vseh dotedanjih anketah odločali proti garažnim hišam, saj so računali, da bodo lahko še naprej zastoj parkirali. Hkrati je kriva občina, "ker nima strategije na prometnem področju oz. je bila ta sprejeta šele letos... Z bremenitvijo občinskega proračuna so namreč umetno vzdrževali red, ampak vedno na škodo tretjega". Glede na to, da imajo Jehovove priče vsa potrebna dovoljenja, graditve ne bi smeli ustaviti, meni Spruk. Ker so zemljišče drago plačali, je razumljivo, da hočejo zdaj graditi. Težave s parkiranjem niso od včeraj in krajanji v preteklosti niso pokazali interesa za njihovo reševanje. Tako občina kot graditelj nista izrabila vseh možnosti; lokalna skupnost ni imela škarij in platna, da bi sama vzpostavila red. V SDS so prepričani, da zadeve ni mogoče reševati parcialno, ker je podobnih problemov v občini več, čeprav niso deležni take medijske pozornosti. Sicer pa ne zagovarjajo župana, le dopustiti ne morejo, da bi občina zagotovila parkirna mesta iz proračuna tistim, ki jih niso kupili." Del sredstev bo prispevala občina, brez vlaganja stanovalcev pa pri tem ne bo šlo.

Mitja Volčanšek

Protest pred Občino Kamnik 26. maja: skupina krajanov je naredila vse, da bi se slišal njihov glas.

Načrt izobraževalnega središča Jehovovih prič na Duplici pri Kamniku: po številnih odlogih naj bi ga vendarle začeli graditi.

Dovoljeni mobilniki

Severnokorejske oblasti so tujcem na ozemlju države šele sedaj dovolile uporabo mobilnih telefonov, potem ko so leta 2002 dovoljenje zanje dobili severnokorejski državljani. Prepoved za tujce je veljala zato, ker se je Pjongjang bal, da bi podatki o dejanskem položaju v državi prišli v javnost, s spremembo stališča pa želi Severna Koreja okrepiti trgovino z drugimi državami. Za sedaj je raba mobilnika mogoča le na območju prestolnice, kdor pa želi imeti mobilni telefon, mora vložiti prošnjo, plačati 980 evrov in kupiti telefonski paket, ki stane med 200 in 300 evri. Če gre za od-

tega bo praznoval 12. oktobra 2005, poslavlja s koncertnih odrov. Enega zadnjih poslovnih koncertov je imel tudi v antičnem gledališču Herod Atiški ob vznožju atenske Akropole. Na koncertu je dejal, da ga z Grčijo vežejo posebne vezi, hkrati pa je sprejel povabilo grške zveze prijateljev otrok z rakavim obolenjem Elpida. Pevec je Grčijo vzljudil že kot otrok, pozneje pa je postal pravi občudovalec grške pevke Marie Callas (1923—1977). Luciano Pavarotti je pojasnil, da je mesto, ki se pripravlja na olimpijske igre – te bodo v grški prestolnici med 13. in 29. avgustom – nanj naredilo izjemen vtis. Tenorist se je sredi marca s koncertom v Metropolitanški operi že poslovil od newyorškega občinstva, zatem pa v okviru

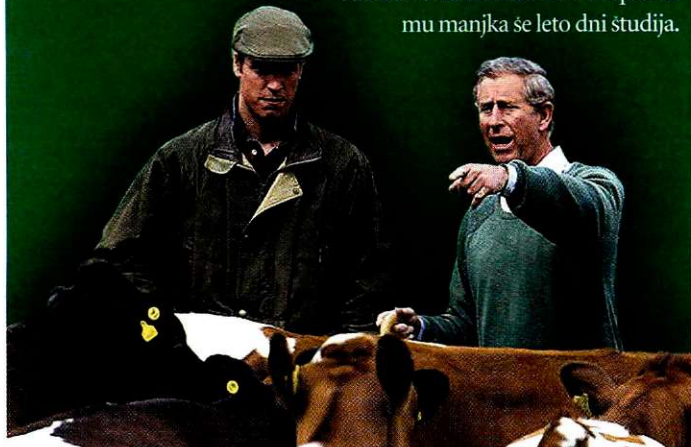
hodni klic, tujca minuta pogovora stane 0,7 evra, medtem ko sprejeti klici stanejo 0,2 evra na minuto.

Pavarottijevo slovo

Slavni italijanski tenorist se v pričakovanju svojega 70. rojstnega dne,

William kot vojak

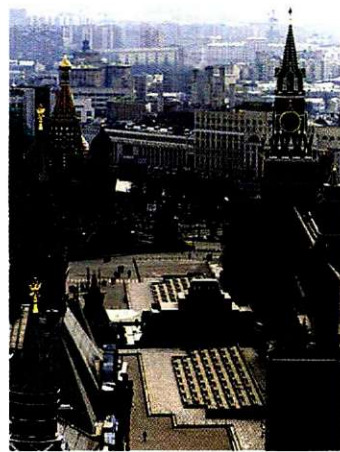
Britanski princ William, ki je drugi v vrsti za britanski prestol, po končanem študiju razmišlja o vojaški karieri, da bi se tako poklonil delu britanskih vojaških sil. Dejal je, da bi bila to ta čas najboljša stvar, saj bi bilo zelo dobro spoznati trdo delo, ki ga opravljajo oborožene sile. Doslej je princ kazal več zanimanja za kmetijstvo kot za vojsko, ki sicer predstavlja tradicionalno kariero za moške člane kraljeve družine. 21-letni princ William končuje tretji letnik študija geografije na Univerzi St. Andrew's na Škotskem. Do diplome mu manjka še leto dni študija.

svetovne poslovilne turneje nastopil še Tokiu. Pavarotti pa je z izjavo, da se, če se bo le dobro počutil, od petja ne misli posloviti, svoje dokončno slovo že postavil pod vprašaj.

Spremenjen videz

Moskovska županja je sprožila program graditve 200 novih nebotičnikov s 30 do 70 nadstropji, ki bodo v naslednjih letih spremenili videz mesta. Prvo zbiranje ponudb vlagateljev se je že začelo, županja pa upa, da bo projekt pritegnil tudi tuje družbe. Kljub velikopoteznemu načrtu – nebotičniki bodo zrasli po vsem mestu, razen v starem središču – Moskva zagotavlja, da bodo pri graditvi spoštovali duha in arhitek-

turo mesta. V novih nebotičnikih bodo na voljo tako poslovni prostori kot stanovanja. Mesto je ustanovilo tudi posebno družbo, ki bo vodila program graditve, potem ko se je s strokovnjaki že posvetovala o najnovejših tehnologijah in metodah, ki jih uporabljajo v gradbeništvu.

Ukrepi za hujšanje

Ura gibanja na dan, manj televizije in manj hamburgerjev so nasveti, ki jih ameriška administracija deli svojim državljanom. Od restavracij, restavracij s hitro hrano in menz ameriški svetovni odbor za pravo prehrano tudi zahteva, naj zmanjšajo porcije. Namesto visokokaloričnih hamburgerjev odbor priporoča najmanj dvakrat tedensko ribo z veliko zelenjave in sadja, ki naj nadomesti čips in piš-

kote. Odbor, ki bo do prihodnjega leta izdal na novo izdelano prehranjevalno piramido, hkrati odraslim in mladoletnikom svetuje, naj se dvignejo s kavča in se večkrat odpravijo na sprehod ali kakšne športne aktivnosti. Doslej priporočeno polurno gibanje na dan je odbor zamenjal za celo uro telesnih aktivnosti.

Zavarovana pica

Prava pica napoletana mora biti na sredini debela tri milimetre, na robu en do dva centimetra, obložena izključno s paradižniki, pravo bivoljo mozzarella in svežo baziliko, pečena pa v krušni peči pri temperaturi nekaj več kot 450 stopinj Celzija. Pica ne sme biti večja od premera 35 centimetrov, testo pa mora biti razvaljano ročno na pravilno okroglo obliko. Kot dodatek na pici se dopušča le nekaj kapljic ekstradiškega olivnega olja. Te uradne predpise za svetovno znano pico je italijansko kmetijsko ministrstvo objavilo v uradnem listu. Med njimi je tudi navedlo, katero vrsto moke, kvasa, paradižnika in olja je treba uporabiti. Vse restavracije, ki se bodo držale teh pravil, bodo dobile potrdilo, da se v njih streže prava pica. Predvsem v tujini na pico, ki nosi ime italijanske narodne jedi, pogosto dajejo šunko, kakšno drugo me-

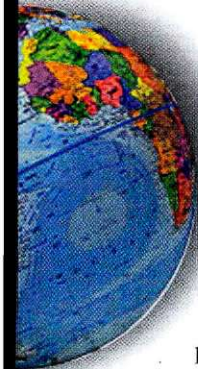

so ali raznovrstne sire. Še nedavno je italijanskega veleposlanika v Londonu zajel val ogorčenja, ko je ugotovil, da nekateri britanski picopeki na napoletano dajejo celo ananas.

Drage razveze

London bi lahko kmalu postal najdražja svetovna prestolnica za

razveze, saj pričakujejo odločitev britanskega prizivnega sodišča v primeru razveze znanega nogometarja, katerega soproga zahteva, da ji sodišče prizna tudi pravico do polovice vseh prihodnjih moževih prihodkov. Če bo sodišče ugodilo zahtevi omenjene soproge, bo London od New Yorka prevzel prvo mesto na lestvici najbolj neugodnih mest za razvezo zakona med bogatim možem in ne ta-

kati najmanj 20 minut, najdlje pa več kot štiri ure. Zaradi navala bo privedev za dva ali tri milijone evrov dražja od pričakovanih 8,5 milijona evrov, saj so morali najeti več nadzornikov in varnostnikov. Razstava muzeja MoMa bo odprta še do 19. septembra, na njej pa si je mogoče ogledati kakšnih 200 umetnin, nastalih v 20. stoletju, med njimi slike Picassa, Matisa, van Gogha, Gauguina, Pollocka, Hopperja, Lichtensteina in Warhola. Organizatorji računajo z najmanj 750.000 obiskovalci, mesto Berlin pa najmanj z milijonom ljubiteljev umetnosti. Več kot dve tretjini obiskovalcev so turisti iz vse Evrope. Prvi se postavijo pred vrata že ob sedmih zjutraj. Do septembra imajo napovedanih še 8.000 skupin. Posebne "vipovske" vstopnice, s katerimi na ogled ni treba čakati, so za junij že razprodane. V zadnjih dneh naj bi bila razstava odpreta 24 ur na dan..

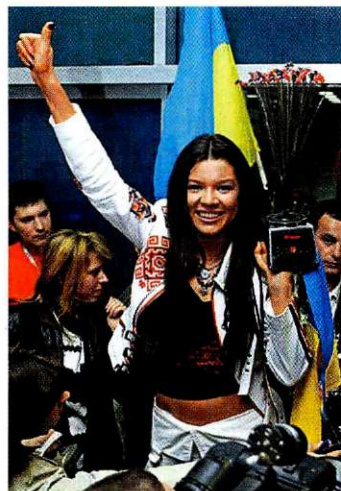
V pričakovanju

Mestne oblasti v Kijevu so sporočile, da bodo za prihodnje tekmovanje za pesem Evrovizije zgradili no-

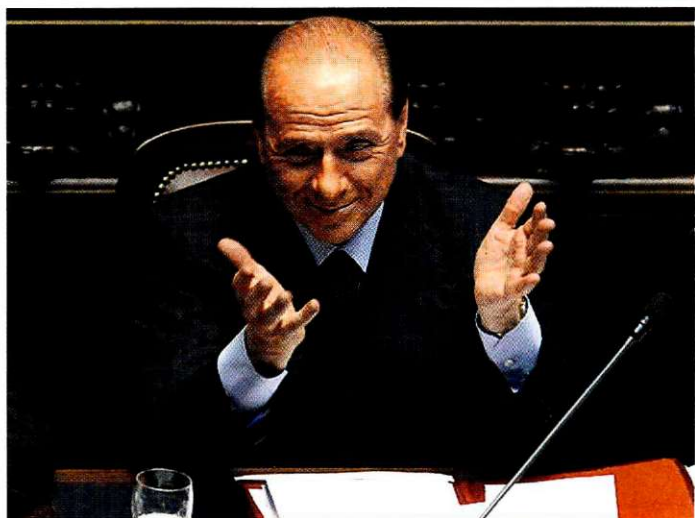
ko dobro situirano ženo. Evropska zveza je sicer sprejela pravilo, po katerem je za razvezo pristojno tisto sodišče, pred katerim eden od zakoncev prvi vloži zahtevek za ločitev. Za tujca, poročenega z Angležinjo, je tako najbolje, da ob prvih znakih razpadanja zakona pohiti na celino in tam sproži sodni postopek – v nasprotnem primeru bo namreč opeharjen.

Rekorden obisk

Na razstavi newyorškega Muzeja moderne umetnosti (MoMa) so v prazničnih dneh obiskovalcem razstave v novi Narodni galeriji v Berlinu ponudili posebno uslugo: za en evro si lahko izposodijo stol, da laže čakajo v vrsti na vstopnico za ogled. Navdušenje za ogled razstave še ni poje njalo. Za ogled je bilo doslej treba ča-

vo koncertno dvorano, ki bo lahko sprejela 14.000 obiskovalcev. Kijev bo gostil Evrovizijo 2005, saj je letos v Carigradu zmagala ukrajinska pevka Ruslana. Nova dvorana, ki bo primerna tudi za razstave, naj bi stala 3,75 milijona dolarjev, financirala pa jo bo država. Ruslano pa so imenovali za svetovalko premierja

Berlusconijski predori

Italijanski premier Silvio Berlusconi, ki je tudi najbogatejši in najvplivnejši človek v Italiji, je ukazal zgraditi skrivni predor pod svojo razkosno vilo na Sardiniji. Predor bo, ko bo zgrajen, povezoval vilo Certoso z naravno morsko votlino na polotoku Punta Lada na severu tega sredozemskega otoka, s čimer bodo obiskovalci lahko neopazno z ladjo prišli na njegovo posestvo. To ni le nova bogataševa muha, temveč ima svoj smisel, saj so med Berlusconijskimi gosti tudi tako pomembni možje, kot sta ruski predsednik Vladimir Putin in nekdanji španski premier José María Aznar. Okoljevarstveniki in opozicijski predstavniki pa so se nad graditvijo skrivnega predora pritožili, saj naj bi ga gradili na naravno zelo privlačnem zemljišču, ki je v lasti države. Berlusconi je vilo s 27 sobami z razgledom na kristalno čisto morje v enem od najlepših zalivov na Sardiniji kupil pred 20 leti, ko je bil samo poslovnež. Nekaj mesecev pozneje, ko je leta 2001 zasedel premierski stolček, je k vili dokupil še 40 hektarjev zemlje. Leto kasneje je posestvu priključil še sosednjo vilo Stephanie, ki jo je za 1,35 milijona evrov kupil od nekega libanonskega poslovneža. Poleg skrivnega predora na posestvu, ki je neformalni protokolarni objekt, Berlusconi gradi tudi grandiozno repliko grškega amfiteatra.

Viktorja Janukoviča za organizacijo te glasbene prireditve v Ukrajini.

Beloglavi jastrebi

Število beloglavih jastrebv na Cresu in Malem Lošinju bi se zaradi divjega prašiča in pomanjkanja hrane utegnilo močno zmanjšati. V zvezi z dramatičnim položajem se je oglašil direktor okoljevarstvenega centra, ki skrbi za to redko ptico. Kot je dejal, je kvarnersko-goranska županija skrčila finančna sredstva za prehrano ptic. Center nima dovolj sredstev za prehrano beloglavega jastreba, ki gnezdi predvsem na previsnih stenah teh kvarnerskih otokov, zato obstaja nevarnost njegovega izumrtja. Druga nevarnost pa je divji prašič, ki ubija in žre ovce ter jagnjeta in s tem hrano odžira jastrebom. Po končani akciji označevanja beloglavih jastrebv so

našteli 31 mladičev, ki še nekaj časa ne bodo sposobni sami leteti. Hkrati so strokovnjaki ugotovili, da je od prejšnjega označevanja

pred dvema mesecema zaradi pomanjkanja hrane poginilo najmanj 20 mladičev, 31 pa je podhranjenih.

Genij in bolezen

Genij Michelangelo (1475—1564), ki je poslikal Sikstinsko kapele, je bil bolan. S tako trditvijo sta prišla na dan dva britanska raziskovalca in objavila članek, v katerem trdita, da je slavni umetnik trpel za posebno vrsto avtizma, povezano z genialnostjo, ki je redka oblika delovna moških možganov. Hipotezi so takoj nasprotovali umetnostni zgodovinarji, ki pravijo, da se je umetnikova genialnost pojavljala v obdobju 80 let na natančno določenih področjih: kiparstvo, slikarstvo in celo poezija. Dvom o novi teoriji povzroča tudi dejstvo, da je teoretik Fitzgerald to obliko avtizma pripisal tudi Newtonu, Einsteinu, Sokratu in Darwinu, lažjo obliko pa Yeatsu in nekaterim znanstvenikom. Za dokaz, da je bil Michelangelo avtističen, ima njegove značajske poteze: bil je egocentričen, hipersenzibilen, brez zdravega smisla, do zadev iz običajnega življenja pa se je vedel neprimerno; primer slednjega naj bi bila skrajna neobčutljivost na pogrebu lastnega brata.

Neznani raziskovalec

Kapitan James Cook ne potrebuje uvoda, je eden največjih pomorskih raziskovalcev 18. stoletja. Celotna njegova kruta smrt leta 1779 je njegov ugled le še povečala. Nato je tu še Alejandro Malaspina, španski odgovor Cooku, pogumen, inteligenen raziskovalec, ki je v letih 1789—1794 vodil petletno ekspedicijo na zahodno obalo Amerike, preplul Tihi ocean in prišel morda celo na Kitajsko. Toda lahko bi priplul na konec sveta, mu to ne bi prav nič pomagalo, tako pozabljen je bil zadnjih 200 let. Braz časti je bil celo v lastni državi, ker so ga po vrnitvi vrgli v ječo, njegovi dnevnikarji so bili prepovedani, njegovo ime pa praktično izbrisano iz španske zgodovine. Šele 1990 je pomorski muzej v Madridu objavil nekaj njegovih dnevnikov, del tudi v angleškem prevodu; tega je založila Hakluytova družba, Londonska organizacija za geografska odkritja. Celoten angleški prevod bo izšel konec leta. Bil je eden največjih in najmanj znanih raziskovalcev 18. stoletja, menijo sedanji zgodovinarji.

Počitniški nasveti

Prvi nasvet ob prihajajočih počitnicah: v hotelu raje ne naročate polnega penziona. Od kosil in večerij v restavracijah se lahko v dveh tednih zredite tudi za pet kilogramov. V Italiji 60 odstotkov družin med počitnicami izbira polni penzion. Z ekonomskega vidika je to sicer zelo privlačno, vendar škodljivo za zdravje. Meni večine restavracij vsebuje od 3.200 do 3.600 kalorij dnevno, kar je preveč tudi za tiste, ki so fizično aktivni. Priporočena dnevna količina kalorij znaša za ženske od 1.600 do 1.800, za moške pa 2.000 do 2.200 kalorij. Še večje zlo za zdravje je švedski pogrinjek, saj se kar 35 odstotkov gostov običajno prenaje, 23 odstotkov jih iz radovednosti lahko pokusi vse, 18 odstotkov jih je tudi, če nimajo apetita. Res pa je tudi to, da se tudi stroge diete ne spoštujejo tako, kot bi se morale. Veliko ljudi namreč priznava, da jih krši. Prav tako je na počitnicah večina ljudi večinoma premalo telesno aktivna, kar dodatno vpliva na morebitno povišanje teže.

Od kod so bili

Kaj je razlog za to, da so ljudje tako radi zapuščali celino in se podajali na skrivnostna morja? Kaj je gnalo konkvistadorje, da so v 15. in 16. stoletju zapuščali Španijo, da bi zavojevali Novi svet in Indijo? Najbolj nenavadno je to, da je bila večina konkvistadorjev po rodu iz Estramunde, predela Španije, ki je pravzaprav daleč od morja in v tistih časih ni imel stalne povezave z obalo. Sicer pa so bili udeleženci osvajalskih pohodov mornarji, vojaki, duhovniki in arhitekti z različnih koncev Iberijskega polotoka, toda prav iz Estramunde so prihajali najpomembnejši vojaški voditelji: Almagro, Pissaro, Kortes, Balboa, Obando in Karvahal. Vsi so bili po duši enako divji in so imeli radi dvoboje. Prav v Belvisu se je 25. januarja 1524 rodila zamisel pokristjaniti poganke Indijance. Dejstvo je, da je bilo ozemlje polno obrtnikov, kmetov in revežev, ki so hlepeli po dogodivčinah in bogastvu, zato je bil ta kraj kakor vrelišče, od koder so se Španci odpravljali v Južno Ameriko.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec brezplačno!

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

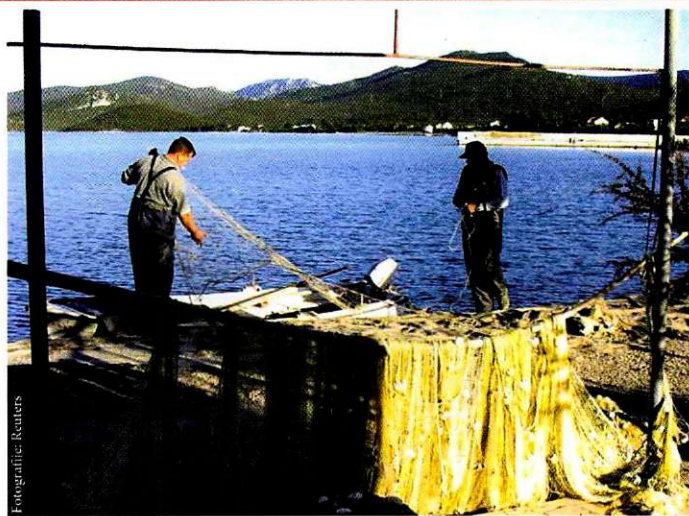
Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Tretjega oktobra letos bo začela veljati hrvaška odločitev o t. i. ekološko-ribolovnem območju, s katero naj bi si ta država razširila suverenost nad morjem. Toda po sklepu hrvaškega sabora iz prejšnjega tedna se to ne bo izvajalo za članice EZ vse do doseženega mednarodnega dogovora o ribolovu.

Odločitev je zanimiva predvsem zato, ker nakazuje, kakšna bo politika

Fotografije: Reuters

nje nacionalizma. Prav ekološko-ribolovno območje je tipičen rezultat politike prejšnje hrvaške vlade. Ne smemo niti pozabiti, da prvi pomembnejši zagovornik te ideje na Hrvaškem ni bil kakšen obrobni skrajni nacionalist, ampak kar sam hrvaški predsednik Stipe Mesić, ki je bil nazorsko-politično sicer precej blizu prejšnji vladajoči koaliciji. "Desnosredinska" HDZ pa je zdaj tista, ki je končno izbrala kompromisno rešitev, tako da se je vsaj deloma uklonila italijansko-

Obdobje kompromisov

nove hrvaške vlade do Slovenije, drugih sosednjih držav in seveda Evrope. Potrjuje pa nam tudi boljši mednarodni položaj Slovenije povstopu v EZ.

Interpretacije hrvaške odločitve so sicer različne. Po razlagi hrvaške oblasti in vladajoče stranke HDZ – predvsem tisti razlagi, ki je namenjena domači javnosti – ni Hrvaška v ničemer popustila. V drugih hrvaških strankah menijo nekoliko drugače, saj so odločitvi sabora nasprotovale tako desnosredinska Hrvaška kmečka stranka (HSS) kot Račanovi nekdanji komunisti (SDP), seveda pa tudi skrajno nacionalistična Hrvaška stranka prava (HSP). Tudi hrvaški sindikat ribičev je odločitev označil kot ponižanje za ribiče in za Hrvaško. Po drugi strani so se tudi predstavniki slovenske oblasti odzvali razmeroma hladno; odločitev so sicer označili kot določen korak naprej, vendar hkrati kot prav tako "enostransko".

Časten umik

Ne glede na to hrvaška poteza vsekakor pomeni določen – lahko bi ga označili kot časten – umik od že sprejetih odločitev. Hrvaška zunanja politika je morala tehtati med prednostnimi nalogami: hitro približevanje Evropski zvezi ali širitev morske suverenosti. Za hrvaško vlado je EZ tu vsekakor na prvem mestu. Realni učinek hrvaške od-

ločitve je, da se za Italijo in Slovenijo ohranja obstoječe stanje, dokler ne pride do skupnega dogovora. To pa je seveda daleč od prvotne ideje ekološko-ribolovnega oziroma izključnega gospodarskega območja, ki je izhajalo iz prepričanja, da lahko Hrvaška tak ukrep sprejme enostransko, neodvisno od svojih sosed in neodvisno od EZ.

Položaja Hrvaške ni težko razumeti, saj je bila pred nekaj leti v podobnem položaju tudi Slovenija. Zelo jasna prioriteta, od katere ne želiš pod nobenim pogojem odstopati, te sili k popuščanju na drugih področjih. Spomniti se je treba samo na t. i. španski kompromis, ki ga je morala pod pritiskom Italije sprejeti Slovenija kot ceno za

šnjo sredo, naslednji dan ga je že potrdil sabor. To se je zgodilo en dan pred sestankom sekretarjev zunanjih ministrstev Hrvaške, Italije in Slovenije s predstavniki evropske komisije. Razumljivo je, da se je Hrvaški mudilo, saj se bo že 17. junija na vrhu EZ odločalo o nadaljnji usodi njene kandidature za članstvo v EZ. Veto Slovenije in/ali Italije bi bil takrat za hrvaško politiko prava katastrofa.

Kompromisi "z desne"

Velik del slovenskih komentatorjev je bil – predvsem zaradi nezmožnosti distance do lastne politične opredeljenosti – prepričan, da se bo Slovenija laže dogovarjala z "levo" kot z "desno" hrvaško vlado. V res-

slovensko-evropskemu pritisku. Logike, ki stoji za tem, v resnici ni težko razumeti. Račanova vlada je začela normalizirati hrvaške odnose z Evropo in morala za to plačati določeno ceno, predvsem v obliki sodelovanja s haaskim sodiščem, kar del hrvaške javnosti še danes razume kot nedomoljubno ravnanje. Prejšnja vlada je morala to nekako kompenzirati, tako da je svoje "domoljubje" dokazovala z zaostrovanjem odnosa do Slovenije.

V zunanji politiki ima HDZ danes v temelju enake strateške cilje kot prejšnja "levičarska" vlada, to je vključevanje v evropske integracije. Pri tem pa ima HDZ vsaj eno prednost: ker je že v temelju poudarjeno nacionalno obarvana in je vodila državo v času domovinske vojne, ji nasprotniki veliko težje očitajo nedomoljubnost. Tudi takrat, ko se odloča za popuščanje Evropi, pa naj gre za haško sodišče ali za ribolov.

Še posebno po volitvah v Sloveniji bo čas za iskanje dogovora s Hrvaško idealen. Do novih volitev v obeh državah bo takrat

• Ivo Račan, nekdanji premier: njegova vlada je bila prisiljena v prva večja popuščanja Evropi. Je poskušala to kompenzirati na račun Slovenije?

• Stipe Mesić, hrvaški predsednik, je z idejo izključnega gospodarskega pasu svojo državo spravil v neroden položaj.

• Ivo Sanader, hrvaški premier: politika hrvaške vlade bo podrejena glavnemu strateškemu cilju – vstopanju v EZ.

članstvo v Evropski zvezi. Čeprav je poskušala hrvaška vlada (podobno kot takrat slovenska) to dejstvo ublažiti, je jasno, da se odločitve v takšnih razmerah sprejemajo pod zunanjim pritiskom. Kako bi lahko drugače pojasnili naglico? Hrvaška vlada je predlog sprejela prej-

nici pa kaže, kot smo že napovedovali, da se dogaja prav nasprotno.

Prejšnja "levosredinska" hrvaška vlada je po začetnih (praznih) lepih besedah pokazala predvsem požrte obljube (že dogovorjeni sporazum o morski meji), proti koncu mandata pa celo stopnjeva-

še daleč, hrvaška oblast si bo zaradi svoje nesporne nacionalno-patriotske dediščine lahko dovolila tudi nekaj delnega popuščanja, kot pritisk nanjo pa bo delovalo tudi njeno vključevanje v EZ. Če bo Slovenija zamudila to zanj ugodno kombinacijo, bo kriva predvsem sama.

Gjyle Vishaj

Fotografije: Reuters

Trg nebeškega miru v Pekingu

Spomin na kitajsko pomlad

Od pokola na pekinškem Trgu nebeškega miru je minilo petnajst let. Sedanje kitajsko vodstvo ne praznuje tega, kar uradno še vedno označuje kot "zmago nad kontrarevolucijo", ampak se trudi, da bi Kitajci na te dogodke čimprej pozabili. Namesto demokracije, ki so jo takrat zahtevali protestniki, oblasti zdaj ponujajo gospodarski vzpon, nacionalni ponos in represijo. Večina Kitajcev zato danes molči – iz strahu, nevednosti ali pragmatizma.

Kaj se je dogajalo tiste usodne kitajske pomladi leta 1989? V drugi polovici osemdesetih let je bil kitajski komunistični režim pripravljen na nekatere manjše kompromise. Že v letih 1985 in 1986 so se pojavljali prvi javni protesti proti oblasti, katerih nosilci so bili večinoma študentje. Ker bi bilo vsako organiziranje z namenom nasprotovanja oblasti takoj zatrto kot protidržavno delovanje in kontrarevolucija, so študentje svoje nasprotovanje navadno izražali na zborovanjih, katerih uradni namen je bil za režim sprejemljiv. Leta 1985 so se na primer gesla, kritična do oblasti, pojavila na protijaponskih demonstracijah, ki so sledile kitajsko-japonski tekmi v odbojki.

Protesti študentov

Neposreden povod za proteste na Trgu nebeškega miru je bila smrt nekdanjega odstavljenega reformističnega partijskega voditelja Hu Yaobanga 15. aprila 1989. Študentje pekinške univerze so od oblasti zahtevali, da ustrezno počastijo spomin na umrlega voditelja in ga pri tem tudi politično rehabilitirajo. 17. aprila se je 4.000 študentov odpravilo na Tiananmen, osrednji trg v Pekingu. Zahtevi po vnovičnem ovrednotenju Hujeve politične vloge sta se pridružili zahtevi po odprtem dialogu z oblastmi in svobodi tiska.

20. aprila je prišlo do prvih spopadov s policijo, vendar so se mirni protesti nadaljevali, njihov obseg pa je naraščal. Državno slovesnost, namenjeno Hu Yaobangu, so tako pospremili protesti približno 200.000 študentov. 4. maja so v Pekingu demonstrirali že stotisoči študentov, pridružili pa so se jim tudi nekateri novinarji. Podobne demonstracije so se začele tudi v drugih večjih mestih, kot so Šanghaj, Nanjing, Xi'an, Wuhan in Čangša.

Razdeljena partija

Dogodki iz vzhoda Evrope, kjer se je začel padec komunističnih režimov, so protestnike opogumljali, oblasti pa so bile toliko bolj zaskrbljene. Vladajoča komunistična partija ni bila povsem enotna.

Formalno prvi človek partije, njen generalni sekretar Zhao Ziyang, ki je verjetno videl vzornika v takratnem sovjetskem voditelju Gorbačovu, je zagovarjal dialog z uporniški študenti. Podprl jih je z izjavo, da podpirajo socializem, kitajsko ustavo in reforme. Svojo podporo je ponovil 17. maja, ko je na Tiananmenu demonstriralo že več kot milijon ljudi. Med njimi so bili tudi člani partije in državne oblasti. Ponekod so lokalne partijske oblasti celo spodbujale demonstracije, saj so menile, da s tem le izvršujejo uradno "partijsko linijo".

Toda dejanska razmerja moči v kitajski partiji in oblasti niso bila

• Študentski protesti v Pekingu leta 1989: kitajska pomlad je doživela hiter in tragičen konec.

• Vojska je bila in ostala ena glavnih opor komunističnega režima. Kljub gospodarskim reformam ni demokratičnih sprememb.

• Vojaki na Trgu nebeskega miru leta 1989: z orožjem proti demokraciji

• Velik del mladih Kitajcev vidi danes prioriteto v osebni karijeri, zato iz pragmatičnih razlogov podpira obstoječi režim.

v prid niti Zhao Ziyangu niti protestnikom. Čeprav ni imel nobene omembe vredne formalne funkcije, je kot siva eminanca partijo še vedno obvladoval ostareli Deng Xiaoping. Bil je mojster političnega preživetja. Čeprav ga je nekdanji kitajski voditelj Mao Zedong odstavil, je Deng ne le preživel Maovo strahovlado, ampak je leta 1978 postal celo njegov dejanski (nikoli pa formalni) naslednik. Deng je imel nato nad državo in partijo realen nadzor praktično do svoje smrti leta 1997, čeprav je formalne funkcije medtem že zdavnaj prenesel na izbrane naslednike.

Deng je bil pred dogodki na Tiananmenu znan kot zagovornik previdnih ekonomskih reform, hkrati pa kot odločen nasprotnik demokratizacije. Ta sloves je potrdil tudi v primeru Tiananmena. Že 25. aprila se je tako odločil, da je treba demonstracije preprečiti – če je treba, tudi z uporabo nasilja. Prek svojega zaveznitva z Jang Šangkunom in njegovim bratom generalom je nadzoroval vojsko. Prav brata Jang naj bi po nekaterih razlagah odigrala odločilno vlogo v državnem udaru, do katerega je prišlo v tistih dneh.

Z orožjem proti demonstrantom

20. maja je bilo razglašeno izredno stanje, proti Pekingu pa so se začele premikati vojaške enote. Slab teden kasneje se je partija odrekla svojemu nominalnemu voditelju Zhao Ziyangu in zmagovalec notranjepartijskih spopadov je bil že bolj ali manj jasen. Medtem ko so intelektualci in študentje zahtevali odpravo izrednega stanja in dialog z oblastmi, se je vojska pripravljala na napad.

Po spopadu med policijo in študenti 3. junija popoldne se je v noči

na 4. junij začel obračun vojske z neoboroženimi protestniki na Trgu nebeskega miru. Ubityh je bilo več sto ljudi, točne številke so še vedno neznane. Kot je kasneje dejal eden od zdravnikov, ki je zdravil ranjence, so kitajske oblasti proti lastnim civilistom uporabljale celo orožje, ki je prepovedano z mednarodnimi konvencijami, kot so na primer krogle dum-dum. Do pobojev je prihajalo tudi v naslednjih dneh, desetisoči pa so bili aretirani. Po nekaterih podatkih jih je od teh 25 še danes zaprtih. Tudi takrat politično poraženi partijski voditelj Zhao Ziyang je še danes v hišnem priporu.

Po petnajstih letih so kitajski komunisti še vedno trdno na oblas-

Kaj ohranja partijo na oblasti?

Danes vladajo Kitajski neposredni nasledniki Deng Xiaopinga, ki jih je on tudi izbral. Eno od sredstev, kako se je kitajska partija po pokolu na Trgu nebeskega miru utrdila na oblasti, je bila Dengova odločitev za nadaljnje gospodarske reforme. Kitajski komunisti so se v tem času odrekli svoji ideologiji in namesto socializma izoblikovali trdo različico kapitalizma. Čeprav so koristi, ki jih je nova ureditev prinesla, razporejene zelo neenakomerno, je prevladal občutek, da se materialni standard zaradi visoke gospodarske rasti na splošno izboljšuje. Večji del današnje kitajske mlade generacije bolj kot demokratične

Poleg večje blaginje in grožnje s silo pa si kitajske oblasti pomagajo s kitajskim nacionalizmom. Orville Schell z Univerze Berkeley v Kaliforniji tako pravi, da so Kitajci tudi zaradi neskončnega poudarjanja kitajske veličine (od poleta v vesolje do napovedanih olimpijskih iger) bistveno manj kritični do lastnih oblasti.

Kaj bo prinesla prihodnost?

Primeri Tajvana in Hongkonga kažeta, da Kitajci znajo živeti v demokraciji. Medtem ko se dogodki izpred 15 let v Pekingu ne smejo niti omeniti, so v Hongkongu tudi letos počastili spomin na žrtve boja za demokratico z množičnim zbo-

• Hu Yaobang, odstavljeni partijski reformator, čigar smrt je bila leta 1989 povod za val študentskih protestov, ki jih je komunistična oblast krvavo zadušila.

• Zhao Ziyang, do leta 1989 generalni partijski sekretar, je po zgledu Gorbačova zagovarjal dialog z demokratično usmerjenimi študenti, vendar je ostal v manjšini.

• Deng Xiaoping, vladar Kitajske od leta 1978 do svoje smrti leta 1997: v sodelovanju z vojsko se je odločil za krvav obračun s protestniki.

ti in nič ne kaže, da bi njihovo oblast kaj bistveno ogrožalo. Večji del sankcij, ki jih je po Tiananmenu proti Kitajski uvedla mednarodna skupnost, je danes odpravljen. V veljavi ostaja le še omejena prepoved na uvoz nekaterih vrst orožja s strani ZDA in EZ. Kitajska je politično in predvsem gospodarsko tako pomembna, da so pragmatični razmisleki o koristnosti sodelovanja v zadnjih 15 letih prevladali nad načeli demokracije in človekovih pravic.

ideale ceni možnosti za lastno kario in udobno življenje, zato iz pragmatičnih razlogov podpira oblast.

Drugo sredstvo, ki preprečuje nadaljnje nemire, je seveda represija. Kitajske vojaške in policijske sile so se v zadnjih letih še okrepile. Množični pobji pred 15 leti pa hkrati deluje kot najhujša grožnja, saj je oblast z njim sporočila, da je pripravljena iti do konca in izbrati katero koli sredstvo, če gre za njen obstoj. Velik del sprejemanja sedanje oblasti je tako povezan s strahom.

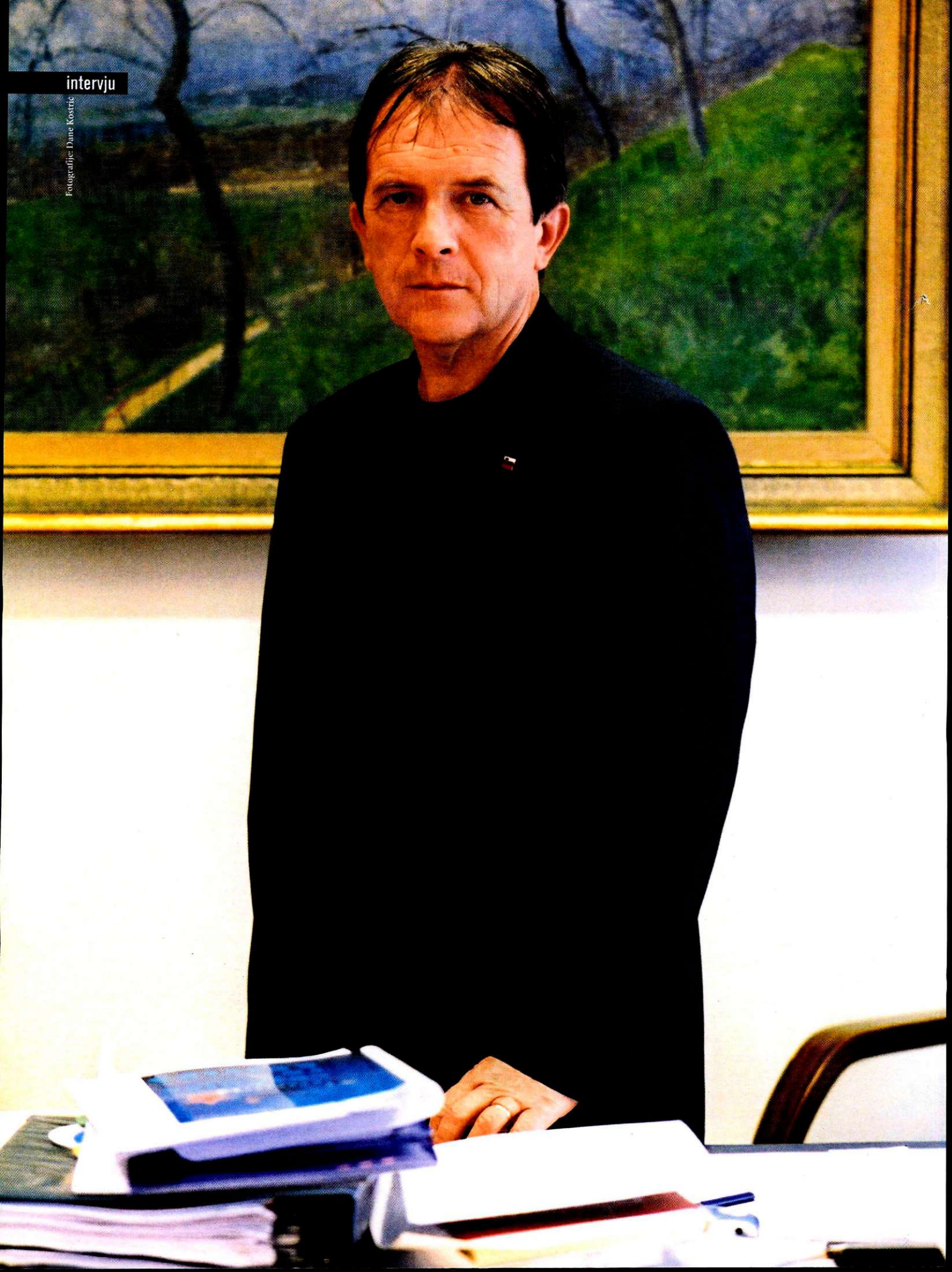
rovanjem s tradicionalnim nošenjem sveč. Hongkong je pod kitajsko oblastjo, vendar uživa poseben status, ki njegovim prebivalcem ne daje demokracije, omogoča pa jim določeno svobodo govora.

S svojim gospodarskim razvojem Kitajska sledi podobni poti kot pred njo Južna Koreja in Tajvan. Obe državi sta začeli kot trdi avtokraciji, danes pa sta nesporno demokratični. Jima bo Kitajska kdaj sledila tudi na tej poti – in postala največja demokratična država na svetu?

Gjyle Vishaj

intervju

Fotografije: Dane Kostric

Je doktor organizacijskih ved. Po opravljeni diplomii je ostal zvest akademskim sferam, kjer je sodeloval kot predavatelj in dekan na Visoki upravni šoli Univerze v Ljubljani. Kot gost je poučeval na domačih in tujih univerzah, danes je redni profesor na Fakulteti za upravo, predava pa tudi na Fakulteti za državne in evropske študije. Je mednarodno priznan strokovnjak na področju javne uprave in na to temo vodi številne projekte v Sloveniji in tujini. Politika mu ni tuja. V zadnjem sklicu parlamenta je bil izvoljen za podpredsednika državnega zbora, kot poslanec sodeluje pri delu odbora za zunanjo politiko, notranjo politiko in pri delu ustavne komisije, kot nadomestni član je sodeloval tudi v Konvenciji o prihodnosti Evrope. Leta 2003 je postal opazovalec v evropskem parlamentu, z dnem vključitve Slovenije v EU pa je postal poslanec in še naprej deluje v okviru poslanske skupine EPP-EDU. SDS mu je za evropske volitve zaupala nalogo nosilca liste.

Bližamo se 13. juniju, dnevu, ko bomo v Sloveniji prvič volili svoje predstavnike v evropski parlament. Kaj te volitve pomenijo za Slovenijo, za Slovenke in Slovence?

Te volitve so prve volitve, ko Slovenija kot država članica EU voli svoje predstavnike v evropski parlament, in so zato zelo pomembne. Po svoje so tudi prestižne narave, kar se vidi po zavzetosti največjih strank, ki želijo imeti v evropskem parlamentu kvalitetno zastopstvo. Treba je omeniti še dejstvo, da evropski parlament postopoma pridobiva moč in so tudi zato te volitve zanimive.

Volilna kampanja je v polnem teku. Politične stranke oziroma liste že prepričujejo volivce in volivke, naj oddajo glas za njihove kandidate. Vi ste nosilec liste Slovenske demokratske stranke, pa mi povejte, zakaj naj volivci volijo vašo listo?

V Slovenski demokratski stranki smo oblikovali listo strokovnjakov. Sestavljajo jo štirje doktorji znanosti, en magister, vsi imamo svoj poklic, svojo strokovno kariero za seboj in pred seboj. Na neki način bi celo lahko rekli, da v eksistenčnem

Predvidevam, da ste in še boste v teh zadnjih dneh pred volitvami veliko na terenu po Sloveniji. Srečujete se s potencialnimi volivci, pa mi povejte, kaj je tisto, kar jih najbolj zanima, kaj si želijo izvedeti?

Zelo veliko sem potoval po Sloveniji tudi v preteklosti, kot podpredsednik stranke obiskujem naše odbore, ki so v vsaki občini. Najpogostejše vprašanje, ki so mi ga postavili v zadnjih šestih mesecih, je, kdaj bomo imeli evropske plače. In moj odgovor na to vprašanje je takle: ko delavci sprašujejo, kdaj bodo dobili ali imeli evropske plače, jim delodajalci odgovarjajo: takrat, ko boste pač dosegli evropsko produktivnost. Moje vprašanje delodajalcem pa je, zakaj imajo oni že sedaj evropske plače, pa vodijo podjetja, ki imajo prenizko produktivnost. Tu gre očitno za dvojne kriterije. Ko je treba povišati plače delavcem, se govori o nizki produktivnosti, menedžerji pa imajo evropske plače. Razpon v plačah je v Sloveniji prevelik, 1 proti 60 celo, višji je samo še v Veliki Britaniji, 1 proti 63. To je nemoralno, neetično in v Slovenski demokratski stranki bomo storili

ene tovarne, ki bi propadla zaradi plač delavcev. Videl pa sem veliko primerov podjetij, ki so propadla zaradi slabega vodstva.

Tri politične stranke, SDS, NSi in SLS oziroma njihovi poslanci, ki bodo izvoljeni na volitvah v evropski parlament, se bodo pridružili največji skupini v njem, skupini Evropske ljudske stranke (Krščanski demokrati) in Evropskih demokratov. To ste v predvolilnih soočenjih že večkrat označili kot prednost. Zakaj?

Že doslej se je pokazalo, da brez Evropske ljudske stranke – Evropskih demokratov, brez našega sodelovanja slovenski vladi niti slovenskemu gospodarstvu samo z opiranjem na liberalce in socialiste ne bi uspelo spraviti skozi postopek nobenega amandmaja oziroma ne bi mogli uresničiti svojih interesov. Tako je bilo pri nekem neugodnem amandmaju za Slovenijo v poročilu o napredku Slovenije. Saj to je tudi logično. V evropskem parlamentu smo imeli do sedaj 301 sedež, se pravi približno 40 odstotkov vseh poslanskih mest, liberalci pa 57 sedežev. Moč liberalcev v evropskem parlamentu je majhna, podobna, kot jo imajo zeleni, ki imajo okoli 40 sedežev. Skratka glas, ki ga ljudje dajo za liberalno demokracijo, je glas, ki bo pripadel stranki, ki v Evropski uniji nima prave moči.

Omenila sva že, da je največja politična skupina v evropskem parlamentu skupina Evropske ljudske stranke (Krščanski demokrati) in Evropskih demokratov. Kako komentirate izjavo nosilca liste ZL Aurelia Jurija, ki pravi, da je eden večjih problemov EU gotovo ta, da Evropski že celih 5 let vlada konservativna opcija?

Poglejte, dejstvo je, da je v državah, kjer so vladale sredinsko desne stranke, imela Slovenija

Spoštovati moramo zgodovinska dejstva

Pogovor z dr.
Mihom Brejcem

smislu nismo odvisni od politike. Vsak od nas v celoti izpolnjuje pogoje, ki jih je stranka postavila za kandidiranje za evropski parlament, kar pomeni, da bo vsak od nas lahko uspešno, učinkovito zastopal Slovenijo v njem, si prizadeval za njeno razpoznavnost in za uveljavljanje njenih interesov. Mi smo pri žrebu dobili številko pet in mislim, da je to prava številka, saj je naša lista res odlična.

vse, da se plače primerno povečajo zlasti tistim, ki imajo podpovprečne plače.

Ugovor, ki ga dobivamo s strani delodajalcev, pa je, češ če bomo povečali plače v delovno intenzivnih panogah, bomo te tovarne lahko zaprli. To pa seveda ne drži. Še vedno velja ugotovitev: v vseh mojih letih političnega delovanja, to pa je zadnjih deset let, nisem videl

veliko podporo ne glede na svojo siceršnjo politično opredelitev. Ne smemo pozabiti, da so prav sredinsko desne stranke prve podprle osamosvojitve Slovenije, bile so nosilke širitve in podpornice vključitve Slovenije v Evropsko unijo. Najbolj skeptična v času osamosvajanja Slovenije pa je bila nemška socialdemokracija, tudi italijanski levičarji so bili proti osamosvojitvi Slove- »

» nije, enako evropski socialisti. Če pogledamo, za kaj so se zavzemale evropske stranke sredinsko desnega pola glede zadev, ki so povezane s Slovenijo, potem lahko rečemo, da so bile sredinsko desne stranke v preteklosti izrecno naklonjene Sloveniji, socialistične in liberalne pa ne. Slovenija ima v Evropski ljudski stranki-Evropskih demokratih velikega prijatelja in zaveznika.

Preidiva na drugo temo. Evropska unija se srečuje z najrazličnejšimi težavami. Med njimi je sprejetje ustavne pogodbe. Kot je znano, se zapleta pri omembi krščanstva v preambuli. Slovenski demokrati menite, da bi krščanstvo moralo biti omenjeno v ustavi. Zakaj?

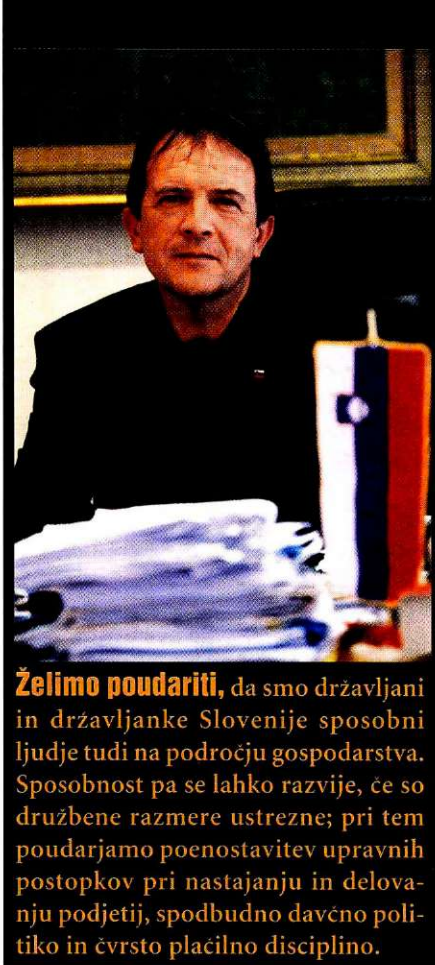
Od samega začetka sem sodeloval v delu Konvencije o prihodnosti Evrope, ki je oblikovala ustavno pogodbo EU. Ves čas sem se zavzemal za spoštovanje zgodovinskih dejstev. In ta govorijo, da evropska civilizacija temelji med drugim na judovstvu in krščanstvu. Torej je pošteno in se spodobi, da sta judovstvo in krščanstvo omenjena v preambuli evropske ustavne pogodbe. Enakega mnenja je bila večina v poslanski skupini Evropske ljudske stranke-Evropskih demokratov, tako sta menila tudi moja poslanska kolega Lojze Peterle in Janez Podobnik. Glede na nasprotovanja socialistov, liberalcev, zelenih in še koga smo v poslanski skupini (EPP-ED) sklenili, da bomo od te zahteve odstopili, če bi omemba krščanstva v preambuli pomenila tisti ključni razlog, da ustavna pogodba ne bi bila sprejeta v roku.

Mimogrede, vas lahko vprašam, so vas dali starši krstiti?

Ne, njuna osebna izkušnja in težko življenje sta bila najbrž razlog za to. Moja otroka pa sta krščena in vnuka tudi.

Odrpno vprašanje v ustavni pogodbi je tudi vprašanje števila komisarjev v evropski komisiji. Po irskem kompromisnem predlogu naj bi evropska komisija še dva polna mandata delala po načelu en komisar, ena država, leta 2014 pa bi se število komisarjev zmanjšalo. Zunanji minister Dimitrij Rupel je takšno rešitev označil kot slabo.

Žal mi je, da se znova odpirajo vprašanja, ki smo jih v konvenciji obširno obravnavali, vendar je očitno, da zlasti velike države niso zadovoljne s takšno ureditvijo, kot je sedanja, niti s takšno, kot jo predlaga konvencija. Težko presojam, ali je 18 komisarjev prava rešitev, vendar je dejstvo, da je evropska komisija politično telo, ne pa operativno strokovno telo Evropske unije. Eno temeljnih načel EU je načelo enakopravnosti članic, kar pa je najbolj vidno, če ima vsaka članica enega komisarja.

Želimo poudariti, da smo državljani in državljanke Slovenije sposobni ljudje tudi na področju gospodarstva. Sposobnost pa se lahko razvije, če so družbene razmere ustrezne; pri tem poudarjamo poenostavitev upravnih postopkov pri nastajanju in delovanju podjetij, spodbudno davčno politiko in čvrsto plačilno disciplino.

Obetajo se tudi spremembe na področju odločanja v Svetu EU, kjer se prav tako pojavljajo nasprotujoči si interesi. Kakšna rešitev tega vprašanja je za Slovenijo sprejemljiva?

Naši predstavniki doslej niso nasprotovali predlaganim razmerjem med številom držav in številom prebivalcev EU (50:50,55:55). V

Skratka glas, ki ga ljudje dajo za liberalno demokracijo, je glas, ki bo pripadel stranki, ki v Evropski uniji nima prave moči.

konvenciji smo se zavzemali za takšne kombinacije kvalificirane večine, ki ne bo omogočala prevlade velikih držav oziroma bo omogočala zadosten vpliv majhnih držav.

Verjamate, da bo mogoče odrpna poglavja zapreti do predvidenega roka, 17. in 18. junija?

Vidimo, da se Irska zelo trudi, ampak dogaja se tisto, kar smo v konvenciji napovedali. Če medvladna konferenca ne bo sprejela besedila, ki ga je po 16 mesecih predstavnikom 28 držav z veliko potrpljenja uspelo oblikovati, se bo vsa stvar zavlekla za nedoločen čas in vprašanje je, kaj bo na koncu. Seveda spoštujem prizadevanje Irske, da do junija doseže soglasje, če pa se to ne bo zgodilo junija, upam, da se bo vsaj v letošnjem letu. Je pa nujno, da nov ustavni dokument dobimo še letos, ker bo temu sledilo potrjevanje v državah članicah, ki bo zahtevalo veliko časa. Ustavna pogodba naj bi začela veljati in se uporabljati leta 2009.

Slovenski demokrati ste pripravili obsežen program za evropske volitve. Kaj se skriva pod geslom "Naša sposobnost bo prišla do izraza"?

To je naslov našega prvega vsebinskega sklopa, ki je namenjen gospodarskim vprašanjem. Želimo poudariti, da smo državljani in državljanke Slovenije sposobni ljudje tudi na področju gospodarstva. Sposobnost pa se lahko razvije, če so družbene razmere ustrezne; pri tem poudarjamo poenostavitev upravnih postopkov pri nastajanju in delovanju podjetij, spodbudno davčno politiko in čvrsto plačilno disciplino. Ker sem v evropskem parlamentu član, v državnem zboru pa vodja skupine, ki spodbuja malo in srednje podjetništvo (SME Union Circle), lahko rečem, da v EU obstaja velik interes za razvoj malega in srednjega podjetništva, saj na njem temeljita gospodarska rast in življenjski standard. V Sloveniji kar 99 odstotkov podjetij sodi v to skupino in zaposluje okrog 65 odstotkov aktivnega prebivalstva.

"Kultura je življenjski sok slovenskega naroda" ste zapisali v volilnem programu. Kaj pa lahko kot poslanec naredite za krepitev kulturne samozavesti in za ohranjanje kulturne raznolikosti v Evropi?

Ko po eni strani poudarjamo materialno plat, življenjski standard, blaginjo, se po drugi strani zavedamo, da Slovenija, s tem ko je postala članica Evropske unije, stoji pred nekaterimi nevarnostmi. Dvomilijonski narod se kaj hitro lahko zlije z velikimi narodi v Evropi. Zato še posebej poudarjamo domoljubje, domovino, kulturo, slovenski jezik, ker menimo, da so to ključni

temelji slovenstva in ohranjanja nacionalne identitete. Pred nami so velike priložnosti in izzivi, pred nami je obdobje miru in razvoja v okviru ene največjih svetovnih skupnosti. In prav zato moramo imeti neprestano pred očmi in v zavesti, da Slovenija je in bo naša domovina. Domovina in domoljubje nista zastarela pojma, njun pravi pomen čedalje bolj prihaja do izraza. Kamor koli nas bodo v prihodnosti vodile poti, doma ali v tujini, bo vsakega od nas krepila misel: Slovenija je moja domovina. Tudi v Evropi.

Kaj ste hoteli povedati z besedami "Slovenska hrana ima okus"?

Veseli me, da dobro poznate našo spletno stran. Če v Bruslju kupim jabolko, marelico ali ringlo, je okus podoben. Na domačem vrtu pa ima vsako sadje svoj značilni okus. Slovenska hrana je okusna in v tem tudi vidim našo prednost. V kmetijstvu je veliko problemov, vendar bo us-

pelo vsem, ki se bodo usmerili v pridelavo zdrave, kakovostne hrane. Pa še to. Ključen problem našega kmetijstva ni v kvotah, litrih in tonah, ampak v dejstvu, da je na kmetijah vse manj mladih ljudi. Vlada ni pripravila nobene študije niti programa o tem, kaj bo z našim kmetijstvom čez, denimo, deset let. Nobenih projektov ni, kako bi na podeželju ustvarili razmere, ki bi ustrezale mladim.

Se vam zdi, da volivke in volivci preveč pričakujemo od poslancev, ki bodo sedeli v klopih evropskega parlamenta, glede na to, da vemo, da navsezadnje to sploh ni ustanova, ki bi sprejemala končne odločitve?

Evropski parlament ima tri pomembne funkcije, in sicer zakonodajno, kjer soodloča s Svetom Evropske unije, finančno, kjer soodloča pri proračunu, in nadzorno, ko lahko postavi vprašanje komur koli v evropskih institucijah v zvezi z izvajanjem politik, v zvezi s porabo finančnih sredstev itd. Skratka, evropski parlament ima nekaj pristojnosti in te se bodo še

Dvomilijonski narod se kaj hitro lahko zlije z velikimi narodi v Evropi. Zato še posebej poudarjamo domoljubje, domovino, kulturo, slovenski jezik, ker menimo, da so to ključni temelji slovenstva in ohranjanja nacionalne identitete.

povečevale. Ko bo ustavna pogodba sprejeta, bo njegova vloga še močnejša. Mislim, da je prav, da volivci veliko pričakujejo od prihodnjih poslancev v evropskem parlamentu. In prav bi bilo, da bi ta svoja pričakovanja tudi izrazili. Vsak poslanec evropskega parlamenta ima namreč svojo poslansko pisarno, ki je namenjena volivcem, zato pričakujem, da bodo volivci izkoristili to priložnost. Poslanec v evropskem parlamentu mora imeti stik s svojimi volivci, da se seznanijo s konkretnimi vprašanji, za njegovo učinkovito delo pa je pomembna tudi dobra povezava z vlado in državnim zborom.

Javnomnenjske ankete kažejo, da boste na volitvah poželi uspeh. Ali odhod v evropski parlament pomeni, da se boste odpovedali aktivnemu političnemu delovanju na domačem terenu?

No, že doslej sem bil veliko v tujini. Zadnja tri leta sem preživel skoraj vsak teden po nekaj dni v Bruslju ali Strasbourgu, in kot veste, sem bil v domačem političnem življenju še vedno zelo aktiven. Funkcija evropskega poslanca ne izključuje domače politične aktivnosti; politična aktivnost doma je nujna za delovanje evropskega poslanca. Dva dneva na teden sta gotovo namenjena stikom z aktualno slovensko politiko, strankarskim obveznostim, ki jih imam kot podpredsednik stranke, skratka – moje politično delovanje se bo nadaljevalo.

Kako si razlagate poskuse diskvalifikacije z anonimkami, očitno nenaklonjeno pisanje različnih novinarjev in občasno ignoranco medijev?

Vse to se je začelo intenzivno dogajati po objavi januarske raziskave, kjer je lista kandidatov SDS za evropski parlament dobila 17 odstotkov, dogajalo pa se je tudi pred volitvami 1996 in 2000. Očitno sem nekaterim trn v peti. Na anonimke ne odgovarjam in se tudi ne morem braniti. So pa očitno izdelek udbaških krogov, črnih ali rdečih, je prav vseeno. Vsakemu sem pred javnostjo pripravljen odgovoriti na kakršno koli vprašanje v zvezi z menoj, ničesar ne skrivam in ničesar se ne bojim. Že velikokrat so poskušali zabiti klin med Janšo in menoj, ker jih moti, da sva prijatelja in se skupaj z drugimi v SDS boriva proti korupciji in krivicam. Zadnjič mi je nekdo, verjetno iz zveze borcev, oponesel, da sem izdajalec svojega očeta partizana, ker se družim z domobranci. Leta 2004, skoraj 60 let po vojni, je ta človek tako zaslepljen z ideologijo, da mu sovraštvo zamegljuje pogled

na spravo. Midva z Janšo izhajava po tej plati iz različnih družin in nimava nobene zasluge niti odgovornosti za to, kar so dobrega ali slabega počeli najini predniki. Pomembno je, da je naš pogled usmerjen naprej. Ste videli našo TV-predstavitvev? Z Janšo prideva vsak iz svoje smeri, nato pa greva skupaj v isti smeri. To je sprava, ne pa govorjenje o njej. In to tiste, ki samo govorijo, spravlja v bes, ker je sami niso sposobni, ker njihova politika temelji na sovraštvu in konfliktih.

Boste, če odidete v evropski parlament, kaj pogrešali državni zbor?

Ne, državnega zbora ne bom pogrešal.

Kaj pa bo z vašim delom na univerzi?

V evropskem parlamentu je kar nekaj profesorjev iz Nemčije, Velike Britanije, Nizozemske in tudi oni opravljajo svoje pedagoške obveznosti praviloma ob petkih, ko je precej zanesljivo, da si prost. Zaradi politike ne nameravam prekiniti svoje univerzitetne kariere.

Če boste izvoljeni, kdaj začnete z delom evropskega poslanca?

13. junija so volitve, nato ima moja politična skupina zasedanje v Budimpešti (5. do 8. julij), potrjevanje mandatov v evropskem parlamentu bo 20. julija. Takrat so tudi volitve predsednika in organov v evropskem parlamentu. Temu bo sledila prva seja, zanjo je predviden cel teden. Temu sledi še en teden zasedanja politične skupine, kar pomeni, da bomo med 20. in 30. julijem močno zasedeni. Konec avgusta se potem že začnejo delovne skupine in 13. septembra prvo vsebinsko zasedanje evropskega parlamenta.

Mihaela Praprotnik

Bolivijška planota

Razstava je dobila naslov po bolivijem višavju, kjer je mladi fotograf posnel te izjemne fotografije. Predstavljenih je deset povečav oziroma "art" fotografij, ki jih ne smemo enačiti s popotniško reportažo, saj gre za posebno umetniško stvaritev.

Svetovi tišine

Odprtje razstave, ki je bilo v ponedeljek, 7. junija, je pospremila Multivizija oziroma digitalna projekcija Svetovi tišine, ki jo je Krivic pripravil skupaj z Ladom Jakšo. Svetovi tišine pa bo tudi naslov fotografovega naslednjega projekta – razstave v galeriji Fotografija (Petkovškovo nabrežje). Sam pravi, da gre za nekakšno nadaljevanje oziroma nadgradnjo razstave Altiplano, kjer bo s svojim umetniškim pristopom predstavil svetovne pokrajine, ki jih je obis-

V sklopu Pločnik Art (Kavarna Pločnik pri Tromostovju) si lahko ogledate izjemno razstavo fotografij Matjaža Krivica z naslovom Altiplano.

Utrip Bolivije v Ljubljani

O avtorju ...

Matjaž Krivic se je rodil 12. januarja 1972 v Ljubljani. Svoje fotografije je že razstavljal v Sloveniji (Cankarjev dom, Etnografski mu-

zej, galerija Art caffè) in po svetu (London). Med največjimi priznanji, ki jih je dosegel, sta recimo naziva geografski fotograf leta 2002 in Gein, najboljši fotograf

leta 2001. Krivic je obiskal številne dežele, kjer je ustvaril svoje imenitne fotografije. Obiskal je Grčijo, Tibet, Mongolijo, Kašmir, Kambodžo, Burmo, Mali, Ladaki...

kal. Svetovi tišine zato, ker tam, kjer je bil, ponoči ni bilo kilometre okrog nikogar in je v resnici dojel, kako je vse to ogromno. Oglejte si to izjemno postavitev! **B. K.**

10 let Radia Ognjišče

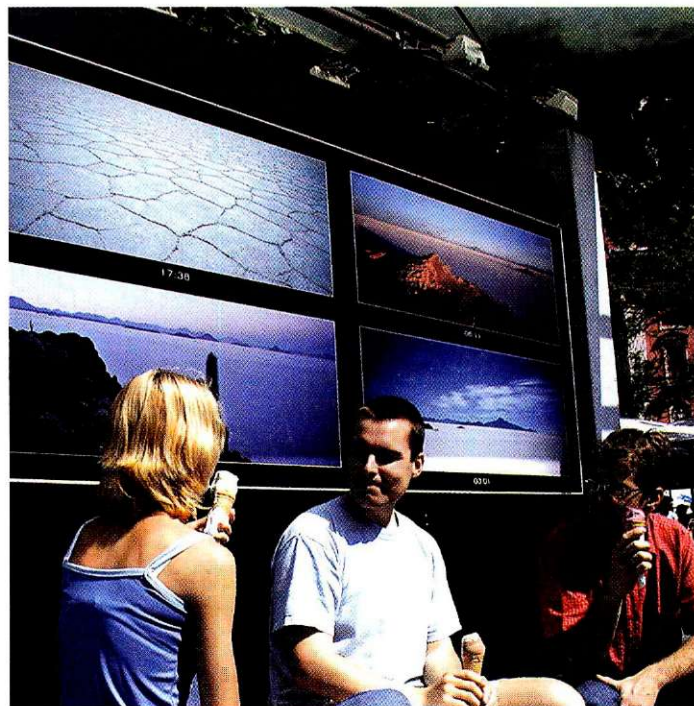
Radio Ognjišče, Trg Brolo 11, Koper

500. ODDAJA PRO

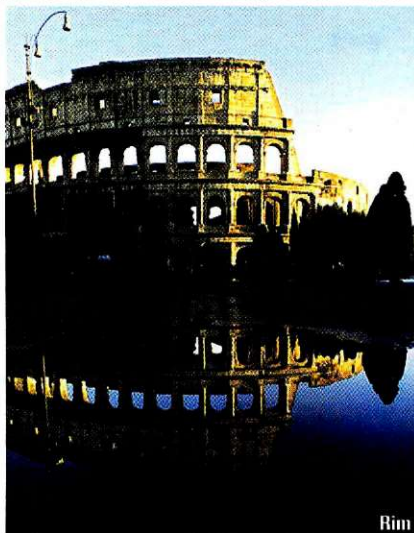
Poletno gledališče Studenec pri Domžalah.
28. junij ob 20h.

Veselo po domače
z ansambлом Franca Miheliča.

Juhej!

Evropski statistični urad Eurostat je sporočil, da je bilo v Evropski uniji leta 2002 v kulturi zaposlenih približno 4,2 milijona ljudi, kar predstavlja 2,5 odstotka vseh zaposlenih. Od tega je imelo 40 odstotkov delujočih v kulturnih poklicih univerzitetno izobrazbo, kar je v primerjavi s 24 odstotki med vsemi zaposlenimi precej visok delež ...

Rim

Varšava

Zaposleni v kulturi

Na statističnem uradu so ugotovili, da je glede na celotno število zaposlenih oseb delež zaposlenih v kulturi najvišji v Veliki Britaniji (3,2 odstotka), najnižji pa na Portugalskem (1,4 odstotka). V Sloveniji je bilo tega leta v kulturi zaposlenega 2,5 odstotka aktivnega prebivalstva, med njimi je 34 odstotkov visoko izobraženih.

Drugi podatki

Najvišji delež univerzitetno izobraženih je Eurostat zabeležil v Litvi (79 odstotkov) in na Cipru (65 odstotkov), najnižjega pa na Portugalskem (25 odstotkov) in v Italiji (27 odstotkov). V prav vseh 25 članicah EU je bil delež visoko izobraženih v kulturi višji od deleža med vsemi zaposlenimi. Na Češkem, Slovaškem, Madžarskem, Portugalskem, v Sloveniji in Italiji je bilo v kulturi zaposlenih dvakrat več univerzitetno izobraženih, kot znaša povprečje med celotnim aktivnim prebivalstvom.

Delovna mesta

Delovna mesta na področju kulture so v EU bolj nestabilna od povprečja vseh zaposlenih oseb: 18 odstotkov zaposlenih je v letu 2002 delalo honorarno (povprečje v celotnem aktivnem prebivalstvu je 12 odstotkov), 25 odstotkov jih je delalo s skrajšanim delovnim časom (17 odstotkov v celotnem aktivnem prebivalstvu), devet odstotkov pa jih je opravljalo več služb hkrati (v prime-

rijava s tremi odstotki med vsemi zaposlenimi). Največ honorarno zaposlenih v kulturi so leta 2002 imele Portugalska (35 odstotkov), Španija (34 odstotkov) in Francija (29 odstotkov), najmanj pa Luksemburg (odstotek), Estonija in Litva (po dva odstotka). V Sloveniji je bilo honorarnih 26 odstotkov zaposlitev. Kar se tiče zaposlenih s krajšim delovnim časom, je bila prva Nizozemska (56 odstotkov), sledili sta ji Danska (36 odstotkov) in Nemčija (30 odstotkov). Na drugi strani lestvice so se znašle Slovaška

(dva odstotka), Latvija (10 odstotkov) in Ciper (11 odstotkov). V Sloveniji je s skrajšanim delovnim časom delalo 15 odstotkov vseh zaposlenih.

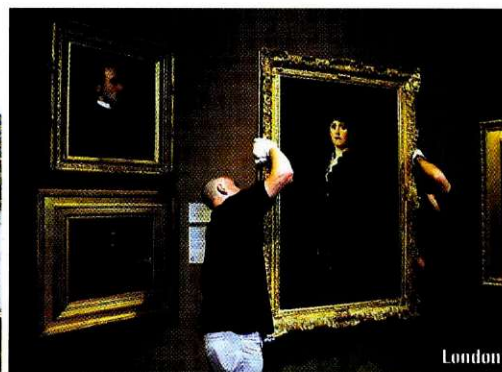
Zaposleni

Po drugi strani pa je bila leta 2002 Slovenija poleg Luksemburga država z najnižjim (3-odstotnim) deležem zaposlenih v kulturi, ki opravljajo vsaj dve službi. Blizu sta jima bili s štirimi odstotki še Estonija in Irska. Največ oseb, ki so bile poleg kulture zaposlene še neke druge, je bilo na

Danskem (20 odstotkov), v Latviji (19 odstotkov) in v Litvi (18 odstotkov). Dokaj visok delež zaposlenih v kulturi glede na Eurostatove izsledke spada bodisi med delodajalce, bodisi med samozaposlene (v teh dveh kategorijah jih je v celotni EU 29 odstotkov). Najvišji odmik od evropskega povprečja navzgor so dosegle Italija (47 odstotkov), Avstrija (39 odstotkov) in Nizozemska (32 odstotkov), navzdol pa Estonija (pet odstotkov), Latvija (šest odstotkov) in Litva (osem odstotkov). B. K.

Praga

London

Pariški muzej Louvre

Dobitnik desetnice

V Društvu slovenskih pisateljev so podelili novo stanovsko nagrado za otroško in mladinsko literaturo desetnice. Prvi lavreat je Mate Dolenc, ki je desetnico dobil za Mladinkino zbirko sedemnajstih kratkoproznih besedil *Leteča ladja*.

Dolencova zbirka *Leteča ladja* je delo, v katerem je na pretanjen način prikazana pisateljeva ljubezen do morja, Primorcev, pomorščakov. V knjigi se prepletajo resnice, miti, povedke in legende o morju,

ki jih je avtor bral, slišal ali doživel. Različne morske vedute predstavljajo pejsaž nadčasovnim, večnim resnicam in dvomom človeške biti.

Mate Dolenc je napisal kar nekaj književnih del za otroke in mladino, med njimi *Morsko deželo* na železniški postaji (1986), *Veliko ptičjo zadevo* (1987), *Golo morje* (1988), *Strupeno Brigito*

(1989), *Nenavadne zgodbe* (1994) in *Z masko* v podvodni svet (1999). V skoraj vseh svojih mladinskih in tudi nemladinskih besedilih se Dolencovo pisanje dotika morja kot primarnega človekovega habitusa. Še posebej velja izpostaviti ekološko fantastično pripoved o strupeni ladji Brigita Montanari, zaradi katere so vse ribe bolele glave, in *Golo morje*, roman o odrasčanju in neizprosnosti boja za preživetje na odprtem morju.

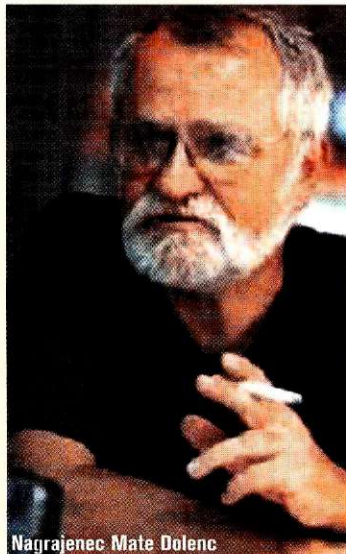
Izbor najboljšega

O dobitniku desetnice je odločala žirija v sestavi Ciril Zlobec (predsednik), Tea Štoka, Suzana Tratnik, France Forstnerič, Jože Hudeček in Mitja Čander. Zunanja svetovalka, ki je med 98 deli predlagala deset nominirancev, je bila doktorica mladinske književnosti Dragica Haramija.

Sicer pa so se za desetnico potegovale knjige, ki so na področju otroške in mladinske literature izšle v zadnjih treh letih. "V igri" so bila še naslednja dela: *Popoldanski ritem Gorana*

Glaviča, *Njune zgodbe* Miroslava Košute, *Počitnice pri teti Magdi Svetlane Makarovič*, *Zakaj so sloni rahlospeči?* Vinka Möderndorferja, *Srebro iz Modre špilje* Slavka Pregla, *Živalske novice II. del* Primoža Suhodolčana, *Pogašeni zmaj* Bine Štampe Žmavc, *Baraba Janje Vidmar* in *Dežela odrezanih glav* Dima Zupana. Uradna pokroviteljica nagrade je Prešernova družba, njen direktor Matjaž Bizjak pa je Dolencu izročil ček za 500.000 tolarjev. Nominiranca Janja Vidmar in Slavko Pregl sta se nadaljnjemu postopku za pridobitev nagrade zaradi angažiranosti pri pisanju statuta o nagradi in pridobitvi sponzorja na tiskovni konferenci 12. maja javno odpovedala. Žirija je od takrat izbirala le med osmimi deli. In izbrala.

Barbara Kavtčičnik

Nagrajenec Mate Dolenc

Jeseni v Benetkah

Benetke bodo jeseni zaživele v znamenju arhitekture. Potekal bo namreč deveti mednarodni Bienale arhitekture.

Kurt W. Forster je pri snovanju velikega dogodka, ki bo v Benetkah potekal od 12. septembra do 7. novembra, izhajal iz spoznanja, da "arhitektura jutrišnjega dne ne bo drugačna, bo pa spremenila svojo naravo". Bienale bo nosil naslov "Metamorph", udeležbo pa je prijavilo kakšnih petdeset držav. "Moj cilj je razgrniti panoramo neke umetnosti, ki je na pragu nove epohe," je pojasnil Forster. "Razmisliti moramo, na kakšen način bomo živeli v svetu in kakšne zidove bomo postavljali okoli sebe," je še do-

Septembra bodo Benetke obarvane z arhitekturo.

dal. Razstavljeni bodo dela 170 arhitekturnih birojev, na ogled bo več kot 200 projektov, okrog 150 fotografij, številni videofilmi in osem arhitekturnih instalacij. Zavetje razstavi bodo ponudili razstavni prostori v Arsenalu in Giardinah. "Ekspozitov si ne bo mogoče le ogledati, temveč se jih bo mogoče celo dotakniti in tako preizkušati nove materiale," zagotavlja Forster.

Naš prispevek

Po podatkih ministrstva za kulturo bo iz Slovenije na bienalu predstavljen Spominski kompleks na Rabu na mestu nekdanjega koncentracijskega taborišča arhitekta Edvarda Ravnikarja. Edvarda Ravnikarja uvrščajo domači arhitekturni kritiki med najpomembnejše arhitekta v zgodovini slovenske arhitekture. Gre za predstavitev enega temeljnih del slovenske arhitekture 20. stoletja, ki našo arhitekturno dediščino nesporno umešča v širši evropski kontekst.

Barbara Kavtčičnik

GOOD VIBERATIONS

107.8 MHz

RADIO VELENJE

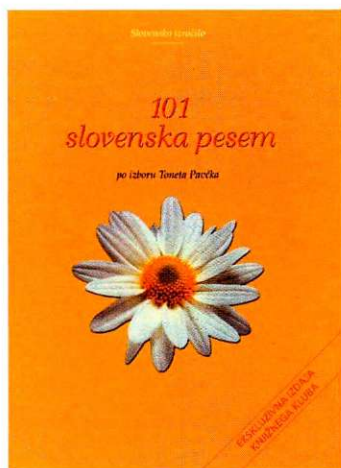
www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax. 03/ 5869 263

101 slovenska pesem

Svet knjige

Kot ekskluzivno izdajo samo v svojem knjižnem klubu je Svet knjige izdal v zbirki *Slovensko izročilo* knjigo z naslovom *101 slovenska pesem*. V zbirko je pesnik Tone Pavček uvrstil sto pesmi, za povrh pa je dodal še eno, slovensko himno oziroma Prešernovo *Zdravljico*. Lahko bi jih bilo še več, kot je zapisal, lepih in še lepših, težko pa manj. Tako hoče biti ta knjiga najlepše iz lepega, izbor iz izbranega, je sto pesmi kakor sto cvetov iz cvetnika slovenske po-

ezijske. Zagotovo marsikdo v knjigi ne bo našel vseh svojih pesmi, a zato bogastvo teh stotih pesmi zanj ne bo manjše ne manj zlahčno.

Pogovori z Literaturo

Založba Literatura

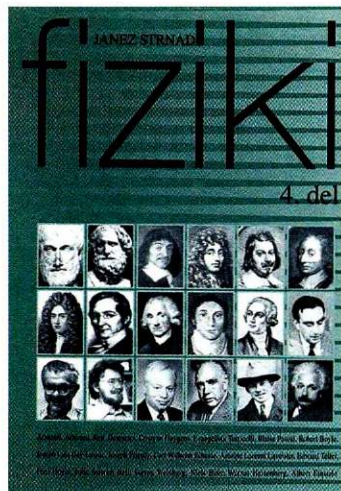
V jubilejni 150. številki literarne revije *Literatura* so ponatisnili nekatere odmevnejše intervjuje. Dobilimo kar 560 strani zanimivega branja raznovrstnih ustvarjalcev: pesnikov, pisateljev, režiserjev, literarnih zgodovinarjev in filozofov; od starejših do najmlajših, nekateri pa so medtem že umrli. Sledijo si: Tomaž Šalamun, Milan Jesih, Berta Bojetu, Kajetan Kovič, Nedeljka Pirjevec, Mladen Dolar, Jani Virk, Andrej Blatnik, Lojze Kovačič, Tine Hribar, Tone Percič, Lado Kralj, Mate Dolenc, Uroš Zupan, Janko Kos, Slavoj Žižek, Drago Jančar, Aleš Debeljak, Maja Novak, Andrej Hieng, Andrej Capuder, Ivan Urbancič, Aleš Berger, Andrej Inkret, Peter Kolšek, Goran Schmidt, Mile

Korun, Dušan Jovanović, Zdravko Duša, Andrej Skubic, Tomo Virk.

Fiziki 4

Založba Modrijan

Dr. Janez Strnad, fizik in univerzitetni profesor, je avtor številnih strokovnih in poljudnih del s področja fizike. Zdaj je izšla že četrta knjiga iz niza zapisov o slavni fiziki. Avtor, ki se s posebnim navdušenjem ukvarja z zgodovino fizike, o svojih "junakih" pripoveduje tako, da fizikalne dosežke prepleta z njihovimi življenjskimi zgodbami. Področje fizike tako postaja zanimivo za mlado in staro. Potem ko je v prvih treh knjigah obdelal že večino najbolj znanih fizikov, si v četrti knjigi sledijo: Aristotel, Arhimed, Descartes in Huygens, Torricelli in Pascal, Boyle in Gay-Lussac, Priestley, Scheele in Lavoisier, Edward Teller, Fred Hoyle, John Bell, Steven Weinberg. V zadnjem delu je obdelal še naslednje teme: *Bohr, He-*

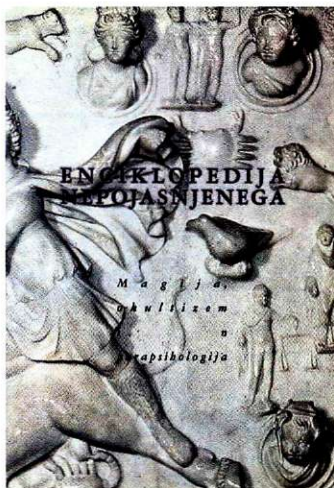

isenberg in Copenhagen, Sovjetska bomba, Raketni pogon, Raketna obramba in Einstein brez konca.

Enciklopedija nepojasnjene

Tehniška založba Slovenije

Danes je tudi slovenski knjižni trg preplavljen s knjigami, ki posegajo na področje mejnih znanosti, kot so magični, okultni in parapsihološki pojavi. Magija in okultizem sta že davna spremljevalca človeka, parapsihološki pojavi pa so novejšega datuma: telepatija, jasnovidnost, tele-

kineza, spiritizem, prekognicija pomenijo izziv za sodobne eksaktne vede znotraj racionalnega sveta. *Enciklopedija nepojasnjene*, ki je izšla v Angliji, sodi med temeljna dela o mejnih pojavih znanosti. Napisala jo je skupina strokovnjakov. Predstavili so vse ključne pojave, pojme in imena z raznih področij racionalno nerazložljive človekove vednosti. Največ pozornosti so seveda namenili pojmom, kot so parapsihologija, alkimija, astrologija, branje z dlani, gnosticizem, kabala, okultna kozmologija, prikazni, sanje, vedeževanje, zunajčutne zaznave, hipnoza, mediacija, čarovništvo, misteriji itd.

Acta geographica Slovenica

Založba ZRC

V reviji *Acta geographica Slovenica - Geografski zbornik* (št. 1, 2003) je objavljenih pet prispevkov: *Pomen členitev podeželja pri spodbujanju regionalnega razvoja* (Drago Kladnik, Marjan Ravbar), *Izhodišča za spremljanje in vrednotenje regionalne politike v Sloveniji* (Janez Nared, Marjan Ravbar), *Zakonodajna s področja regionalne politike v Sloveniji in analiza njenih učinkov v prostoru* (Janez Nared), *Geografski dejavniki rodnosti prebivalstva* (Damir Josipovič), *Demografske značilnosti Romov v Prekmurju* (Damir Josipovič, Peter Repolusk).

Urbancičevi spomini

Samozaložba, Avstralija

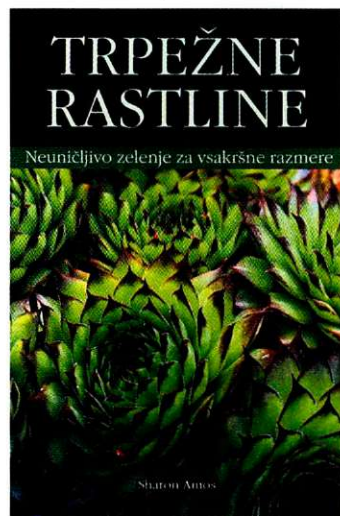
Ljenko Urbancič je zaradi svoje medvojne vloge, ko je aktivno sodeloval na protirevolucionarni strani, moral po vojni v emigracijo. Za komunistični režim ni bilo dovolj, da

je zivel daleč od domovine, v Avstraliji, ampak ga je dal na svoj zloglasni udbovski indeks oseb, ki niso smele v Slovenijo. Poleg tega so ga udbovski eksponenti blatili doma in celo v daljni Avstraliji. V devetdesetih letih je v samozaložbi objavil svoje spominsko-esejistične zapise *Srečanja, portreti, dejanja* in jih nato izdal v še dveh dopolnjenih izdajah. Ker pa je bil spomin še živ in tudi povedati je imel še kaj, je napisal še eno knjigo *Še nekaj iverja*. V njej je v kratkih spominskih utrinkih opisal nekatere zanimive dogodke iz medvojne ali povojne begunskega časa.

Trpežne rastline

Založba Mladinska knjiga

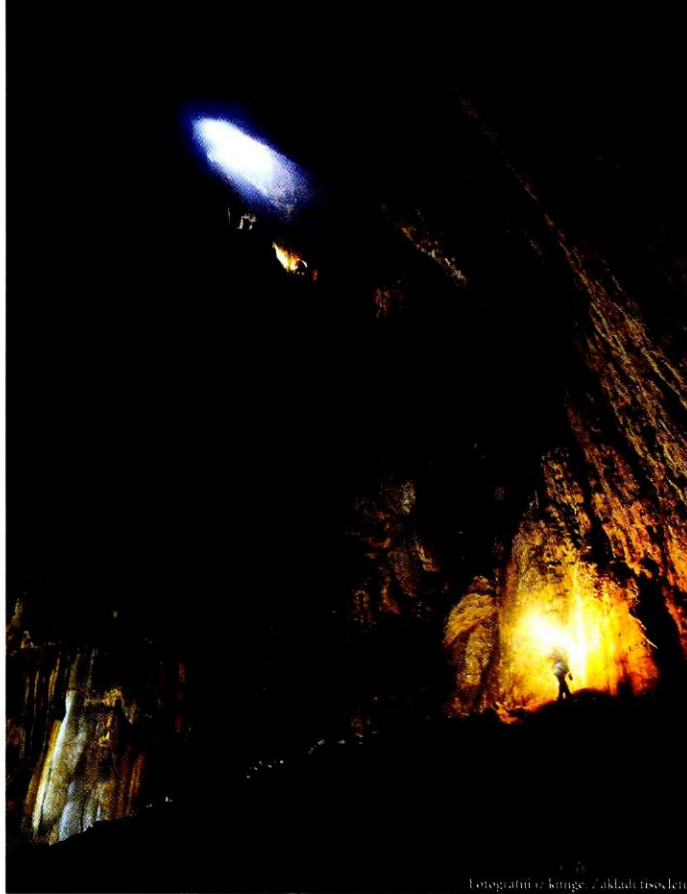
V vrtovih niso samo gladke ravne trate in cvetlične gredice z rodovitnimi temi, ki jih ni težko obdelo-

vati. Marsikdo si želi urediti vrt v ozkih, temačnih in vlažnih prehodih med hišami, na strmem bregu ali na površinah, ki so ves čas v senci visokih dreves. Podobno zahtevno je tudi zasajanje obmorskih vrtov, z vodo prepojenih zemljišč in suhih sončnih površin. Za neprimerna ali manj ustrežna rastišča potrebujemo trpežne in odporne vrste rastlin, ki celo v najslabših razmerah ne bodo le životarile, ampak bodo lepo uspevale. V knjigi so predstavljene odporne vrste rastlin za neprijazne razmere, podrobna navodil o izboru pravih rastlin, vrtni mikroklimi in vrstah tal, rastlinski kažipot s fotografijami 100 trpežnih rastlin in številni koristni nasveti. I. Ž.

Notranjost Mušje jame je veličastna.

Mušja jama blizu Škocjanskih jam je prvovrstna in edinstvena arheološka točka v Sloveniji. Nad kraškim breznom so pred 3.000 leti takratni prebivalci širšega območja izvajali kultne obrede in darovali. V jami so pred stoletjem odkrili pravi arheološki zaklad kovinskih predmetov. V neposredni bližini je Skeletna jama, v kateri so našli ostanke situle z najstarejšim najdenim napisom na tleh Slovenije.

Fotografirano iz knjige *Zakladi tisočletij*

odprtega nedavno v ta namen obnovljenem Jurijevem skednju v Škocjanu, izdelali in razstavili nekaj replik predmetov iz Mušje jame. Zakaj ime Mušja jama? Verjetno zaradi muh, ki so nekoč vzletale iz nje, v jamo pa so jih privlačili živalski kadavri.

Glede na izvor predmetov nekateri strokovnjaki pišejo, da so k Mušji jami romali verjetno tudi ljudje iz oddaljenih krajev, celo iz Panonije, zahodnega Balkana, osrednje Italije, arheolog Peter Turk omenja celo Grčijo in svetišču da nadregionalni pomen. Kaj takšnega si je sicer težko predstavljati. Možnosti sta glede na izvore predmetov iz teh okolij dve: ali je šlo za trgovce ali pa samo za predmete iz teh dežel, ki so bili last bližnjega prebivalstva.

Skeletna jama

Blizu Mušje jame je Skeletna jama (uradno Mala jama na Prevali),

Svetišče nad breznom

Edinstvena točka v okviru parka Škocjanske jame je Mušja jama, uradno se imenuje Jama na Prevali II, ki leži kakšen kilometer jugozahodno od Škocjanskih jam, tik pod vrhom rahle vzpetine Preval. Vhod v brezno, ki leži kakšnih dvesto metrov nad cesto, ki iz Matavuna vodi v Dane pri Divači, zaznamujejo tri odprtine, ki so zaprte s kovinsko rešetko.

Jama je približno 50 metrov globoka in veličastno obsežna s stenami, ki so delno zasigane. Na dnu jame je velik nasipni stožec kamenja. V njem je tržaški jamar Pietro Savini leta 1909 odkril prazgodovinske predmete, ki so takoj pritegnili pozornost strokovnjakov. Sistematično izkopavanje v jami je v letih 1910/11 organiziral Josef Szombathy, vodja Prazgodovinskega oddelka Naravoslovnega muzeja na Dunaju.

Naši zakladi v tujini

V čem je Mušja jama oziroma njen arheološki zaklad nekaj posebnega? Tudi v širšem prostoru mu težko najdemo ustrežno primerjavo. Jama je med 12. in 8. stoletjem pred

Kr., v času mlajše in pozne bronaste ter na začetku železne dobe, imela ureden, celo nadregionalni pomen. Takratnim ljudstvom je rabila za svetišče. Ob njej so izvajali obrede, verjetno posvečene danes neznanim božanstvom. V jamo so metali dragocene predmete, zlasti bronasto orožje in posodje. Njihov sestav kaže moški, bojevniški značaj. Predmeti so večinoma ožgani, kar je dokaz, da so jih med daritvenim obredom polagali v ogenj.

V nasipnem stožcu Mušje jame so izkopali (podatke povzemmo iz knjige *Zakladi tisočletij*) več kot 600 razlomljenih in delno ožganih predmetov: 244 bronastih in 10 železnih suličnih osti, 20 bronastih sekir, 11 fragmentiranih bronastih mečev, en železen meč ter kup bronaste pločevine, gumbov in kavljjev. Vse to arheološko bogastvo so prepeljali v Naravoslovni muzej na Dunaju, saj je takrat ta del slovenskega ozemlja spadal v avstro-ogrsko monarhijo, vendar ga je moral po prvi svetovni voj-

ni, ko je to območje pripadlo Italiji, skoraj polovico prepustiti Italiji in so shranjeni v Trstu. V Slovenskih muzejih tako ni edinstvenih predmetov iz svetišča Mušja jama. Zato so za namene arheološkega muzeja,

Del predmetov iz Mušje jame, shranjenih na Dunaju

ki je prav tako znana po arheoloških ostalinah. V okoli 20 metrov globokem breznu, ki leži na dnu vrtače, so prav tako našli izjemne najdbe. Zaradi manjšega obsega in predčasne konca arheoloških izkopavanj, ki so potekala hkrati s tistimi v Mušji jami, so okoliščine presenetljivih najdb iz Skeletne jame še dokaj nejasne. V breznu so bili najdeni skeleti najmanj 11 oseb, ob njih pa številne živalske kosti. Najdbe nakazujejo dve obdobji pokopavanja v jamo. K starejšim sodijo bronaste sulične osti in srp, podobne tistim iz Mušje jame, k mlajšim pa certoška fibula, železna plavutasta sekira in morda najpomembnejša najdba, situla s paleovenetskim napisom. Pripišemo jih lahko starejši železni dobi oziroma 5. in 4. stoletju pred Kr.

Na grobni situli, najdeni v Skeletni jami, je na zgornjem robu z zgodnjevenetskimi črkami vrezan napis, ki je naj-

starejši napis, najden na ozemlju Slovenije. Situla je iz 4. stoletja pred Kr. Napis se navezuje na venetski prostor severovzhodne Italije, hkrati pa nakazuje zgodnje poznavanje pisave, ki je, kot navaja arheolog Peter Turk, takrat najverjetneje vezano na kultno sfero. Najdbe takih napisov na matičnem venetskem in retijskem prostoru namreč izhajajo le iz grobnih in svetiščnih najdišč, napisi pa so po njegovo v ogromni večini posvetilni oziroma navedbe osebnih imen.

.o..s.tiiare.i

Na bronasti situli iz Skeletne jame, najdeni leta 1911, so vrezani črkovni znaki .o..s.tiiare.i. Turk pravi, da obstajata dve razlagi tega napisa, ki se po kraju najdbe imenuje škoc-

janski napis. Glede na venetske analogije bi bil lahko označba osebnega imena v odvisnem sklonu (dajalniku), lahko pa posvetilo boginji Retiji.

Razumljivo, da ima škocjanski napis pri venetologih veliko vrednost. Matej Bor je trdil, da je napis venetski – torej praslovenski – in se glasi *OSTI JAREJ*, kar naj bi pomenilo *OSTANI JAR* (mlad, zdrav).

Nenavadna je tudi najdba negovske čelade v Svetinovi dvorani Škocjanskih jam iz istega časa. Verjetno je do tja priplavala po vodi, arheologi pa domnevajo, da so darovanja, podobna tistim nad Mušjo jamo, potekala tudi nad Veliko in Malo dolino pred ponorom Reke, vendar je najdba samo enega predmeta premalo za takšno trditev.

Varuhi svetišča

Prosperiteto skupnosti, ki so v času svetišča pri Mušji jami (12. do 8. stol. pred Kr.) poselejevale Škocjan z okolico, si torej arheologi razlagajo prav z nadzorom, ki so ga imele nad tako imenovanim kulturnim krajem. Živeli so v dveh večjih kaštelirskih naselbinah, v Škocjanu in Gradišču pri Divači. Med nekaj grobišči iz tistega časa je najpomembnejše tisto pod Brežcem, kjer so odkopali kar 325 žganih grobov. Med starejšimi grobovi iz 11. in 10. stol. pred Kr. velja omeniti posamične železne predmete (rezilo, sekira), ki se tod pojavljajo kar 200 let pred množično uveljavitvijo železa v srednji Evropi. Tudi zato je arheologija na območju Škocjanskih jam nekaj posebnega.

Večina grobov pod Brežcem datira v 9. in 8. stol. pred Kr. Izjemen pridatek v moških grobovih so meči, ki so v takratnih grobovih redki. Pokopavanja pod Brežcem se časovno večinoma ujemajo z datacijami predmetov iz Mušje jame. V železni dobi pomen Škocjana verjetno nekoliko upade, saj so po 7. stol. pred Kr. znaki človekove navzočnosti redkejši. Življenje tu pa očitno ni povsem zamrlo, kar dokazuje grob s keramično narebreno situlo na nogi iz Škocjana iz 6. stol. pred Kr., še bolj pa nekaj izjemnih najdb, kakršna je t. i. Zaklad iz Škocjana, depo številnih

Napis s situle, najdene v Skeletni jami pri Škocjanskih jamah, najstarejši napis, ki so ga našli v Sloveniji

Rekonstrukcija darilnega obreda nad Mušjo jamo v pozni bronasti dobi

nakitnih predmetov, kot so ovratnice, zapestnice, obeski in jantarne jagode iz časa okrog leta 400 pred Kr., ki so jih po naključju odkrili ob južnem obzidju škocjanskega gradišča.

Obdobje zadnjega tisočletja pred Kr. je torej čas, ki je v Škocjanu zaznamovan z izjemnimi arheološkimi ostalinami; na območju Slovenije kot tudi širše jim težko najdemo primerjavo. Predvsem jih lahko povežemo s kultno sfero, ki je bila najverjetneje temeljno gibalno življenja prebivalstva na prostoru Škocjanskih jam. Poselitev se z nastopom rimske nadoblasti sicer ni pretrgala, je pa precej manj arheoloških ostankov iz tega obdobja. Med redkimi najdbami velja omeniti posvetilni napis cesarju Avgustu v Škocjanu in zgodnjekrščanski kristogram, najden v Tominčevi jami nad Veliko dolino oziroma tik pred ponorom Reke v podzemlje Škocjanskih jam.

Ropanje dediščine

Kot pomembni arheološki najdišči sta obe jami, Mušja in Skeletna, tudi po izkopavanjih pritegovali pozornost številnih nepoklicanih in neusposobljenih kopačev. To nakazujejo sporadični podatki o zasebnih zbirkah najdb, posebej iz Mušje jame, še iz časa med obema vojnama. Ropanje obeh jam se je nadaljevalo vse do novejšega časa in se je zaradi uporabe detektorjev kovin celo močno stopnjevalo. Edini

ostanek teh nezakonitih dejavnosti in dokaz zanje so številni manjši izkopi na plazovitih nasipnih stožcih pod vhodnimi okni v obeh jamah. Tu so ilgalni kopači, sledeč signalom detektorja za kovine, pobrali najdbe. Za njimi se je izgubila vsaka sled, najslabše pa je, da so s tem uničeni in izgubljeni dragoceni podatki, ki bi bili sicer na voljo ne le strokovnjakom, temveč vsej javnosti.

Jami vse do danes nista popolnoma arheološko raziskani. Njuna temeljita raziskava bo ob sodobnih raziskovalnih in metodoloških potencialih organizacijsko in finančno zelo zahteven projekt. Prav zato se je kot edina možnost za preprečevanje nadaljnega ropanja obeh brezen ponudilo zavarovanje njunih vhodov z mrežnimi zaporami in elektronskim protivlomnim varovanjem. To delo je s soglasjem odgovornih za varovanje kulturne in naravne dediščine – obe jami sta zaradi geoloških in bioloških varstvenih razlogov namreč tudi spomenika naravne dediščine – opravil Park Škocjanske jame kot skrbnik dediščine na tem območju. Mušjo jamo so očistili in zaprli leta 2001, Skeletno jamo pa leta 2003. Takšno zavarovanje je najustreznejše zagotovilo, da bosta jami ostali nedotaknjeni, dokler se ne bo slovenska arheološka stroka z dolgoročnim in obsežnim raziskovalnim projektom lotila zahtevnih izkopavanj.

I. Ž.

Škocjanski vojščak okrog 1000 pred Kr.

Že dalj časa si prizadevam, da bi izdali zbrana dela Edvarda Kardelja iz časa druge svetovne vojne oziroma revolucije na Slovenskem. To je sicer zahteven projekt, saj je gradiva zelo veliko. Zgodovinska stroka se Kardelju po letu 1990 izogiba. Že vedo zakaj. Edvard Kardelj je namreč ključ za razumevanje medvojnih dogodkov v Sloveniji. Nadaljujemo z odlomki iz Kardeljevih pisem.

Izvršni odbor Osvobodilne fronte je 28. aprila 1942 v *Slovenskem poročevalcu* objavil posebno izjavo, v kateri je zapisal, "da se enotna slovenska osvobodilna borba vrši izključno pod vodstvom Izvršnega odbora OF in Glavnega poveljstva slov. partizanskih čet". V nadaljevanju pa sledi uničujoča ugotovitev: "OF je danes edina slovenska narodna oblast. Organiziranje kakršnekoli vojaške formacije izven partizanskih čet in Narodne zaščite bo po

dvorišču Oražmova doma v Wolfovi ulici v Ljubljani zaplenila "belogardistično-mihailovičevsko" tiskarno "Zarja svobode", op. I. Ž./ Dve stanovanjski preiskavi zaradi suma obstoja tiskarne bele garde."

Odluk "o zaščiti slovenskega naroda", ki ga je 16. 9. 1941 izdala OF, se je torej dosledno uresničeval. Po novem letu 1942 so se sovsovske likvidacije vidnih Slovencev kar vrstile. Naj omenim le najodmevnejše. 20. 2. 1942 so ustrelili Avgusta Praprotnika, predsednika Zveze industrialcev in enega od vrhov liberalcev. 16. 3. so ustrelili študenta Franca župca, člana Straže in direktorja OUL, 18. 3. pa še Jaroslava Kiklja, predsednika študentske KA in člana OUL. Čez tri dni je spodletel atentat na Gostirada Lončariča, še enega vodilnega člana študentske OUL.

Umor Ehrlicha

Zelo usoden je bil 26. maj 1942, ko so ustrelili najprej prof. Lamberta Ehrlicha, duhovnega vodjo Straže, poleg njega pa še študenta Viktorja Rojica. Isti dan so ustrelili Iva Peršuha, visokega uradnika Vzajemne zavarovalnice.

Leta 1943 je IOOF izdal brošuro, v kateri je bila objavljena študija Borisa Kidriča *Dve leti osvobodilne*

V žrelu revolucije 2. del

zakonu OF kaznovano s smrtjo. Vsak poskus zanetiti na Slovenskem državljansko vojno v korist okupatorjem bo zatrt v kali." Da bi bilo bolj jasno, pa dva stavka naprej še: "Kdor pa bo pod kakršnim koli nazivom skušal razbijati enotnost slov. narodnega osvobodilnega političnega in vojaškega pokreta, bo na slovenskem teritoriju uničen." S temi stavki se je komunistična partija oziroma njena Osvobodilna fronta povsem razgallila. O njej povedo tako rekoč vse. Še več, razkrivajo bistvo "NOB" in opozarjajo, kaj se je v Sloveniji od leta 1941 naprej sploh dogajalo. V teh stavkih takoj opazimo vrhunski cinizem in spreobrnjeno podobo, pod katero so komunisti delovali. Zadnji trije navedeni stavki bi pravzaprav morali veljati za komuniste, saj so

prav oni s svojo revolucijo (pobijanjem političnih nasprotnikov) in z razglašanjem monopola nad odporom razbijali enotnost slovenskega naroda, ki je bila v času okupacije najbolj potrebna. Protinarodni dejavniki so torej bili oni, ne pa tisti, na katere so te groznje naslavljali.

"Poleg likvidacij je ..."

V poročilu glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet vrhovnemu štabu NOPOJ 1. maja 1942 piše: "Največja težava je bila organizacija eksekutive. Za to delo smo od vsega začetka uporabili najboljše partije. Doslej je bilo izvršenih 65 likvidacij v Ljubljani, od teh jih je eksekutiva /Vos, op. I. Ž./ izvršila 48, ostale pa Narodna zaščita. Po vsej Sloveniji jih je bilo likvidiranih 250. Važne likvi-

dacije so bile: petokolonec že bivše Jugoslavije general Rupnik (ustreljen in zblaznel) /Rupnik je bil "le" ranjen, op. I. Ž./, upravnik ljubljanske policije in tesni sodelavec okupatorjev dr. Hacin obstreljen (sedaj invalid), policijski komisar in gestapovec Polak Ivan, tesni okupatorjev sodelavec, voditelj bele garde in kapitalist Praprotnik Avgust ter Župec in Kikelj, aktivisti akademskih organizacij bele garde in tesna sodelavca z okupatorskimi oblastmi, Vinko Vrankar, prijatelj metalcev /"desni" socialdemokrat, deloval pred vojno med delavci kovinske stroke, op. I. Ž./, organizator fašističnih sindikatov. /.../ Poleg likvidacij je izvršila eksekutiva zaplenbo tiskarne bele garde z veliko množino papirja in že tiskano literaturo vred /Vos je 25. 1. 1942 na

fronte, v kateri med drugim piše: "Justifikacije petokoloncev so se v Ljubljani dogajale ob belem dnevu, kar je silno dvignilo narodno moralo, med belogardistične izdajalce pa zasejalo tak strah in trepet, da so začeli emigrirati v Italijo. OF je postala prava pravcata 'država v državi'." Kidrič je zapisal tudi temeljni očitek, s katerim je krivdo za državljansko vojno z značilno komunistično lahkoto naprtil "drugi strani", čeprav so bili zanjo krivi izključno oni: "Bratomorno je bila prelita slovenska kri, ko je čas kategorično terjati najtrdnjšo narodno enotnost."

Franč Leskošek je v poročilu Centralnega komiteja KPS z dne 16. maja 1942 Centralnemu komiteju KPJ o političnem položaju zapisal: "Odnos OF do obeh skupin domače reakcije

je naslednji: belo gardo streljamo in bomo sedaj izvedli likvidacije večjega obsega, ki stremijo že k iztrebitvi /podčrtano v izvorniku, op. I. Ž./”

“Narodnoosvobodilni teror”

Leta 1944 je Boris Kidrič poslal v Moskvo daljše poročilo *Kratek obzora razvoja OF in sedanja politična situacija v Sloveniji*, v katerem je med drugim za začetno obdobje 1941—1942 ugotovil: “Moralno političnemu pritisku vsenarodne borbe se priključuje še narodnoosvobodilni teror Varnostno obveščevalne službe, ki likvidira narodne izdajalce ob belem dnevu.” Vosovski likvidacije so torej “narodnoosvobodilni teror”. To je torej narodnoosvobodilni boj? V istem pismu je Kidrič poudaril: “Vsa ilegalna tehnika /propaganda, op. I. Ž./, kakor tudi organizacija Varnostno obveščevalne službe, je bila že od vsega začetka izključno v rokah Partije.” Druge skupine v OF naj bi bile za to “nesposobne”. “Iz istih vzrokov so prišla že na samem začetku v roke Komunistične partije tudi komandna in politkomisarska mesta v partizanskih edinicah.”

V že omenjenem poročilu glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet vrhovnemu štabu NOPOJ 1. 5. 1942 si poglejmo o tem še eno izjavo: “Vsa obveščevalna služba in eksekutiva je v partijskih rokah. Kader /se/ sestoji iz partijcev, kandidatov, skojevcev in simpatizerjev. Organizacija /Vos, op. I. Ž./ je vzpostavljena v ljubljanskem in novomeškem okrožju, v ostalih pa še ne ali pa je še v zarodku. Vendar zaradi tega likvidacija denunciantov itd. v drugih okrožjih ne zaostaja, ker to delo vrše Narodna zaščita in partizani. Oborožitev eksekutive je pištola in bombe.”

“Izdajalec interesov ...”

Osvobodilna fronta je v svojem istoimenskem glasilu junija 1942 objavila *Poziv Izvršnega odbora OF z dne 27. maja 1942 slovenskemu narodu ob justifikaciji dr. Lamberta Ehrlicha*. V njem je OF zapisala, da je bil dr. Ehrlich “izdajalec interesov slovenskega naroda... škodljivec ... odkriti iniciator političnega in policijskega sodelovanja pešice reakcionarnih izdajalcev z okupatorji ter organizator denunciantov

ter terorističnih tolpe v službi okupatorjev ... izšel iz vrst najreakcionarnejše klike v slovenskem narodu ... ki je v ljudskih množicah gledala svojega glavnega sovražnika ... in do kraja pogazila vse interese in svetinje slovenskega naroda ... spremenila se je v tolpo kriminalnih zločincev ... tako je ta tolpa pljunila na svojo nacionalno pripadnost.” V nadaljevanju je bilo naštetih več “zločinov”, ki naj bi jih bil storil dr. Ehrlich. OF je isti komunike že prej, 2. 6. 1942, objavila v *Slovenskem poročevalcu*. V istem glasilu je izšla tudi izjava Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije “o kvistinskih formacijah v Sloveniji”. V njem je pisalo, da je nemogoče doseči svobodo, “ne da bi bili uničeni zločinski podžigalci državljanske vojne med Slovenci v korist okupatorjev. Erlich in Peršuh sta samo opozorilo za vse tiste, ki mislijo, da je v teh časih – kakor v 23 letih obstoja Jugoslavije – mogoče nekaznovano izdajati svoj narod. Komunisti! Še odločneje v boj proti podžigalcem državljanske vojne!” Če bi komunisti hoteli to

povelje upoštevali dosledno, bi se morali bojevati sami proti sebi.

Ustreljen bo vsakdo ...

V pismu Josipu Kopiniču in Kominterni je Kardelj 17. 5. 1942 zapisal: “I. grupa odredov /Gorenjska/ je v svojih bojih od 25. XII. 41 do 6. maja 42 /.../ ubila 63 denunciantov in izdajalcev” /gre za takratna komunistična izraza za Slovence, op. I. Ž./; II. grupa odredov (Štajerska) je v istem času “likvidirala 34 denunciantov in izdajalcev”; III. grupa odredov (Notranjska, Dolenjska, Bela krajina) pa “47 denunciantov in izdajalcev”.

18. 5. 1942 je Kardelj pisal Titu: “Dražinovci v Sloveniji prav tako poskušajo svojo srečo, in to – z vtihotapljanjem v partizane. Nekatere jim je uspelo /vtihotapiti/ (kakih 10), pa so jih hitro odkrili in ustrelili. Tu imamo namreč odlok OF, da bo ustreljen vsakdo, ki bi poskušal poleg partizanskih ustanovljati oborožene formacije. Mislim, da se tukaj ne bo ponovila Črna gora. Sicer je sedaj tudi London nekaj ‘preobrnil’ in nam pomagal. Bela garda je po Krekovih

pozivih na oborožen boj povsem dezorientirana/.../.” In še: “Korist osvojenega /bodilnega/ boja zahteva – zlom in uničenje te petokolonske bande (ki se pri nas imenuje bela garda – sicer nekoliko razredno pobarvano ime, toda množice so ga same iznašle in sedaj je razdelitev tu: bela garda na eni, OF pa na drugi strani).” Izraz “bela garda” so torej iznašle “množice”.

Iztrebljanje “bele garde”

22. maja 1942 je Edvard Kardelj, idejni oče, strateg in vodja komunistične revolucije na Slovenskem, pisal Josipu Brozu-Titu: “V zadnjem času so se začeli pojavljati tudi že na terenu – dražinovci! Resda v majhnih skupinah po nekaj ljudi, držijo se po samostanih in pri duhovnikih – toda vendar! Naši jih preganjajo, kjerkoli jih izvohajo, in jih streljajo brez zasliševanja. Sedaj zasledujejo neko skupino kakih 50 ljudi, to je največja skupina, ki se je doslej pojavila na terenu. Pri prebivalstvu nimajo nobene podpore, vendar bi utegnili postati nevarni, če bi zbrali vse tiste elemente, ki se zbirajo okoli bele garde in Italijanov.” In še: “Sedaj smo poslali na teren nekaj ljudi (Kos/Boris Kidrič/ in Angelo /Ivan Maček/), poleg tega pa se formirajo posebne delavske čete, ki bodo na razpolago tudi šefu ‘varnostne in obveščevalne službe’, da se takoj zadušijo in likvidirajo tudi najmanjši poskusi kakršne koli dejavnosti proti partizanom in OF. Partizani, Narodna zaščita in Varnostna služba imajo nalogo povsod iztrebljati belo gardo in mihailevičevščino že zdaj, dokler še nimata orožja v roki. In naši partizani zares pridno čistijo vasi in mesteca ter vdirajo tudi tja, kjer se še držijo Italijani, in zapirajo belo gardo.”

6. junija sta Kardelj in Leskošek v imenu CK KPS poslala pokrajinskemu komiteju KPS za Gorenjsko pismo, v katerem sta zapisala: “Opozorjamo vas na zločinsko delo bele garde. V Lj./ubljanski/ provinci se je bela garda skrila pod plašč Mihailovičevih četnikov in organizirala oborožene tolpe v borbo proti partizanom. Vodite odločno borbo proti tej bandi. Če se pri vas pojavljajo take oborožene tolpe, jih je treba takoj likvidirati.”

Nadaljevanje prihodnjic

Ivo Žajdela

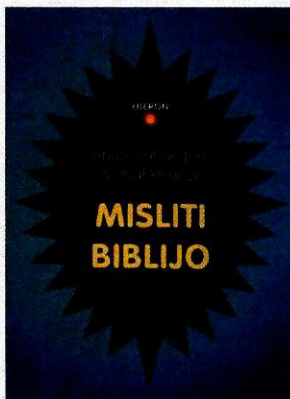
Fotografija: Ivo Žajdela

Murska Sobota

Misliti Biblijo

Založba Nova revija je v zbirki *Hieron* izdala obsežno delo *Misliti Biblijo*, ki sta jo napisala ekseget in hermenevtik.

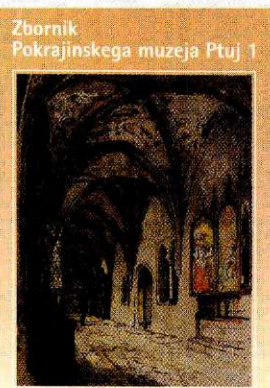
Kdo sta **André LaCocque** in **Paul Ricoeur** in čemu sta se lotila tako nenačnega projekta, kot je dialoška zbirka razlagalnih razprav o izbranih besedilih hebrejske *Biblije*, ki nam jo v knjigi *Misliti Biblijo* predajata v branje? Kot o sebi delno povesta sama, je prvi uveljavljen ekseget in strokovnjak za hebrejsko *Biblijo*, drugi pa slovit hermenevtični filozof in izviren mislec simbolnega. Če sodimo po drzni zastavitvi projekta, ki ga jedrnatno povzema naslov knjige, imamo nedvomno opraviti z avtorjema, kakršna redko srečamo na področju akademske eksegetske učenosti in filozofske hermenevtike, kjer se praviloma izogibajo tako zavezujočemu branju starih biblijskih besedil kot utiranju novih duhovnih poti. LaCocquovo in Ricoeurjevo sodelovanje pomeni resničen interpretacijski podvig (knjiga ima 514 strani) in hermenevtičen izziv sodobnemu mišljenju tem bolj zato, ker sta v edinstvenem hermenevtičnem spoprijemu z izvirnimi besedilom na vrhuncih interpretacije dejansko uresničila nepriemerno več kot samo možnost sporazumnega dialoga. In to je – možnost resničnega duhovnega srečanja v somišljenju biblijskega besedila. Delo je prevedla Vera Troha, spremno besedo pa je napisal Boris Šinigoj.

Zbornik Pokrajinskega muzeja Ptuj

Ob 110-letnici je Pokrajinski muzej Ptuj izdal prvo številko lastnega zbornika.

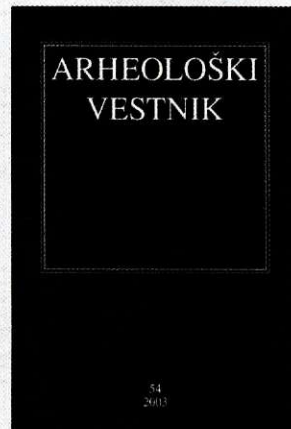
Objavljenih je dvajset prispevkov: *Pokrajinski muzej Ptuj med letoma 1893 in 2003* (Nataša Kolar), *Prazgodovinski vodnjaki Hajndla* (Ivan Žizek), *Delež Pokrajinskega muzeja Ptuj pri raziskovanju rimske Petovione v letih 1974—1980* (Marjana Tomanič Jevremov), *Bronasta plastika ptice iz I. mitreja na Spodnji Hajdini pri Ptuj* (Branko Lamut), *Zanimivosti iz Petovione* (Mojca Vomer Gojkovič), *Nekdanja ptujška dominikanska cerkev Marijinega vnebovetja v dobi romanike* (Branko Vnuk), *Dises gerihht swert hat lasen mahen ... O insignijah ptujškega mestnega sodnika* (Tomaž Nabergoj, Polona Vidmar, Zoran Milič), *Glasba za pihala, izdelovanje glasbil in instrumentalna dediščina na Slovenskem v evropskem okviru* (Darja Koter), *Viničarstvo v Halozah in Slovenskih goricah v drugi polovici 19. stoletja do prenehanja viničarstva v letih po koncu druge svetovne vojne* (Monika Simonič Roškar), *Obramba vinogradov pred točo v Slovenskih goricah in Halozah na prelomu 19. in 20. stoletja* (Andrej Brence), *Grafike Luigija Kasimira v Pokrajinskem muzeju Ptuj* (Marjeta Ciglenceki), *“Narod si pomaga sam - Ein Volk hilft sich selbst. Zbiranje vojne zimske pomoči v Ptujemskem okrožju med okupacijo* (Irena Mavrič Žizek), *Miheličeva galerija na Ptuj 1992—2002* (Stanka Gačnik), *Ormož med vojno za Slovenijo leta 1991* (Nevenska Korpič).

Arheološki vestnik

54. številka *Arheološkega vestnika*, založnik sta SAZU in ZRC SAZU, obsega skoraj petsto strani.

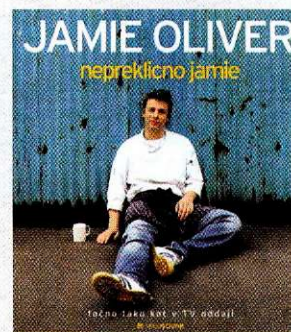
Zbornik prinaša več kot dvajset izvornih prispevkov in še niz drugih zapisov o arheologiji. Uvodoma so objavljeni kar štirje prispevki o znani pisčali iz Divjih bab, ki jih podpisuje šest različnih avtorjev: *Kako bolje izkoristiti arheološko metodo izkopavanja v kasnejši analizi in razlagi izsledkov. Izkušnje izkopavanj v Divjih babah I, Zanesljivost datacij z uranovim nizom v Divjih babah I. Vpliv sedimentacijskih vrzeli na koncentracije urana v sedimentih in na datacije uranovega niza; Domnevna musterjenska piščal iz Divjih bab I: psevdofakt ali prava piščal ali kdo je naredil luknje. Sledijo še: Neolitizacija Krasa, Založnica pri Kamniku pod Krimom na Ljubljanskem barju - naselbina kulture Somogyvár-Vinkovci, Prazgodovinska višinska naselja v okolici Dol pri Litiji, Boksanje v situlski umetnosti - boj s pestmi, O koncu prazgodovinskih skupnosti na Krasu, Bronasta ročka iz groba z vozom Verna (Isere): tridelna sestavljanka, Avgustejske nožnice z mrežastimi okovi, Zgodnjerimski “Zaklad z Vrhnike”: zbirka najdb iz reke Ljubljanice, Najdba rimskih bronastih zvoncev iz Monatshausna na Zgornjem Bavarskem, Poznoantični kovinski predmeti z Gradca pri Prapretnem, Predhodno poročilo o poznoantičnem grobišču na Vrajku v Gorenjem Mokronogu, Rimski napisi iz Celja, najdeni med 1991 in 2003, Zgodnja romanizacija jugovzhodnoalpskega prostora v luči numizmatičnih najdb, Skupna najdba keltskih in rimskih novcev v reki Ljubljanici. Doprinos h kronologiji novcev plemena Tavriskov, Antropološka analiza poznoantičnega grobišča na Vrajku v Gorenjem Mokronogu.*

Nepreklicno Jamie

Knjiga *Nepreklicno Jamie*, izdala jo je Založba Vale-Novak, je namenjena tistim, ki uživajo v hrani in kuhariji.

Sto receptov, ki jih predstavlja ta knjiga, je nastajalo ali v restavraciji Jamieja Oliverja ali pa med poučevanjem petnajstih “izbrancev”, skupine mladih, ki jih je “pobral s ceste” in jih začel učiti kuharije po “jamiejevsko”. Jamiejev pristop h kuhanju je preprost in srčen: njegova kuharija ni obremenjena z natančnimi merami, niti ni ovesena z zapletenimi kuharskimi pripomočki. V tej knjigi nas popelje skozi različne metode kuhanja: od poširanja in cvrenja do pečenja na žaru in v pečici. Jamie kuharjem, predvsem seveda mladim, da vetra in jim vlije samozavest, jih nasmeji, in kar je najpomembnejše, pove, da morajo sami nositi hlače v lastni kuhinji. Z namigi jih napoti, kako naj zašpilijo posamezno jed, pa vzpodbudi h kreativnemu nakupovanju dobrih, domačih in sezonskih živil po normalnih cenah. Z bogato ilustrirano knjigo *Nepreklicno Jamie* je tako, kot če bi Jamie kupal z nami. I. Ž.

Žrtve na Kamniškem

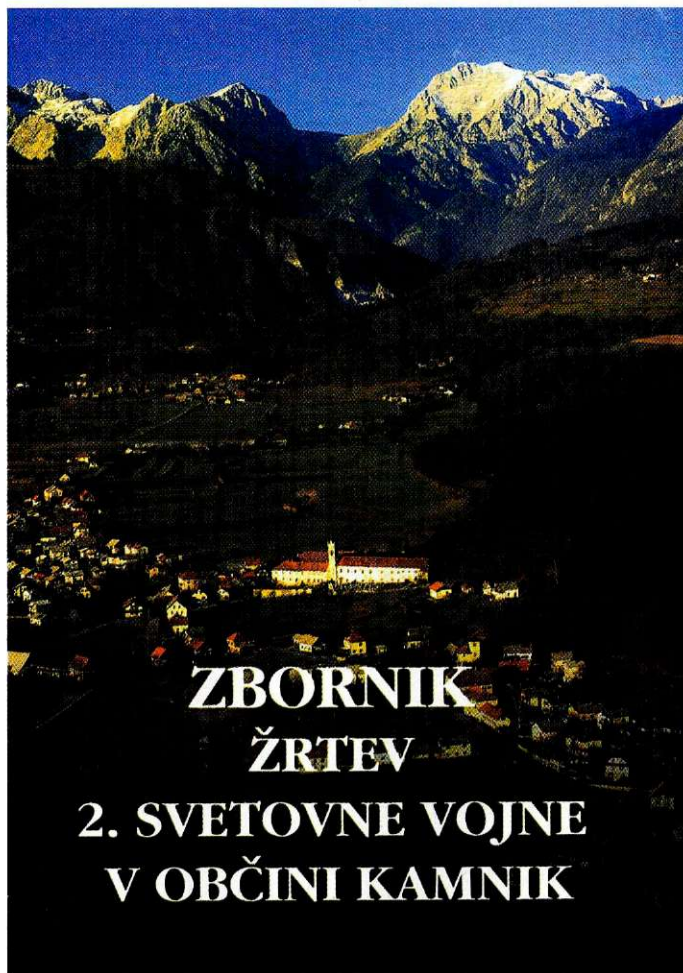
Občina Kamnik je leta 1998 izdala *Zbornik žrtev 2. svetovne vojne v občini Kamnik*, ki je bil sad marljivega dela občinske komisije za popis žrtev. Zdaj je izdala že drugo, popravljeno in dopolnjeno izdajo, obe je uredil Milan Šuštar, ki se odlikuje predvsem po prodornem eseu zgodovinarja Jožeta Dežmana.

Druga izdaja je v prvem delu ponatisnila tabele in vsa spremna besedila iz prve izdaje. Struktura prve izdaje je bila: okoli 70 strani tabel z natančnimi podatki žrtev druge svetovne vojne in okoli 70 strani spremnih besedil. Spremne besede so bile štiri: *Nekateri dogodki v Kamniku in okolici v letih 1942-1944 v luči arhivskega gradiva* (dr. Marjan Kordas), *Leta 1945* (Milan Windschnurer), *Prisilno mobilizirani v nemško vojsko* (Alojz Žibert), *Preteklost, identiteta, kultura* (Igor Senčar).

Novosti druge izdaje sta dve. Najprej je objavljenih 19 novih imen. Velika obogatitev nove izdaje je analiza z naslovom *Čas terorizmov in čas spraševanja vesti*. V njej je zgodovinar Jože Dežman komentiral seznam kamniških žrtev na način, ki bi ga zgodovinar dr. Oto Luthar, predstojnik ZRC SAZU, verjetno okarakteriziral še s kakšnimi drugimi, bolj grobimi izrazi, kot je, da gre za "revizionistično" zgodovinopisje. Dežman je namreč močno problematiziral dosedanje zgodovinopisje o NOB, za katerega uporablja izraz "komunistični sistem ohranjanja in razvijanja revolucionarnih izročil".

Partizanski poboji

Vseh žrtev druge svetovne vojne v občini Kamnik je bilo 1.160. Od tega je bilo ubitih kar 494 civilistov, kar jasno govori o umazanosti te vojne. Če številk pogledamo še podrobneje, pridemo do bistva dogajanja. Čeprav je območje Kamnika ves čas vojne bilo pod nemško okupacijo, ni

ZBORNIK ŽRTEV 2. SVETOVNE VOJNE V OBČINI KAMNIK

so žrtve civilistov nič manjše kot na območju Dolenjske in Notranjske, ki je bilo pod italijansko okupacijo prava topla greda za komunistično-partizanski revolucionarni teror.

Med žrtvami je bilo 1.059 moških in 101 ženska. Od tega je 85 žensk izgubilo življenje kot civilistk: 43 jih je ubil okupator, kar 36 pa partizani, kar pomeni, da se partizani niso nič razlikovali od okupatorja. Partizani so pet žensk ubili že leta 1942, 14 leta 1943, 13 leta 1944 in tri leta 1945. Partizani so na Kamniškem pobili kar 145 civilnih oseb, od tega 38 že leta 1942, kar je za to zgodnje obdobje vojne izredno veliko, leta 1943 pa kar 53.

O partizanskem nasilništvu na Kamniškem govori tudi podatek, da so sami ubili kar 27 partizanov, kar je 7 odstotkov vseh partizanskih žrtev. Ta podatek pove, kot je zapisal Dežman, "s kakšno krutostjo so se parti-

zanska poveljstva znašala nad svojo vojsko, da se jim ni razbežala. Ko bodo znani realni podatki o številu ljudi, ki so dezertirali iz partizanskih vrst, bomo lahko realneje ocenili ves obseg nasilja, ki je bilo potrebno za obstoj revolucionarne armade."

60 Nemcev in 1.160 Slovencev

Dežman navaja, da so partizani ubili komaj 60 pripadnikov okupacijskih sil. Ta številka povsem negira mit o NOB, če vemo, da so v istem času partizani umorili kar 145 civilistov. Če tej številki prištejemo še talce (čez 130) in žrtve taborišč (čez 70), za katere so posredno prav tako odgovorni partizani, dobimo strašljivo podobo slovenskega partizanstva. Končna bilanca partijskega NOB na Kamniškem je: okoli 60 ubitih okupatorjevih vojakov za ceno 1.160 ubitih Slovencev. Namesto osvoboditve pa diktatura. K

temu je treba prišteti vsaj še hudo materialno uničenje in strahovite travme, ki trajajo vse do današnjih dni.

Dežman je na podlagi številne partizanske spominske literature lahko prišel samo do naslednje ugotovitve: "Mit o udarni in zmagoviti partizanski vojski je prekril resnico, da so se partizanske enote praviloma umikale pred močnejšim sovražnikom, tako sposobnost poveljnikov kot obožitev sta bili prešibki. Večino energije so porabili za preživetje, premike, prehranjevanje in oskrbo. Dobršen del moštva je bil stalno neoborožen, včasih so več energije porabili za to, da so preprečevali dezertacije iz lastnih vrst kot za spopade z okupatorjem. Partizanska armada se je proti koncu vojne vedno bolj birokratizirala, naraščalo je število raznih služb, vse več partizanov je bilo zaposlenih tudi v profesionalnem političnem aparatu, tajni politični policiji in oblastnih organih na vseh ravneh."

Mit o enobeju

Vsak, ki bere "partizansčino", teh pa je danes izredno malo, saj se ljudje raje zadovoljujejo z indoktriniranim mitom o partizanih in enobeju, bo prišel do enakih ugotovitev. Ali če dodamo citiranemu, partizanska vojska je bila v vsem svojem bistvu partijska revolucionarna vojska, potrebna partiji predvsem za trasiranje poti na oblast. Vse drugo je le mit, zanj pa moramo ugotoviti, da še vedno oklepa zavest Slovencev.

Jože Dežman je v drugem delu svojega esea podrobneje prikazal primere partizanskega nasilja nad tremi družinami in življenje hčera in sinov pobitih po vojni, ko so bili zasramovani in zaznamovani in še vedno iščejo resnico in pravico za svoje umorjene starše. Prva je Zavasnikova iz Zgornjega Tuhinja: partizani so 7. aprila 1945 ubili očeta in nosečo mater. Druga je Lukanova iz Zgornjih Stranj: partizani so 14. decembra 1943 ubili očeta in mater. Tretja pa je Šimenčeva iz Nevelj: partizani so 29. 9. 1942 ubili očeta Maksimilijana Šimenca. I. Ž.

Harry Potter, tretjič

V tretjem delu istoimenskega filma Harry Potter nerad preživi še eno poletje pri svojih neprijaznih sorodnikih Dursleyjevih. Lepo se vede in ne uporablja svoje čarovniške moči, vse dokler ne pride na obisk teta Marge.

Marge je zoprna sestra strica Vernon, ki ga je spravila tako daleč, da se je "po pomoti" zatekel k čarovniji. Napihnila se je kot ogromen balon in odplavala. Harry se zato boji kazni strica in tete, pa tudi ukrepov na Bradavičarki in na ministrstvu za čaranje, ki učencem strogo prepoveduje, da bi uporabljali svoje čarov-

niško znanje med bunkeljni, zato zbeži v noč. Pobere ga čarobni avtobus, trinadstropni škrlatni Vitez ponočnjak, ki odbrzi do gostilne Pri počenem kotlu. Tam Harryja pričaka minister za čaranje Cornelius Schushmaar, ki pa ga ne kaznuje, ampak vztraja, naj ostane v Počenem kotlu, dokler ne odpotuje nazaj na Bradavičarko, kjer bo začel obiskovati tretji letnik akademije za čarovnike in čarovnice. Kmalu pride na dan, da je iz zopora Azkaban pobegnil nevaren in skrivnosten čarovnik Sirius Black, ki naj bi iskal Harryja. Govori se, da je Black pripeljal Mrlakensteina do Harryjevih staršev in jih tako pahnil v smrt, po življenju pa naj bi zdaj stregel še Harryju.

Da bi bilo še huje, Bradavičarka gosti morakvarje, srhljive azkaban-

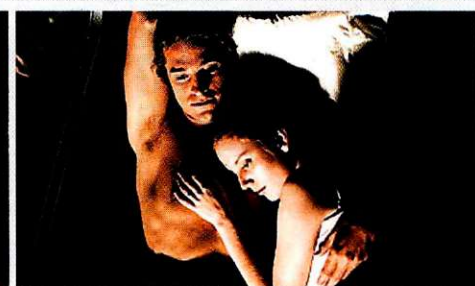
HARRY POTTER AND THE PRISONER OF AZKABAN

Režija: Alfonso Cuaron
Producenti: Chris Columbus, David Heyman, Mark Radcliffe
Scenarista: J. K. Rowling, Steven Kloves
Igrajo: Daniel Radcliffe, Richard Griffiths, Pam Ferris, Fiona Shaw, Harry Melling, Adrian Rawlins, Geraldine Somerville
Premiera: 17. 6. 2004
Distribucija: Ljubljanski kinematografi

skazne paznike, ki svojim žrtvam izsesajo duše. Učence naj bi zavarovali pred Blackom, toda Harry je ob zlovesčih stvorih čisto ohromljen, slaboten in nemočen, dokler ga profesor Wulf, novi učitelj obrambe pred mračnimi silami, ne nauči, kako naj se brani pred uničujočo močjo, ki jo imajo nad njim grozni morakvarji.

V tretjem letniku akademije čakajo mlade čarovnike številne nove

pustolovščine in bitja, kakršnih še niso srečali. Se bosta Harry in nevarni Sirius Black soočila? V kakšnem odnosu sta Black in novi profesor Wulf? Katero temačno skrivnost namerava razkriti profesor Raws? In le zakaj je Ronova podgana Škraba tako nemirna? Harry bo moral znova zbrati ves pogum in vse svoje sposobnosti, da bo našel prave odgovore in razkril resnico o skrivnostnem Siriusu Blacku.

Triindvajsetletna Anna s trdim delom preživlja svoji hčerki in brezposelnega moža. Življenje njene matere je prežeto z neuresničenimi sanjami, oče pa je že deset let v zaporu.

Moje življenje brez mene

Medtem ko se njene vrstnice zabavajo, Anna, igra jo Sarah Polley, kot nočna čistilka dela na fakulteti. Z družino živi v prikolicu na maternem dvorišču. Nekako se prebija

iz dneva v dan, toda to ni življenje. Zaradi slabega počutja obišče zdravnika in ta ji pove, da je neozdravljivo bolna. Tega ne pove nikomur, saj želi svoji hčerki obvarovati pred res-

nico in hkrati čim bolj izkoristiti preostanek svojega življenja. Pred družino in sodelavko Laurie svojo bledoličnost pripisuje anemiji. Ann naredi seznam reči, ki jih je vedno

Harry Potter in jetnik iz Azkabana

Harry Potter in jetnik iz Azkabana je po Kamnu modrosti in Dvorani skrivnosti tretji v nizu filmov, posnetih po priljubljenih knjigah J. K. Rowling. Režija je bila tokrat v rokah Alfonso Cuarona, ki je tik pred tem posnel nagradjeni film In jaz tebi mammo in si z njim prislužil nominacijo za oskarja za najboljši scenarij, še prej pa je režiral čudovito pravljico Mala princesa. Knjige o Harryju Potterju in scenarij Stevna Klovska so ga takoj pritegnili: "Na prvi pogled preprosta zgodba o čarovnijah in magičnih bitjih skriva v sebi zanimi-

želela doseči, pa ni imela časa. Sprememba pričeske, umetni nohti in celo skok čez plot. Mlada ženska iz delavskega razreda zdaj končno zaživi in odločno uresničuje svoje cilje.

Prikrita resnica je za Ann sicer veliko breme, toda nenadni nadzor nad življenjem jo osvobaja. Čustveno popotovanje jo popelje na nepri-

va, pomembna vprašanja o odrasčanju, identiteti, odnosih s prijatelji, pogrešanju staršev in notranjem iskanju, položaju v družbi, nepravilnosti, rasizmu – vprašanja, ki so aktualna za vse ljudi po vsem svetu."

Producent David Heyman komentira: "In jaz tebi mammo je zgodba o obdobju med najstniškimi leti in odraslostjo, tretji Harry Potter pa je zgodba o spreminjanju otrok v najstnike. Tematika je precej podobna in jo Alfonso dobro razume, saj je po duši najstnik, že Mala princesa pa je pokazala, da mu je blizu tudi čarobni svet pravljic. Ima velik smisel za humor in je odličan filmar."

Avtorica literarne predloge J. K. Rowling, ki prišteva Malo princeso med svoje najljubše filme, je želela, naj Cuaron ostane kar najbolj zvest knjigi, čeprav se je zavedala, da ga dolžina filma omejuje. Cuaron je lahko posvetil veliko časa zgodbi in predvsem glavnim trem igralcem, pred katerimi so bili novi izzivi."

čakovane kraje in da njenemu življenju nov pomen: nežni trenutki, nemirna čustva in spoznanje, da je dovolj močna, da lahko razume, preizkusi in povsem izživi svoje življenje. "Nenadoma ugotoviš, da si vse življenje le sanjal in da se šele sedaj prebujaš ..."

Monika Maljevič

MY LIFE WITHOUT ME

Režija:	Isabel Coixet
Producenta:	Esther García, Gordon McLennan
Scenarista:	Isabel Coixet, Nancy Kincaid
Igrajo:	Sarah Polley, Scott Speedman, Deborah Harry, Mark Ruffalo, Leonor Watling, Amanda Plummer
Premiera:	10. 6. 2004
Distribucija:	Creativa

na kratko

Filmsko legendo **Audrey Hepburn** je skupina strokovnjakov razglasila za najlepšo naravno žensko vseh časov. Uredniki modnih časopisov, modne agencije, vizazisti in modni fotografi so namreč sestavili seznam desetih najlepših žensk. Izbrali so izmed stotimi predlogi podjetja Evian in na ta način za prvo izbrali zvezdo filma Rimske počitnice in Zajtrk pri Tiffanyju. Ženske s seznama stotih so morale zadovoljiti kriterije podjetja Evian: odmerek naravne lepote, notranja in zunanja lepota, zdravo življenje, lepa koža in naraven sijaj svoje osebnosti. Igralki so se med prvimi petimi pridružile Liv Tyler, Cate Blanchet, zvezda filma Tomb Rider Angelia Jolie in Grace Kelly. "Audrey Hepburn je utelešenje naravne lepote," je dejal urednik modnega časopisa Elle Rosie Green. "Ima poseben šarm in notranjo lepoto, ki seva, ko se nasmeje. Njena koža je sveža v vseh njenih filmih, njena osebnost pa jo predstavlja kot človeka, ki je toplec in dober", je dodal Green.

Justin Timberlake, ki bo kmalu ustvaril svoj filmski debi s filmom Edison, se pogaja že za naslednjo vlogo, in sicer za vlogo v filmski priredbi broadwayskega muzikala Rent. Film bo režiral Chris Columbus (režiser prvih dveh delov Harryja Potterja), ki ta čas prireja scenarij. Znani režiser je dejal, da v filmu obstaja vloga za popzvezdo, ki zna dobro peti, in dodal, da se je Timberlake zares ogledel za omenjeno vlogo. Vendar to ne pomeni, da jo bo dobil samo zaradi svoje pevske slave, ampak se bo skupaj z drugimi kandidati najprej moral izkazati na poskusnem snemanju. Rent je moderna različica Puccinijeve opere La Bohème, zgodba pa je postavljena v newyorški East Village.

Paramount Pictures je odkupil filmske pravice za knjigo How to Tell He's Not the One in 10 Days, izdano v začetku letošnjega leta. Knjigo sta spisala Michael Alexander in Jeannie Long kot nadajevanje svoje uspešnice How to Lose a Guy in 10 Days, ki je lani prav tako doživela ekranizacijo pod okriljem iste filmske družbe. Glavni vlogi sta v prvem delu igrala Kate Hudson in Matthew McConaughey. Nova knjiga je **komični vodnik za ženske**, ki opisuje, ali je moški Mr. Right ali Mr. Get Me Out of Here Right Now. Kdo bo tokrat odigral glavni vlogi, se še ne ve, prav tako so skrivnost podrobnosti o novi filmski adaptaciji.

Na velika platna se po premoru vrača **Gwyneth Paltrow**, ki bo producirala in igrala v filmu o nemški igralski zvezdi Marlene Dietrich. Studio DreamWorks namreč načrtuje snemanje filma z naslovom Marlene Dietrich, in sicer po istoimenskih spominih, ki jih je napisala igralkina hči Maria Riva. Vključitev omenjene igralkice v film je sprožil Marlenin vnuk Peter Riva, ki meni, da ima mlada igralka "mirnost, ki je značilna za aristokrate, in sposobnost, da upodobi globino lika brez prevelikih emocij, kar je bilo značilno za Marlene". Dietrichova je umrla leta 1992 v 90. letu starosti. Pred drugo svetovno vojno je bila najbolje plačana igralka, in to zaradi filma Modri angel. Med vojno je vso energijo usmerila v boj proti nacistom in pogosto obiskovala bojišča. Zadnji film Just a Gigolo je posnela leta 1979.

Pred filmskimi kamerami bosta prvič skupaj igrala zakonca **Johnny Depp** in **Vanessa Paradis**. On bo igral vlogo Cigana, ona pa usodno žensko; vse skupaj se bo odvijalo v filmu z naslovom The Gypsy's Curse. Zgodba spremlja človeka, ki pade pod vpliv magije napadalne ženske, iz njenega objema pa ga skuša rešiti Depp.

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

11.6.2004

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	B.SPAHIČ-D.KENDA HUSSO: ČAROVNIK IZ OZA, PLESNA PREDSTAVA
9.45	ODDAJA ZA OTROKE
10.00	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE
10.35	JASNO IN GLASNO: POČITNICE - KAJ PA DOLGČAS?
11.15	SADOVI NARAVE: JAGODIČJE, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.45	SAMO EN CVET, POSNETEK IZ CANKARJEVEGA DOMA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	ZABAVNI INFOKANAL
13.35	TEDENSKI IZBOR
13.35	OSMI DAN
14.05	SVETO IN SVET
15.00	VSAKDANJIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	PLEME, ANG. NANIZANKA, 23/26 (VPS 16.45)
17.10	IZ POPOTNE TORBE: OBLEKA (VPS 17.10)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11/18 (VPS 17.35)
18.30	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2004 (VPS 20.00)
21.30	GLASBENI UTRINEK (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11/18
1.00	KAM S TRUPLUM?, FRANCOŠKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 01.00)
3.00	POLNOČNI KLUB
4.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TEDENSKI IZBOR
9.00	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA
9.35	MOSTOVI-HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN
10.05	EURO 2004 - ZGODOVINA EP V NOGOMETU: PREDSTAVITEV SKUPINE C
10.35	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 99/158
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.45	TV PRODAJA
16.20	VIDEOSPOTNICE: VROČE, PONOVITEV
16.50	EURO 2004 - ZGODOVINA EP V NOGOMETU: PREDSTAVITEV SKUPINE D
17.20	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA (VPS 17.20)
17.55	SKOZI ČAS (VPS 17.55)
18.10	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 100/158 (VPS 18.10)
18.30	JACKIE, ETHEL IN JOAN, AMERIŠKI FILM, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	DAN D, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 20.05)
21.00	NOVE ZVEZDE EVROPE, 8/8 (VPS 21.00)
21.30	SOUTH PARK, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 14/17
22.00	KO JAGENJKI OBMOLKNEJO, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 22.05)
23.55	SLOVENSKA JAZZ SCENA: JURE PUKL QUINTET (VPS 23.55)
0.40	OZ, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 8., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 00.55)
2.15	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Izganjalca vampirjev, 6. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
10.10	Lov za zakladom, 2. sezona, ponovitev 18. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Izganjalca vampirjev, 6. sezona, 4. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 164. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 59. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Lov za zakladom, 2. sezona, 19. del avstralske nanizanke
16.55	Hal: Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 1. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Hugleyevi, 4. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Romantični film: Pokončna drža, ameriški film
21.50	Midve z mamo, 2. sezona, 3. del ameriške nanizanke
22.45	Poroka presenečenja, dokumentarna oddaja

Pop TV

7.25	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.15	Masčevanje ljubezni, ponovitev 99. dela španske nadaljevanke
9.10	Klon, ponovitev 43. dela brazilске nadaljevanke
10.00	TV prodaja
10.30	Moja Sofija, ponovitev 38. dela španske nadaljevanke
11.20	Družinske vezi, ponovitev 121. dela brazilске nadaljevanke
12.15	Evro volitve 2004, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 122. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 39. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 44. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Masčevanje ljubezni, 100. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Pravica do umora, ameriški film
21.55	Pazi, kamera!
22.25	Teksški mož postave, 6. sezona, 15. del ameriške nanizanke
23.20	XXL premiere
23.25	Tekmovanje v karateju 2, ameriški film
1.15	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
10.00	EU volitve 2004: EU in PIKA!, pon
10.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
12.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	EU volitve 2004: EU in PIKA!
18.00	Do zdravja tudi tako, studio ANK, pon
18.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
20.00	Predah gibanju, vodi: Jana Debeljak
21.00	EU volitve 2004: EU in PIKA!, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
23.00	Trenja, POP TV, prvič
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Lisice, 12. del jugoslovanske serije

10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 207. del italijanske telenovele
18.00	TV prodaja
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	SuperNov@ Multi Talents - 4. izločitvena oddaja, ponovitev
20.00	SuperNov@ Multi Talents, reportaža
21.00	Kralj komedije, am. komedija, 1983
22.50	Auggie Rose, ameriška drama, 2000
00.40	TV prodaja
01.10	Videostrani

SOBOTA,

12.6.2004

Slovenija 1

7.00	TEDENSKI IZBOR
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.35	POD KLOBUKOM
8.10	ODDAJA ZA OTROKE
8.30	KINO KEKEC: MALI NAVIHANEC, BRAZILSKI FILM, 1. DEL (VPS 08.30)
9.50	TEDENSKI IZBOR
9.50	SLOVENSKA POLKA IN VALČEK 2004
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	INFOKANAL
13.25	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 8/10, PONOVITEV
13.55	OSTALI BOMO SKUPAJ, D.N., NEMŠKI FILM (VPS 13.55)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.10	OZARE (VPS 17.10)
17.15	DIVJI SVET PRIHODNOSTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13 (VPS 17.15)
17.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 17.50)
18.20	COFKO COF, RISANA NANIZANKA, 14/26 (VPS 18.20)
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	KAKO BOMO VOLILI VREME
19.40	ŠPORT
19.45	ŠPORT
20.00	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 9/10 (VPS 20.00)
20.35	ČEZ PLANKE: IRSKA (VPS 20.35)
21.35	PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.35	UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 1/17 (VPS 22.35)
23.30	NOČNI IZBOR
23.30	DNEVNIK, ŠPORT
0.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.00)
0.20	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
0.45	DIVJI SVET PRIHODNOSTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13
1.15	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
1.45	NOČNI PREMIKI, AMERIŠKI FILM (VPS 01.45)
3.15	PRVI IN DRUGI
3.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	GLASBENO JUTRO
9.05	ČIST DRUGA PESEM (VPS 09.05)
9.40	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.10	TV PRODAJA
10.45	INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA

15.30	TEDENSKI IZBOR
15.30	EURO 2004 - ZGODOVINA EP V NOGOMETU: PREDSTAVITEV SKUPINE A
16.05	EURO 2004 - ZGODOVINA EP V NOGOMETU: PREDSTAVITEV SKUPINE B
16.30	EURO 2004 - ZGODOVINA EP V NOGOMETU: PREDSTAVITEV SKUPINE C
16.55	EURO 2004 - ZGODOVINA EP V NOGOMETU: PREDSTAVITEV SKUPINE D
17.30	PORTO: EP V NOGOMETU, PORTUGALSKA - GRČIJA, PRENOS (VPS 17.30)
19.55	ZGODOVINA EURA (VPS 19.55)
20.25	FARO/LOULE: EP V NOGOMETU, ŠPANIJA - RUSIJA, PRENOS (VPS 20.25)
23.00	SOBOTNA NOČ (VPS 23.00)
1.00	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Vsi moji otroci, ponovitev 55. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Vsi moji otroci, ponovitev 56. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Vsi moji otroci, ponovitev 57. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Vsi moji otroci, ponovitev 58. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Vsi moji otroci, ponovitev 59. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Simpatije, 6. sezona, 20. del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
19.00	Formula 1, prenos treninga
20.00	Kriminalka: Teorija kaosa, ameriški film
21.50	Posteljne težave, 4. del angleške nadaljevanke
22.50	Erotični osvajalec, ameriški film
0.25	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.10	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
8.45	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.55	Super punce, sinhronizirana risana serija
9.20	Katka in Orbi
9.30	Katie and Orbie, sinhronizirana risana serija
9.30	Pepelka, sinhronizirani risani film
10.20	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
10.50	Beblade, risana serija
11.20	Zenki, sinhronizirana risana serija
11.50	Lejo je biti milijonar, ponovitev
12.55	Moji IQ naj bi bil visok, ameriški film
14.20	Smrtonosni krokodil, ameriška dokumentarna oddaja
15.20	Finske razglednice, finska dokumentarna oddaja
16.00	Velike brazilske papige, angleška dokumentarna oddaja
17.10	24UR - vreme
17.15	Podgani princ
19.00	Ratz, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Sabrina, ameriški film
22.20	Moja punca je, ameriški film
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, dotik, gostja: Meta Fonda, pon
11.00	V harmoniji z naravo, pon
11.30	Avto sok, oddaja o avtomobilizmu, pon
12.00	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
13.30	Pod eno streho, sosedska nadaljevanka, POP TV, pon

14.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.45	Neskončna modrina, prvič
18.15	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
18.45	Z glavo na zabavo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
20.00	Sanjska poroka, razglasitev sanjskega para, vodi: Inti Šraj, pon
20.30	Ziveti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, EPTA založba najboljših slikanic in knjig, pon
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
23.00	Ekstra magazin, Kanal A, pon
23.00	The Kwashen Retashy, glasbeni show, prvič
01.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 202. dela
09.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 203. dela
09.50	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 204. dela
10.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 205. dela
10.35	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 206. dela
11.00	Risanke
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Štiri tačke, ponovitev
13.00	TV prodaja
13.30	Mali vohuni, ameriška akcijska komedija, 2001
15.00	SuperNov@ Multi Talents - 4. izločitvena oddaja, ponovitev
17.00	Enzo Ferrari, 1. del miniserije
18.00	TV prodaja
18.30	Automobile
18.45	Risanke
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Iris, angleška drama, 2001
22.00	SuperNov@ Multi Talents - zakulisje
22.40	Mimik 2, ameriški triler, 2001
00.10	TV prodaja
00.30	Videostrani

NEDELJA,

13.6.2004

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 8/26; MARCELINO KRUIH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 15/26; PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 13/26 (VPS 07.30)
9.25	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVIČEV
9.55	IZVIR(NJ), ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI (VPS 09.55)
10.25	POMAGAJO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.25)
11.00	SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZANSTVENA SERIJA, 3/10 (VPS 11.00)
11.25	OZARE, PONOVIČEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 13.15)
13.15	SKRITA KAMERA
13.20	ČLOVEK IN POL
13.30	ČLOVEŠKI FAKTOR
13.35	NEDELJSKO OKO
13.40	GLAS LJUDSTVA
13.45	HALO, LEON
13.55	PET MINUT SLAVE
14.00	V 80. NEDELJAH OKOLI SVETA
14.05	PLANETV
15.05	ŠPORT & ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
15.15	VABILO ZA DVA
15.30	POLNEVNIK
15.35	TRIKOTNIK
15.55	TOTAL
16.10	GLASBENI DVOBOJ
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 16.45)
16.45	FENOMENI
16.50	LORELLA

17.05	PREDMET POŽELENIJA
17.20	DRUŽABNA KRONIKA
17.35	VSAKDANJI IN PRAZNIK (VPS 17.35)
18.30	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.20	ZRCALO TEDNA
19.35	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2004 (VPS 20.00)
22.30	POROČILA, VREME (VPS 23.05)
22.40	VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2004 (VPS 22.00)
23.35	SPREHAJALA SEM SE Z ZOMBIJEM, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 23.40)
0.45	NOČNI IZBOR
0.45	DNEVNIK, ŠPORT
1.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.40	INFOKANAL
2.35	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	INFOKANAL
12.00	TV PRODAJA
12.30	55 LET ROŽANČEV, 1. DEL (VPS 13.30)
13.00	SPEEDWAY ZA VELIKO NAGRADO VELIKE BRITANIJE, POSNETEK IZ CARDIFFA (VPS 13.00)
14.00	EP V NOGOMETU, POSNETEK (VPS 14.00)
17.40	LEIRIA: EP V NOGOMETU, HRVAŠKA - ŠVICA, PRENOS (VPS 17.40)
19.55	ZGODOVINA EURA (VPS 19.55)
20.25	LIZBONA: EP V NOGOMETU, FRANCIJA - ANGLIJA, PRENOS (VPS 20.25)
23.00	ŠPORTNA POROČILA
23.10	SOUTH PARK, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 14/17, PON. (VPS 23.00)
23.30	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 160. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 161. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 162. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 163. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 164. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.00	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Felicity, 4. sezona, 6. del ameriške nanizanke
17.30	Planet 10
18.00	Formula 1, prenos dirke za VN Kanade
20.30	Družinski film: Problematičen mulc, ameriški film
22.00	Tihi zločin, 1. sezona, 18. del ameriške nanizanke
22.55	Pacient ali morilec?, ameriški film
00.40	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.10	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
8.45	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.55	Super punce, sinhronizirana risana serija
9.20	Katka in Orbi
9.30	Katie and Orbie, sinhronizirana risana serija
9.30	Mjav! Mjav!, sinhronizirana risana serija
9.40	20.000 milj pod morjem, sinhronizirani risani film
11.00	Beyblade, risana serija
11.30	Zenki, sinhronizirana risana serija
12.00	Lepo je biti milijonar, ponovitev
13.05	Nedotakljivi, ameriški film
14.30	Oh, ta osemdeseta, 12. del ameriške humoristične nanizanke
15.00	Na deželi je lepo, 2. sezona, 12. del avstralske nanizanke
16.00	Ljubezen na begu, ameriški film

17.40	24UR - vreme
17.45	Jamie Oliver v kuhinji, angleška dokumentarna oddaja
18.55	24UR / Evro volitve 2004
22.30	Formula 1, povzetek
22.45	Vesla, kanadsko-japonski film
0.50	Vesoljske nesreče, angleška dokumentarna oddaja
1.50	Nočna panorama

TevePika

9.20	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	V harmoniji z naravo, pon
10.30	Ziveti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
11.00	Sanjska poroka, razglasitev sanjskega para, vodi: Inti Šraj, pon
11.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
13.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
17.30	Ziveti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
18.00	Avto sok, oddaja o avtomobilizmu, pon
18.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, EPTA založba najboljših slikanic in knjig, pon
19.00	24 UR, informativna oddaja, EU volitve 2004, živo, POP TV
22.00	Državno prvenstvo v Rock'n' Roll-u, prvič
22.30	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
23.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
23.30	Anet Delphi, reportaža
23.45	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, pon
01.15	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Rad igram nogomet
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.15	Automobile
13.30	TV prodaja
14.00	SuperNov@ Multi Talents - 4. izločitvena oddaja, ponovitev
16.00	Goli sezone angleške nogometne lige
17.00	TV prodaja
17.30	Sijaj, ponovitev
18.00	Ekskluzivni magazin
18.30	Naš vrt
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	V iskanju svete gore, ameriška drama, 1996
22.10	Reporter X
22.40	Nemoralna ponudba, ameriški triler, 1996
00.20	K1, športni program
01.20	TV prodaja
01.40	Videostrani

PONEDELJEK,

14.6.2004

Slovenija 1

6.45	ZRCALO TEDNA
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: OBLEKA
9.25	ODAJA ZA OTROKE
10.05	PLEME, ANGLEŠKA NANIZANKA, 23/26
10.30	POTEPANJA: ŽARKI POMLADI, IGRANO-DOKUMENTARNA SERIJA, 7., ZADNJI DEL
11.00	ZRAKOPLOV, SLOVENSKI FILM (VPS 11.00)
12.30	PRVI IN DRUGI, PONOVIČEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA
14.05	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
15.00	VSAKDANJI IN PRAZNIK, PONOVIČEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)

16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RADOVEDNI TAČEK: MATICA (VPS 16.50)
17.00	AFNA FRUKI, MLADINSKA ODDAJA, 11/12 (VPS 17.00)
17.30	DESET SMRTONOSNIH - NAJNEVARNEJŠI MORSKI PSI NA SVETU, ANGLEŠKA POLJUDNOZANSTVENA SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 17.30)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 1/10 (VPS 20.00)
20.55	VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2004 (VPS 20.55)
21.25	PISAVE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	BLIŽAJOČA SE VIHRA, ANGLEŠKI BIOGRAFSKI FILM (VPS 22.50)
0.30	NOČNI IZBOR
0.30	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 9/10
1.00	DNEVNIK, ŠPORT
1.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.50)
2.15	DESET SMRTONOSNIH - NAJNEVARNEJŠI MORSKI PSI NA SVETU, ANGLEŠKA POLJUDNOZANSTVENA SERIJA, 2., ZADNJI DEL
3.05	PISAVE
3.30	NEKAJ DIVJEGA, AMERIŠKI FILM (VPS 03.30)
5.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 08.30)
9.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 100/158, PONOVIČEV
9.25	EP V NOGOMETU, POSNETEK (VPS 09.25)
13.05	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVIČEV
17.15	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 101/158 (VPS 17.15)
17.40	GUIMARAES: EP V NOGOMETU, ITALIJA - DANSKA, PRENOS (VPS 17.40)
19.55	ZGODOVINA EURA (VPS 19.55)
20.25	LIZBONA: EP V NOGOMETU, ŠVEDSKA - BOLGARIJA, PRENOS (VPS 20.25)
23.00	VIDEOSPOTNICE (VPS 23.00)
23.30	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.30)
0.55	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
10.10	Lov za zakladom, 2. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, 5. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 165. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 60. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Lov za zakladom, 2. sezona, 20. del ameriške nanizanke
16.55	Hal: Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 1. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Hugleyevi, 4. sezona, 19. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXI premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Pekel, ameriški film
21.45	Mikser: Mladi zdravniki, 2. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Radijska postaja, 10. del ameriške humoristične nanizanke
23.15	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

- 7.55 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.45 Maševanje ljubezni, ponovitev 100. dela španske nadaljevanke
- 9.40 Klon, ponovitev 44. dela brazilske nadaljevanke
- 10.30 TV prodaja
- 11.00 Moja Sofija, ponovitev 39. dela španske nadaljevanke
- 11.50 Družinske vezi, ponovitev 122. dela brazilske nadaljevanke
- 12.45 Na deželi je lepo, 2. sezona, ponovitev 12. dela avstralske nanizanke
- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Družinske vezi, 123. del brazilske nadaljevanke
- 15.55 Moja Sofija, 40. del španske nadaljevanke
- 16.55 Klon, 45. del brazilske nadaljevanke
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Maševanje ljubezni, 101. del španske nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 Pod eno streho, dokumentarec o seriji, 2/2
- 20.55 Sedma nebesa, 7. sezona, 19. del ameriške nanizanke
- 21.50 Naša sodnica, 3. sezona, 18. del ameriške nanizanke
- 22.45 XXL premiere
- 22.50 Urgenca, 8. sezona, 5. del ameriške nan.
- 23.45 24UR, ponovitev
- 0.45 Nočna panorama

TevePika

- 9.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 9.30 The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
- 11.00 ABCD, svet avtomobilizma, pon
- 11.30 Anet Delphi, reportaža
- 11.45 Z glavo na zabavo
- 12.00 Neskončna modrina, pon
- 12.30 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
- 13.00 Jana, oddaja o sončni strani življenja, dotik, gostja; Meta Fonda, pon
- 13.30 Trenja, POP TV, pon
- 15.00 Video top 30, lestvica glasbenih spotov
- 17.00 Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
- 17.30 Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
- 18.00 Do zdravja tudi tako, studio ANK, pon
- 18.30 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
- 19.00 Državno prvenstvo v Rock 'n' Roll-u, pon
- 20.00 Na piki, aktualna pogovorna oddaja
- 21.00 Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 1/4
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 23.00 Pazi, kamera! POP TV
- 23.30 Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

- 06.00 Videostrani
- 07.00 Pokemoni, sinhronizirana risana serija
- 07.30 Risanke
- 07.55 TV prodaja
- 08.25 Risanke
- 08.50 TV prodaja
- 09.10 Automobile
- 09.25 Risanke
- 10.10 TV prodaja
- 10.25 Sto izložb, sto strasti, ponovitev
- 10.55 Videalisti, glasbene lestvice
- 12.00 TV prodaja
- 12.25 SuperNov@ Multi Talents - zakulisje
- 13.15 TV prodaja
- 13.30 Sto izložb, sto strasti, ponovitev
- 14.00 Prenos seje DZ RS
- 18.00 Sto izložb, sto strasti, 207. del italijanske telenovele
- 18.30 Pokemoni, sinhronizirana risana serija
- 19.00 Videalisti, glasbene lestvice
- 19.30 Kulturne drobtinice
- 20.00 Enzo Ferrari, 2. del miniserije
- 20.50 Sokrivda, angleški triler, 2000
- 22.40 K1, športni program
- 23.40 TV prodaja
- 00.10 Videostrani

TOREK,

15.6.2004

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 RADOVEDNI TAČEK: MATICA
- 9.15 MARSUPIILAMI, RISANA NANIZANKA, 20/26
- 9.40 AFNA FRKI, MLADINSKA ODĐAJA, 11/12
- 10.05 SPREHODI V NARAVO: CVETOČA DREVESA
- 10.30 DESET SMRTONOSNIH - NAJNEVERNEJŠI MORSKI PSI NA SVETU, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA SERIJA, 2., ZADNJI DEL
- 11.20 ČEZ PLANKE: IRSKA
- 12.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 PISAVE
- 14.30 VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2004
- 15.05 KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 1/10, PONOVITEV
- 15.55 MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.55)
- 16.30 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
- 16.50 ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA (VPS 16.50)
- 17.00 SONČNICA NA RAMI: ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA (VPS 17.00)
- 17.05 ZLATKO ZAKLADKO: ČAJ V JULIJANI (VPS 17.05)
- 17.20 KNJIGA MENE BRIGA - NIYI OSUNDARE: ZGOVORNO DARILO, PONOVITEV (VPS 17.20)
- 17.45 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKI GRADOVI: GRAD MIRNA NA DOLENJSKEM - ZGODBA MARKA MARINA, DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 17.45)
- 18.20 DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
- 18.40 RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 TRIGLAV, DOKUMENTAREC MESECA (VPS 20.00)
- 21.00 KAKO SMO VOLILI (VPS 21.00)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 ŽIVA NOČNA MORA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 22.50)
- 23.40 VSI MOJI NAJDRAŽJI, ČEŠKA DRAMA (VPS 23.40)
- 1.20 NOČNI IZBOR
- 1.20 DNEVNIK, ŠPORT
- 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.10)
- 2.30 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKI GRADOVI: GRAD MIRNA NA DOLENJSKEM - ZGODBA MARKA MARINA, DOKUMENTARNA ODĐAJA
- 3.05 DUHOVNI UTRIP
- 3.25 TRIGLAV, DOKUMENTAREC MESECA
- 4.15 KAKO SMO VOLILI
- 5.05 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.05 GLASNIK, ODĐAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
- 9.35 TEDENSKI IZBOR
- 9.35 DOBER DAN, KOROŠKA
- 10.05 DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 101/158
- 10.30 TV PROĐAJA
- 11.00 EP V NOGOMETU, POSNETEK (VPS 11.00)
- 14.40 ZABAVNI INFOKANAL
- 15.55 TV PROĐAJA
- 16.30 VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
- 17.00 SKOZI ČAS (VPS 17.00)
- 17.15 DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 102/158 (VPS 17.15)
- 17.40 AVEIRO: EP V NOGOMETU, ČEŠKA - LATVIJA, PRENOS (VPS 17.40)

Kanal A

- 9.15 TV prodaja
- 9.20 Izganjalca vampirjev, 6. sezona, ponovitev 5. dela ameriške nanizanke
- 10.10 Lov za zakladom, 2. sezona, ponovitev 20. dela ameriške nanizanke
- 11.00 Non Stop Music, ponovitev
- 12.30 TV prodaja
- 13.00 Izganjalca vampirjev, 6. sezona, 6. del ameriške nanizanke
- 13.50 Mladi in nemirni, 3. sezona, 166. del ameriške nadaljevanke
- 14.40 Vsi moji otroci, 61. del ameriške nadaljevanke
- 15.30 TV prodaja
- 16.00 Lov za zakladom, 2. sezona, 21. del ameriške nanizanke
- 16.55 Ha! Napad skritih kamer, humoristična oddaja
- 17.25 Moj srček, 1. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.55 Hugleyevi, 4. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
- 18.25 XXL premiere
- 18.30 Non Stop Music
- 20.00 Akcija: Popoln pobeg, ameriški film
- 21.40 Mikser: Mladi zdravniki, 2. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
- 22.10 Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
- 22.40 Radijska postaja, 11. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.10 Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

- 7.55 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.45 Maševanje ljubezni, ponovitev 101. dela španske nadaljevanke
- 9.40 Klon, ponovitev 45. dela brazilske nadaljevanke
- 10.30 TV prodaja
- 11.00 Moja Sofija, ponovitev 40. dela španske nadaljevanke
- 11.50 Družinske vezi, ponovitev 123. dela brazilske nadaljevanke
- 12.45 Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nanizanke
- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Družinske vezi, 124. del brazilske nadaljevanke
- 15.55 Moja Sofija, 41. del španske nadaljevanke
- 16.55 Klon, 46. del brazilske nadaljevanke
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Maševanje ljubezni, 102. del španske nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 Preverjeno
- 21.00 Življenjska zgodba: Pravice od znanj, ameriški film
- 22.40 XXL premiere
- 22.45 Urgenca, 8. sezona, 6. del ameriške nanizanke
- 23.40 24UR, ponovitev
- 0.40 Nočna panorama

TevePika

- 9.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 9.30 Avto šok, oddaja o avtomobilizmu, pon
- 10.00 Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
- 10.30 The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
- 12.00 Pazi, kamera! POP TV, pon
- 12.30 Video top 30, lestvica glasbenih spotov
- 16.15 Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
- 16.30 BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, prvič
- 18.00 ABCD, svet avtomobilizma, pon

- 18.30 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
- 19.00 Na piki, aktualna pogovorna oddaja
- 20.00 V harmoniji z naravo, prvič
- 20.30 Voda za vse, reportaža
- 21.00 Jana, oddaja o sončni strani življenja
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 23.00 Pod eno streho, sosedska nadaljevanka, POP TV, prvič
- 00.00 Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

- 06.00 Videostrani
- 07.00 Pokemoni, sinhronizirana risana serija
- 07.30 Risanke
- 07.55 TV prodaja
- 08.25 Risanke
- 08.50 TV prodaja
- 09.10 Sto izložb, sto strasti, ponovitev
- 09.40 TV prodaja
- 10.00 Prenos seje DZ RS
- 10.00 Sto izložb, sto strasti, 208. del italijanske telenovele
- 18.30 Pokemoni, risani film
- 19.00 Ekskluzivni magazin, ponovitev
- 19.30 Naš vrt
- 20.00 Družinske zadeve, ameriška kriminalna komedija, 1989
- 22.00 Donator, ameriški triler, 1998
- 23.50 Automobile
- 00.05 Lepote Dubrovnika, dokumentarni film
- 00.20 TV prodaja
- 00.50 Videostrani

SREDA,

16.6.2004

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA
- 9.15 PIPSI, RISANA NANIZANKA, 18/26
- 9.40 RISANKA
- 9.45 SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 17/26
- 10.15 SONČNICA NA RAMI: ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA
- 10.15 ZLATKO ZAKLADKO: ČAJ V JULIJANI
- 10.30 KNJIGA MENE BRIGA - NIYI OSUNDARE: ZGOVORNO DARILO
- 10.55 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKI GRADOVI: GRAD MIRNA NA DOLENJSKEM - ZGODBA MARKA MARINA, DOKUMENTARNA ODĐAJA
- 11.30 DUHOVNI UTRIP
- 11.50 IZVIR(N), ODĐAJA O LJUBITELJSKI KULTURI
- 12.20 POMAGAIMO SI, DĐAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 NA VRTU, ODĐAJA TV MARIBOR
- 13.40 DIVJI SVET PRIHODNOSTI, ČEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13
- 14.10 TRIGLAV, DOKUMENTAREC MESECA
- 15.05 KAKO SMO VOLILI, PONOVITEV
- 15.55 MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
- 16.30 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
- 16.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.50)
- 17.45 SAMOTNIKI, DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 17.45)
- 18.40 RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 SEDMI PEČAT: ELLING, NORVEŠKI FILM (VPS 20.00)
- 21.25 KRATKA HIMNA DOMOVINI, KRATKI SLOVENSKI FILM (VPS 21.25)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.55 TONE PARTLJIČ: ČAJ ZA DVE, V POSNETEK PREDSTAVE SNG DRAMA MARIBOR (VPS 22.55)

0.45	NOČNI IZBOR
0.45	DNEVNIK, ŠPORT
1.35	SAMOTNIK, ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
1.55	SAMOTNIKI, DOKUMENTARNA ODDAJA
2.40	VETER NAS BO ODNESEL S SEBOJ,
	IRANSKI FILM (VPS 02.40)
4.35	JEAN ANOUILH: ECILIJA ALI ŠOLA ZA MOŽE,
	V POSNETEK PREDSTAVE SNG DRAMA
5.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	NOVE ZVEZDE EVROPE, 8/8
9.35	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA -
	BARANGOLŠOK
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 102/158
10.30	TV PRODAJA
11.00	EP V NOGOMETU, POSNETEK (VPS 11.00)
14.40	ZABAVNI INFOKANAL
15.00	TV PRODAJA
15.35	DAN D, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA
	SERIJA, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV
16.25	OGLASI
16.30	VIDEOSPOTNICE: MONO,
	PONOVITEV
17.00	SKOZI ČAS (VPS 17.00)
17.15	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA,
	103/158 (VPS 17.15)
17.40	PORTO: EP V NOGOMETU, ŠPANIJA -
	GRČIJA, PRENOS (VPS 17.40)
19.55	ZGODOVINA EURA (VPS 19.55)
20.25	LIZBONA: EP V NOGOMETU, PORTUGALSKA
	- RUSIJA, PRENOS (VPS 20.25)
23.00	VIDEOSPOTNICE: STEREO
	(VPS 23.00)
23.30	NOR NA OROZJE, AMERIŠKI FILM
	(VPS 23.30)
0.50	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
10.10	Lov za zakladom, 2. sezona, ponovitev 21. dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, 7. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 167. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 62. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Lov za zakladom, 2. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
16.55	Ha!: Napad skritih kamer, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 1. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Hugleyevi, 4. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Ekstra magazin
20.50	Ruby na poti, angleška pogovorna oddaja
21.35	Mikser: Mladi zdravniki, 2. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
22.05	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
22.35	Radjska postaja, 12. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Moske zadeve, 1. sezona, 1. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Masčevanje ljubezni, ponovitev 102. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 46. dela brazilске nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 41. dela španske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 124. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja

14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 125. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 42. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 47. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Masčevanje ljubezni, 103. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Mary Higgins Clark: Še se bova srečala, kanadski film
21.40	Na kraju zločina, 3. sezona, 22. del ameriška nanizanka
22.35	XXL premiere
22.40	Urgenca, 8. sezona, 7. del ameriške nanizanke
23.35	24UR, ponovitev
0.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaza, prvič
10.00	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
18.00	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Krylov, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, pon
19.30	V harmoniji z naravo, pon
20.00	ABCD, svet avtomobilizma, prvič
20.30	Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 1/4
21.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno, POP TV, prvič
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 209. del italijanske telenovele
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Kulturne drobtinice
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	SuperNov@ Multi Talents - 5. izločitvena oddaja, prenos
22.15	Sijaj
22.45	Reporter X
23.15	Goli sezone angleške nogometne lige
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

ČETRTEK,

17.6.2004

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.55	RISANKA
10.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.35	SAMOTNIKI, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.25	SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA
	POLJUDNOZNASTVENA SERIJA, 3/10
11.50	FAŠIZEM POD SLOVENCI,
	DOKUMENTARNA RETROSPEKTIVA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME

13.15	MOŽ Z ŽELEZNO MASKO, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV
15.05	ŽIVA NOČNA MORA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI-HIDAK: KANAPE - KANAPE... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ENAJSTA SOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.50)
17.25	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.25)
18.10	SADDOVI NARAVE: DIVJE SADJE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - JEAN PAUL SARTRE: GNUMS (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN SOLISTI AKADEMIJE ZA GLASBO (VPS 22.50)
23.40	TRIO PSALTERIA: S CITRAMI OD RENESANČNE GLASBE DO JAZZA, 1. DEL (VPS 23.40)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	DNEVNIK, ŠPORT
1.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.05)
1.20	ŠTAFETA MLADOSTI
2.00	SADDOVI NARAVE: DIVJE SADJE, DOKUMENTARNA ODDAJA
2.30	TEDNIK
3.25	OSMI DAN
3.55	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 103/158
10.30	TV PRODAJA
11.00	EP V NOGOMETU, POSNETEK (VPS 11.00)
14.40	ZABAVNI INFOKANAL
15.45	TV PRODAJA
16.30	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
17.00	SKOZI ČAS (VPS 17.00)
17.15	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 104/158 (VPS 17.15)
17.40	COIMBRA: EP V NOGOMETU, ANGLIJA - ŠVIČA, PRENOS (VPS 17.40)
19.55	ZGODOVINA EURA (VPS 19.55)
20.25	LEIRIA: EP V NOGOMETU, FRANCIJA - HRVAŠKA, PRENOS (VPS 20.25)
23.00	POSEBEN POGLED:SMEŠNI FELIX, FRANCOŠKI FILM (VPS 23.00)
0.30	VIDEOSPOTNICE: VROČE (VPS 00.30)
1.00	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, ponovitev 7. dela ameriške nanizanke
10.10	Lov za zakladom, 2. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, 8. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 168. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 63. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Dosjeji X, 9. sezona, 1. del ameriške nanizanke
16.55	Ha!: Napad skritih kamer, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 1. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Hugleyevi, 4. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimič: Morilec v hiši, ameriški film

21.35	Mrtve priče, 1. sezona, 8. del angleške nan.
22.35	Samo bedaki in konji, 3. sezona, 5. del angleške humoristične nanizanke
23.15	Moske zadeve, 1. sezona, 2. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Masčevanje ljubezni, ponovitev 103. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 47. dela brazilске nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 42. dela španske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 125. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Na kraju zločina, 3. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 126. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 43. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 48. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Masčevanje ljubezni, 104. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.30	Popolni četrtak: Prijatelji, 10. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
22.00	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, 20. del ameriške nanizanke
22.55	XXL premiere
23.00	Napadi spanja, dokumentarna oddaja
0.10	24UR, ponovitev
1.10	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, pon
11.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
11.30	Z glavo na zabavo, pon
11.45	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
12.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
14.30	Preverjeno, POP TV, pon
15.30	Pod Židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, prvič
17.00	Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 1/4
17.30	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Krylov, pon
18.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Predah v gibanju, vodi: Jana Debeljak, pon
20.00	Svetovalno izobraževalna oddaja
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, gost: dr. Lojze Medved, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin, Kanal A, prvič
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 210. del italijanske telenovele
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	SuperNov@ Multi Talents - 5. izločitvena oddaja, ponovitev
20.00	Zeleni zmaj, ameriška drama, 2001
22.05	Vsiljivec, ameriški ZF triler, 2002
23.50	Automobile
00.05	TV prodaja
00.30	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživljaja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luč v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in sence
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitve:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživljaja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaška oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Jurij ni kriv

Nogomet imaš rad ali pa ne. Vmesne poti ni. Tisti, ki ga ne marajo, ga pač sovražijo. To je tako kot s Severino. Tisti, ki jo imajo radi kot pevko, se ne morejo naslajati nad njenimi posnetki. Medtem ko se preostala Evropa pripravlja na svoje prvenstvo, se pri nas uresničuje črn scenarij, po katerem bodo tisti, ki so samo hlinili ljubezen do najlepše postranske stvari na svetu, slavili končno zmago.

Kot vse kaže, bo vsaj polovica prve lige do naslednjega leta končala na smetišču zgodovine. Ostalo bo le nekaj klubov, ki bodo ustrezali vsem zahtevam NZS, pa še ti bodo kmalu uvideli, da nimajo s kom tekmovati. Med žrtvami sta tudi prvo uvrščeni moštvi letošnjega prvenstva, ki sta očitno napovedali vojno naši krovni nogometni organizaciji. Šef Olimpije Jurij Schollmayer je postal slaba vest nogometne zveze, ki v celi zgodbi zagotovo ni nedolžna. Očitno pa se čas sedanjega upravitelja Olimpije izteka in vse kaže, da bo ostal križarski pohod proti NZS nedokončan. Nekateri mu očitajo, da njegovi nameni z Olimpijo niso bili pošteni, saj naj bi bil ves čas skrbel predvsem za lastne interese. Del slovenske javnosti je zato že dobil vtis, da je Schollmayer edini krivec za krizo najbolj znanega nogometnega kolektiva na Slovenskem.

Če je njegova krivda v tem, da je hotel iz svojega nogometnega poslanstva potegniti tudi osebne koristi, potem se s tem gotovo ne strinjam. Tudi legendarni Jovo, ki mu Olimpija dolguje veliko denarja, ni pekel pleskavic in čevapčičev samo zato, ker je ljubil nogomet. Njegov pglavitni namen je bil, da bi zaslužil. Ljubezen gre skozi železnic in kasneje tudi skozi denarnico. Jurij je računal na novi stadion in še na kaj, ko se je odločil, da bo svoj denar založil

za boljšo prihodnost kluba. Meriti, koliko je šel v stvar kot poslovnež in koliko kot ljubitelj nogometa, je povsem odveč. Dejstvo je, da je lahko razočaran nad tistimi, ki bi mu morali pomagati, ko mu je bilo najteže. To velja predvsem za mesto in pa seveda zvezo, ki ni pokazala milosti, čeprav je vedela, da vodi takšno ravnanje naravnost v prepad. Govorjenje o tem, da je vsega kriv sedanji upravitelj, je lahko tudi zamegljevanje resničnega stanja v našem nogometu. Kakšno je to, pa lahko vidimo iz primera stadiona, ki se vleče kot jara kača. Nogometna zveza se zavzema za graditev novega stadiona v prestolnici, hkrati pa se trudi za dopolnitev celjske lepote. To je vsekakor voda na mlin tistim, ki jim ni do gradnje v Stožicah. Žal je med tistimi, ki odločajo o stadionu, veliko takih, ki nogometa

gih primitivcev, ki spremljajo nogometno igro, nič ne more zmotiti idile ob televizorju, ko je na sporedu dobra tekma.

Takšna naj bi bila tudi finalna med LA Lakers in Detroitom, ki pa ni upravičila pričakovanj. Jezerniki so imeli v prvem srečanju veliko težav in na koncu celo klonili proti grdim in umazanim fantom iz Detroita. Košarkarji Los Angelesa, predvsem boljši, so bojda v slabih odnosih, in če ne bi bilo Karla Malona, bi moštvo že zdavnaj razpadlo. Tako pa je poštar edini, ki miri duhove v slačilnici. Shaq in Kobe sta že dolgo na distanci, precej užaljen pa je videti tudi Payton. Želja po prstanu je tista, ki žene nekdanjega krilnega centra Utaha naprej. Zanimivo je, da se je Malone odpovedal milijonom dolarjev v zameno za zadnjo priložnost. Vsekakor ges-

Šef Olimpije Jurij Schollmayer je postal slaba vest nogometne zveze, ki v celi zgodbi zagotovo ni nedolžna. Očitno pa se čas sedanjega upravitelja Olimpije izteka in vse kaže, da bo ostal križarski pohod proti NZS nedokončan.

nimajo radi. Prav smili se mi kolega iz našega edinega športnega dnevnika, ko iz dneva v dan obupava nad ljudmi, ki odločajo o usodi našega nacionalnega stadiona. Toda dovolj jamranja, saj si bomo na koncu še pokvarili razpoloženje, ki je v teh dneh nadvse pomembno. Evropsko prvenstvo ni vsako leto in tega se moramo zavedati. Naj bo zunaj še toliko huliganov in dru-

ta, ki vliva upanje. Seveda je zdaj vprašanje, ali bo poštarjev entuziazem zdržal do konca velikega finala. Ne glede na končni razplet lahko že zdaj trdimo, da Shaq in Kobe naslednje leto ne bosta več skupaj. To pa pomeni tudi konec dinastije, ki je vladala zadnjih pet let. Nekateri si bodo spričo tega celo oddahnilo, saj jim košarka v Shaqovi režiji ni bila preveč pogodu.

Na zadnjem evropskem nogometnem prvenstvu so v finalu z zlatim golom Francozi premagali Italijane.

Nogometna igra je v zadnjih desetletjih izgubila precej tistega, s čimer nas je držala prikovane za male zaslone ali stojišča lokalnega stadiona. Ni več tistih potez, zaradi katerih se spleča pozabiti vse drugo in spremljati nogometno tekmo.

Če k temu dodamo divjanje huliganov, brez katerega ne mine večja tekma, postane podoba kaj klavrna. Kljub vsemu negativnemu pa sta ostala svetovno in evropsko pr-

Bo prvenstvo izenačeno?

venstvo v nogometu dogodka, ki daleč prekašata vse drugo, kar nam lahko ponudi globalni šport. Tudi olimpijske igre so izgubile skoraj ves blišč, ki so ga imele. Podatek, da so Grki doslej prodali le 35 odstotkov vseh kart, nam da slutiti, da gre nekoč največje športna prireditve počasi v pozabo. Torej nam ostane le še okroglo usnje, okrog katerega so se ljudje pripravljene prepričati, kot da bi bilo pomembnejše od vsega drugega na tem svetu.

Kdo so favoriti?

Seveda bi bilo razpoloženje pri nas precej bolj nogometno, če bi se našim fantom uspelo uvrstiti še na tretje veliko prvenstvo. Tako pa smo padli na realna tla prav v času, ko se drugod že močno ogrevajo za začetek prvenstva na Portugalskem. Na srečo smo obkroženi s sosedi, pri katerih je nogomet še vedno najpomembnejša postranska stvar na svetu. Slednje velja predvsem za Hrvate in Italijane, ki so si izbojevali pot na EP. Medtem ko si naši južni sosedi v družbi Francije in Anglije ne morejo obetati kaj več kot hitro slovo, so Azzuri spet v igri za najvišje uvr-

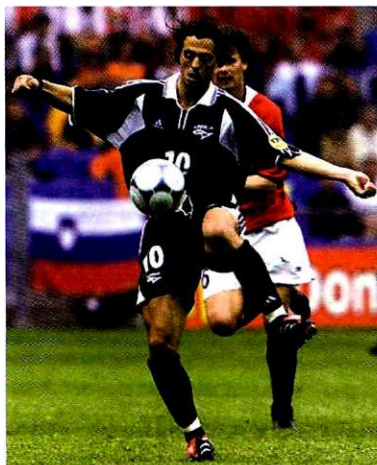
stitve. Ne manjka tistih, ki so prepričani v končno zmago Italije, saj ima odlično moštvo, v katerem kar mrgoli izjemnih posameznikov. Če k temu dodamo tradicijo, potem je Italija gotovo najzanesljivejša stava. Čeprav smo bili na svetovnem prvenstvu na Japonskem in v Južni Koreji priče velikim presenečenjem, takšnih senzacij na EP ne moremo pričakovati. Portugalska bo gotovo v znamenju favoritov. Italija bi lahko tokrat, za spremembo, premagala vse nasprotnike v

skupini. Danska in Švedska nista več tisto, kar sta bili, čeprav ne smemo pozabiti, da govorimo o Skandinavcih, ki se redko vdajo. Čast Balkana bo branila Bolgarija, ki je v kvalifikacijah prikazala enega najlepših nogometov. Toda prvenstvo je nekaj drugega in tam štejejo predvsem izkušnje. Dejali smo, da se tokrat ne bo ponovil Daljni vzhod, na katerem so od Evropejcev preživeli le disciplinirani Nemci, čeprav niso igrali svojega najboljšega nogometa. Dve leti kasneje ima Elf še več

razlogov za optimizem, saj se je stroj v teh dveh letih še dodatno ogrel.

Mogoča so presenečenja

S tem se gotovo ne bodo strinjali Nizozemci in Čehi, ki so poleg Latvije še v skupini smrti. Tako Čehi kot Nizozemci so veliki dolžniki Nemčije, tako da motiva z njihove strani ne bo manjkalo. Če ima Oranje težave z notranjo disciplino, to gotovo ne velja za Nedveda in prijatelje, ki so lahko zelo nevarni. Upal bi si celo trditi, da bodo na koncu

Na letošnjem nogometnem prvenstvu ne bo slovenske nogometne reprezentance.

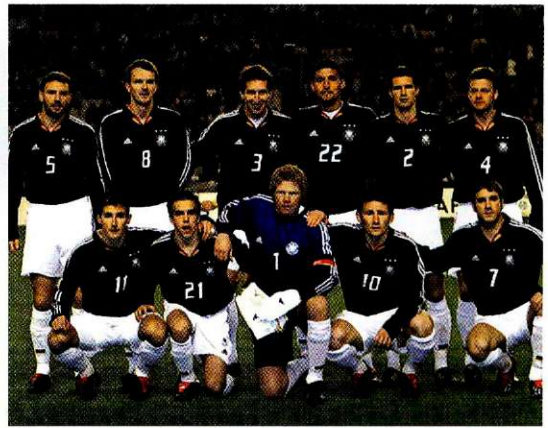
Zaradi prednosti domačega terena bodo pomembno vlogo igrali tudi Portugalci. Figo in Costa bosta v ospredju.

pred Nemci. Izpada v prvem krogu si gotovo ne bodo privoščili Francozi, ki se jim ni treba bati Hrvatov in Švicarjev. Skupaj z Angleži bodo v igri za krono. Svojo pravico do finala bodo tudi letos skušali uveljaviti Španci, ki imajo težave z vlogo favoritov. Vedno kadar so prišli na velika tekmovanja kot eni od resnejših kandidatov za naslov, se jim je zataknilo v osmini ali četrtfinalu. Tokrat so imeli v kvalifikacijah resne težave, kar bi lahko bilo tudi dobro znamenje. Podobno kot za Špance velja tudi za gostitelje prvenstva, ki so pod ogromnim pritiskom. Zlata generacija devetdesetih ima svojo zadnjo priložnost na domačih tleh. Še sreča, da imajo dokaj lahko skupino, iz katere se bodo najbrž uvrstili v drugi krog. Grčija ne more biti ovira za nikogar, kar bi težko rekli za Rusijo, ki je klasika velikih prireditev, v svojih vrstah pa ima kar nekaj izjemnih igralcev. Nekdo iz te skupine bo potegnil kratko in samo upamo lahko, da to ne bodo gostitelji. Figu in Costi bi privoščili veliki met, čeprav je jasno, da bodo imeli proti njim vsi še dodatni motiv. **Esad Babadžić**

Italijani imajo odlično moštvo, v katerem kar mrgoli izjemnih posameznikov; mnogi so prepričani, da so favoriti.

Med kandidati za naslov evropskega prvaka so tako kot vsako nogometno prvenstvo Nemci, ki so znani po disciplinirani igri.

Svojo pravico do finala bodo tudi letos skušali uveljaviti Španci, ki imajo težave z vlogo favoritov.

Naslov evropskega prvaka bodo na Portugalskem branili nogometaši Francije, znani kot galski petelini.

na kratko

Fotografiji: Reuters

ZELENA LUČ ZA PLANICO

Na koledarski konferenci pred kongresom Mednarodne smučarske zveze (FIS) v Miamiu na Floridi so pretekli teden potrdili termine največjih smučarskih tekmovanj za sezono 2004/2005 in na njih je ostala tudi Planica s finalom v smučarskih skokih marca 2005. Tradicionalna

rinec je dejal, da so opravili tudi pogovor s predsednikom avstrijske zveze, ki je dal pogojno zeleno luč za nastop prekaljenega smukača Josepha Strobla za slovensko reprezentanco.

Avstrijski predsednik je za zeleno luč od Slovencev zahteval glasovanje za kandidaturu Schladminga za izvedbo SP. Poleg tega bo morala konec tedna dokončno odločitev sprejeti tudi FSS.

**METALKI KROGLE
DOSMRTNA PREPOVED
NASTOPANJA**

Svetovna dvoranska prvakinja v metu krogle Vita Pavliš je morala zaradi dokazane uporabe

prepovedanega steroida pretekli teden vrniti zlato medaljo, osvojeno na SP v Budimpešti, prav tako pa je ukrajinska atletska zveza atletinji do konca življenja prepovedala nastopati na tekmovanjih. Zveza je Pavlišovo suspendirala že nekaj dni prej, potem

ko so preiskovalci odkrili sledi uporabe prepovedane substance na letošnjem dvoranskem svetovnem prvenstvu marca v Budimpešti. Atletinja je dobila dveletno prepoved nastopanja že leta 1999, ko so pri njej prav tako ugotovili zlorabo steroidov. Naslov svetovne prvakinja je zdaj pripadel Rusinji Svetlani Kriveljovi.

Pavliševa je že druga atletinja, ki je morala vrniti svoje odličje. Prejšnji teden je podobna usoda doletela rusko sprinterko Anastazijo Kapačinskajo.

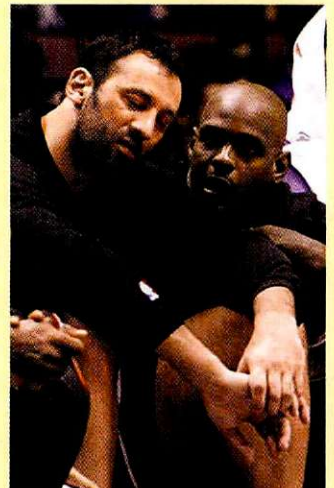
**DIVAC SVARI PRED PREHITRIM
ODHODOM V NBA**

Srbski košarkarski zvezdnik Vlade Divac, ki je bil eden prvih evropskih košarkarjev v NBA, je pretekli teden za beograjski radio B 92 dejal, da ga skrbi za usodo mladih igralcev, ki se prehitro odločijo za odhod v najmočnejšo ligo na svetu. "Čeprav dvomim, da me bo kdo od mladeničev poslušal, jim vseeno predlagam, da so nekoliko potrpežljivejši.

Mnogi od mladih košarkarjev niso pripravljeni na takšen način življenja in se izgubijo v cirkusu in povprečju," je dejal Divac. Sicer pa se je Divcu v četrtek v ekipi Sacramento iztekla 67 milijonov dolarjev vredna šestletna pogodba, tako da zdaj razmišlja, ali bi se upokojil ali bi igral še sezono ali dve.

Planica ostaja na koledarju FIS.

Vlade Divac opozarja, da se pri odhodu v NBA ne gre prenačljivi.

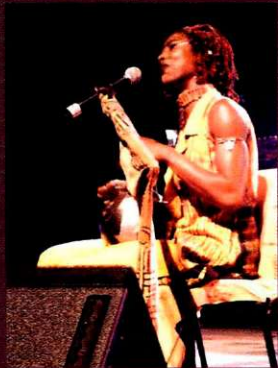

Afriški ritmi v Plečnikovih Križankah

Druga godba, 20. mednarodni festival v Ljubljani, gre h koncu. Organizatorji se lahko pohvalijo s precej raznoliko zasedbo sodelujočih z vseh koncev sveta, ki so tako ali drugače zabavali slovensko javnost. Minuli četrtek so poletno gledališče Plečnikovih Križank obiskali vzhajajoča zvezda zahodnoafriške glasbe Dobet Gnagore, katere glasba je osredotočena na ljudsko izročilo, zato so se obiskovalci lahko naužili poslušanja tolkal v ritmu afriške glasbe in globokega ter močnega glasu pevke Gnagore. Pozibavanje z boki ob njenem nastopu ni manjkalo.

Druga nastopajoča je bila odločna Iyonska zasedba Mei Tei Sho. Gre za skupino, ki svoje ideje črpa iz džeza, afriških godb, ozira pa se tudi h klubski plesni sceni in roku. Člani skupine sami svojo glasbo označujejo kot "afrojunglejazz".

Kot tretja je na odru v Križankah nastopila senegalska hiphoperska skupina Daara J. Slednja se lahko pohvali, da je bila letos na Radiu BBC nagrajena za najboljšo afriško skupino. Za seboj ima več kot desetletje ustvarjanja in tri albume, med katerimi je predvsem zadnji, ki nosi naslov Boomerang, deležen številnih pohval. Socialno angažirana francoska besedila so pospremljena z zlitjem reggaeja, soula, funka, kubanskih muzik in afromelodij, vse skupaj pa je prepojeno z optimističnim duhom Afrike.

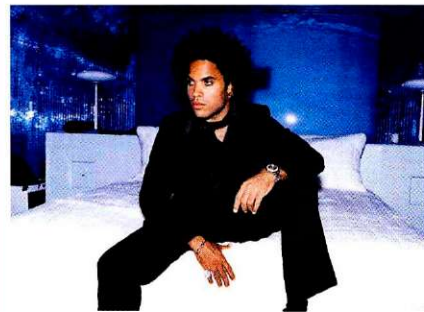

Lenny Kravitz v Ljubljani

Pred dobrim tednom dni je svetovno znani roker Lenny Kravitz začel s svojo turnejo po Evropi. Na turneji, ki šteje 22 koncertov, bo predstavil svojo zadnjo ploščo Baptism, na kateri so skladbe, ki jih je napisal, aranžiral in odigral sam, prav tako pa obljublja, da bo zapel in odigral veliko svojih starih uspešnic, ki jih ni

kovsko energijo velikega mojstra in njegove spremljevalne skupine, to pa bo ameriški rokarski trio Black Rebel Motorcycle Club (BRMC). Skupina sodi med vidnejša imena rokovskih skupin z garažnim zvokom in ta čas uživa veliko pozornost na svetovnem glasbenem prizorišču.

Preden se je Lanny podal na turnejo po Evropi, je sklical tiskovno konferenco, na kateri se je spomnil tudi Slovenije, in sicer z besedami: "Kaj dogaja, Slovenija? Se vidimo v Ljubljani! Bodite tam."

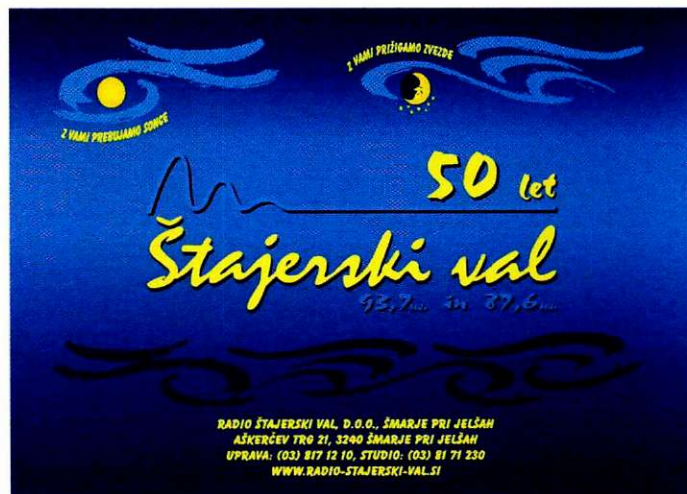
Tabu na Hrvaškem

Skupina Tabu je z dveh uspešnima albumoma, prejetimi nagradami in številnimi nastopi dosegla že skorajda vse. Njihov zadnji album Male no-

male. Prva Lennyjeva plošča, s katero je opozoril nase, je bila Let Love Rule. Sledila sta megauspešna albuma Mama Said in Are you gonna go may way, ki sta Lennyja postavila med najvidnejše glasbenike devetdesetih. In tudi z drugimi albumi

je Lenny ohranil pozornost svojih oboževalcev in glasbene industrije. Sicer pa se boste lahko kmalu sami prepričali, kako dober je. Eden izmed 22 koncertov po Evropi bo tudi v Sloveniji, in sicer na drugi poletni dan, 22. junija, na Centralnem stadionu za Bežigradom. Kot se za rokerja spodobi, je menda tudi Lenny Kravitz najbolj prepričljiv v živo. In prav zato je njegov ljubljanski nastop edinstvena priložnost, da ljubitelji kitarske glasbe izkusijo neposredno ro-

kovsko energijo velikega mojstra in njegove spremljevalne skupine, to pa bo ameriški rokarski trio Black Rebel Motorcycle Club (BRMC). Skupina sodi med vidnejša imena rokovskih skupin z garažnim zvokom in ta čas uživa veliko pozornost na svetovnem glasbenem prizorišču.

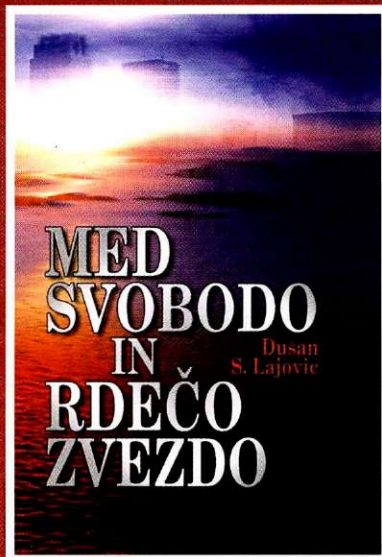
Minuli konec tedna je skupina Tabu kot poseben gost nastopila v šovprogramu na Hrvaškem radijskem festivalu, ki ga je snemala Hrvaška televizija, prenašala pa tudi večina hrvaških radijskih postaj. Pred samim nastopom je bila za skupino Tabu pripravljena posebna tiskovna konferenca, kar je za slovenske glasbenike veliko priznanje in seveda odlična predstavitev.

Festival je tako kot vsako leto tudi letos potekal v Solarisu pri Šibeniku, kamor se je že 8. leto zapored preselila vsa novinarska, glasbena, gospodarska in politična elita, ki je tako lahko slišala tudi naše zmagovalce.

70.000 oboževalcev Metallice

V Lizboni je potekal open air festival Rock in – Rio. Najbolj obiskan koncert na festivalu je bil koncert Metallice. Ameriška skupina heavy metal je v Park Bela Vista na vzhodu portugalskega glavnega mesta privabila okoli 70.000 ljudi, kar je potoklo vse rekorde. Obiskovalci festivala so lahko uživali tudi ob koncertu popprincepe Britney Spears, na koncu festivala pa sta zapela še nekdanji frontman skupine Police – Sting in Alicia Keys. Kot zanimivost povejmo še to, da je festival stal kar 25 milijonov evrov.

Napeta avtobiografska pripoved Dušana Lajovca, v kateri je slednji doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov. V knjigi je zajet čas med obema svetovnjima vojnama, druga svetovna vojna in nastop komunističnega režima. Čas, ko je bil avtor ilegalni član Kraljeve vojske v domovini, obveščevalec za potrebe zaveznikov in še marsikaj. Knjigi je dodan seznam sodelavcev Udbe.

Dušan S. Lajovic MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

KNJIGA, KI OBSEGA 347 STRANI, STANE 6.200 TOLARJEV (V CENO NI VKLJUČENA POŠTNA).

Naročite jo na številki 01/434 54 63 ali prek elektronske pošte: obzorja.narocnine@siol.net.

horoskop

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Ta teden boste začeli z močnimi pozitivnimi čustvi do nekoga nepravlega. Minila bodo, zato se ne podajajte v kaj nenavadnega. Zdelo se vam bo, da se v službi igrate detektive, tako zelo skrivnostno se pogovarjajo vaši sodelavci.

Rak (22. junij – 21. julij)

Morali bi se odločiti in že enkrat očistiti hišo, sicer bo to čedalje težje storiti. Postati morate malo zahtevnejši do sebe, da se ne bi preveč polenili. V sredo pričakujte presenečenje – nepričakovano srečanje s prijateljem.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Večjih težav ne bo. Še zlasti dobro se boste razumeli z neko ključno osebo, ki vas ne bo pustila, da bi bili preveč ustrežljivi. Privoščite si nekaj časa zase in ne delajte nič takega, kar bi ogrozilo vaše načrte. Skrbite malo bolj za svoje zdravje.

Devica (22. avgust – 21. september)

Preden se česa lotite, se vprašajte, ali si tega zares želite in ali prav to resnično potrebujete. Razmislek pred dejanjem namreč dobro dne. Zgodi se lahko, da boste imeli priložnost iti na izlet z večjo skupino ljudi; kar izkoristite jo.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Kjerkoli že boste ta teden, se boste imeli čudovito lepo. Vaša dobra volja bo šla mnogim na živce, ker bo morda videti, da ste nekoliko sebični. V petek se pripravite na intelektualne napore. Konec tedna bo v znamenju počitka.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Preden se boste lotili dela, boste morali rešiti uganko. Potrudite se, da vam ne bo delala preveč težav. Ko boste prišli skozi to preizkušnjo, se nekaj časa pustite voditi drugim, tako se boste odpočili in pripravili na nove napore.

Strelec (22. november – 20. december)

Pobašite nekaj prijateljev in pojdite raziskovat. Počutili se boste tisočkrat bolje, kot če bi vztrajali pri svojem delu, ki vas bo tako ali tako počakalo. Pri izražanju svojega mnenja bodite direktni, samo tako vas bodo razumeli.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Novo projekte lahko predstavite na kasnejši čas, če menite, da zdaj res ne morete razkriti načrtov zanje. Najpomembnejša je prava ekipa, zato poskrbite najprej za ta vidik. Predvsem pa se ne lotevajte stvari, na katere niste pripravljene.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Kanček kave vam ne bo škodil, preden začnete dan, čeprav je morda nekateri že dolgo niste pili. Naredite natančen načrt za delovanje, ker okoliščine to zahtevajo. Bilo bi neprijetno, če bi vas zalotili nepripravljene.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Končno morate poskrbeti za svoje partnersko razmerje, ki se mu zadnji čas posvečate samo, kadar je vam všeč. Lotite se spet razvajanja kakor prve mesece – rezultati bodo neverjetni. Pojdite kam na daljši izlet.

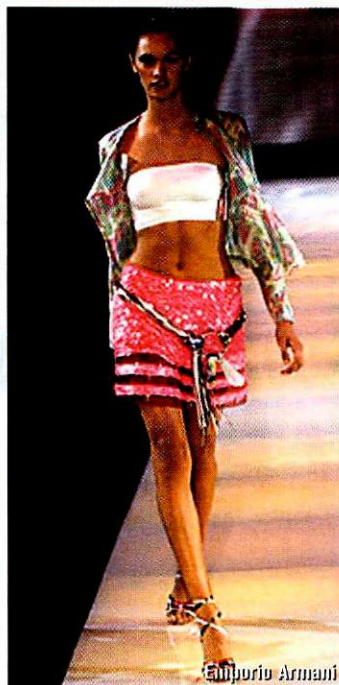
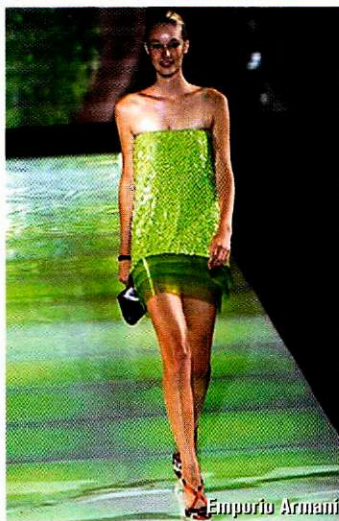
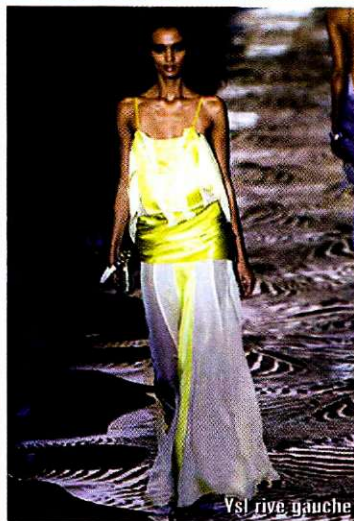
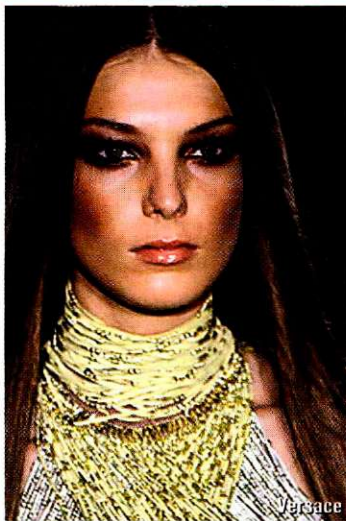
Oven (21. marec – 20. april)

Začnite teden z nasmehom, četudi vam ni do njega. Malo šarma odpre veliko vrat. Sredi tedna boste občutili nenadno izboljšanje razpoloženja, vendar to ne bo spremenilo življenja. V četrtek boste imeli veliko energije.

Bik (21. april – 21. maj)

Ponedeljek še zdaleč ne bo dolgočasen, našli boste nekaj načinov pozitivne svojega dela. Čutili boste, da ljudje v vaši bližini zelo dobro mislijo o vas. Veselite se, da je tako; to vam prinaša številne prednosti.

Blestite!

Podroben pogled na modna oblačila nam razkriva še en modni hit – svetlikajoča se oblačila, ki bodo na nas sijala kot še nikoli do sedaj.

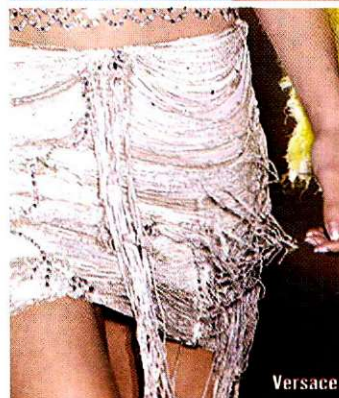
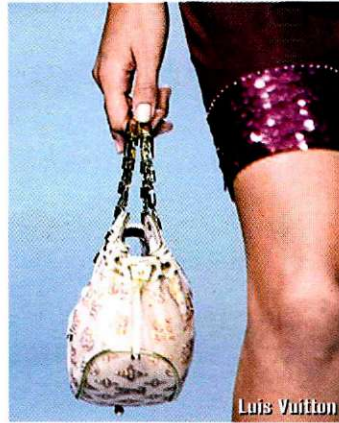
Lahka poletna oblačila so posuta s številnimi bleščicami različnih barv in odtenkov, bleščecimi se perlami, kovinskimi tkaninami in čipko, preprejeno s svetlečimi se nitkami. Ekstremne primerke tega blešččega trenda, kot je na primer minikrilo s kristali Swarovskega, s katerim sta Dolce & Gabbana interpretirala tako imenovani dance slog, bomo verjetno občudovali le na časopisnih straneh. Da pa ne bi vse ostalo pri neuresničenih željah in vzdihih, so modni oblikovalci prenesli ta razkošni lesk na vsakdanja obla-

čila, tako na lanena kot tudi na džins. Trakovi svetlečih se bleščic obrobljajo preprosto majco, ki tako dobi popolnoma drugačen predznak. S kristalčki je posuto tudi oprsje oblek, svetlikajoči se kristali pa se bleščijo tudi na navadnih, klasičnih poletnih čev-

ljih ali natikačih. Skoraj ni modnega oblikovalca, ki se ni pozabaval z bliščem in bleščecimi se elementi. Ob prevladi perl, kristalov in drugih bleščic so v igri tudi tako imenovane kovinske tkanine, s katerimi so oblikovalci okrasili oblačila v športnem slogu. Svetlika se tudi mornarski slog.

Bleščeca pa niso samo modna oblačila, temveč tudi modni dodatki. Torbice v slogu belle epoque, sandalci pa tudi teniske. Ne zaostajata niti nakit in ličenje! Edina naša naloga je prava mera, čeprav bi bili modni oblikovalci z nami zadovoljni, tudi če bi vse telo oblepile z bleščicami. Zato pustite domisljiji prosto pot in si staro majico spremenite kar same doma. Pazite le, da boste k novemu svetlikajočemu se oblačilu oblekle nevtralen in eleganten kos oblačila in elegantne čevlje z visoko peto.

Svetlikajoča se oblačila naredijo žensko še bolj žensko, tovrstna oblačila pa vsi povezujejo z 20. in 30. leti preteklega stoletja, katerega duh je med ženskami zelo priljubljen. Že nekaj modnih sezon zapored se moda vdaja kitenju oblačil, zlati prah na tkaninah pa dosega količino zvezdnega prahu! Oblačila so sešita kot ogromen kos nakita. Donatella Versace meni, da je to le oblika glamurja. Lacroix pa z bleščicami slavi čase, ko je bil modni Pariz brez konkurence. Zato nekateri že govorijo o vrnitvi mode s svojim (spektakularnim) bistvom. **Monika Maljevič**

ELEKTROPROM

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV

- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

- **7. 6. 1822** sta ZDA in Velika Britanija podpisali pogodbo o odpravi suženjstva.
- **7. 6. 1941** so Nemci odpeljali iz Slovenske Bistrice v Srbijo prvi transport štajerskih Slovencev.
- **7. 6. 1992** je bil v Jurovskem Dolu ubit Ivan Kramberger, "dobri človek iz Negove", politik in predsedniški kandidat.
- **8. 6. 632** je umrl začetnik islama Mohamed.
- **8. 6. 1882** se je v Vuhredu rodil slovenski veleposestnik gozdar Franjo Pahernik. Postavil je prvo elektrarno v Dravski dolini.
- **9. 6. 1751** je cesarica Marija Terezija vsem mestom prepovedala pokopavanje v cerkvi in okoli nje.
- **9. 6. 1858** je bil na dunajski univerzi za doktorja medicine promoviran Gustav Ipavec, verjetno najbolj priljubljen slovenski skladatelj vseh časov.
- **9. 6. 1891** se je rodil ameriški skladatelj Cole Porter. Med sodobnimi skladatelji je napisal največ skladb, ki so postale zimzelene.
- **10. 6. 1940** je Italija z napadom na Francijo stopila v vojno na strani Hitlerjeve Nemčije.
- **10. 6. 1955** so v Ljubljani odprli poletno gledališče Križanke.
- **11. 6. 1855** se je rodila angleška pisateljica Marie Corelli z umetniškim imenom Mary MacKay. Ko so jo vprašali, zakaj se ne poroči, je odgovorila: "Ni nobene potrebe. Doma imam psa, ki zjutraj zarenči name, papigo, ki se ves dan dere, in mačko, ki se vsako noč pozno tiho prilazi domov. Čemu mi bo potem še mož?"
- **11. 6. 1864** se je rodil nemški skladatelj Richard Strauss.
- **11. 6. 1899** se je rodil japonski pisatelj Jasunari Kavabata, prvi Japonec, ki je dobil Nobelovo nagrado za književnost.
- **12. 6. 1867** je bila sklenjena avstro-ogrska nagodba, s katero je Avstrija priznala Madžarski pravico do lastnega parlamenta in ustave. Tako je nastala država Avstro-Ogrska.
- **12. 6. 1897** se je rodil britanski državnik in konservativni politik Antony Eden. Značilna je njegova označitev dobrega govora: "Govor mora imeti zelo dober začetek in učinkovit konec. Najvažnejše pa je, da sta začetek in konec blizu skupaj."
- **13. 6. 1851** se je v Tolminu rodil veliki admiral Anton Haus, Slovenec, ki je bil poveljnik avstro-ogrske mornarice.
- **13. 6. 1897** se je rodil finski atlet Paavo Nurmi. Na trojih olimpijskih igrah je osvojil 9 zlatih in 3 srebrne kolajne, ko je bil na višku pa je postavil 19 svetovnih rekordov.

Vikingi

Vikingi so **8. junija 793** zasedli samostan Lindisfarne na angleškem otoku Holly Island. Zgodovinarji menijo, da to pomeni začetek njihovih osvajalnih pohodov v Anglijo in Evropo.

Vikingi so bili germanska plemena, ki so začela od 8. do 12. stoletja eno najbolj presenetljivih obdobij v zgodovini človeštva. Iz Danske in Norveške so na dolgih ladjah pluli proti zahodu. Napadli so Britanijo in Irsko, pustošili evropsko obalo do Gibraltarja, prišli v Sredozemlje in se bojevali z Arabci. Z Baltika so prodirali po rekah zahodne Rusije in prišli tako daleč, da so ogrožali Carigrad. Pluli so po Renu, Loari in drugih rekah in napadali globoko v notranjost.

Bili so zelo prilagodljivi in so znali prevzeti kulturo, na katero so naleteli, hkrati pa ohraniti svoje najpomembnejše odlike. Ta prilagodljivost je bila nujna, ker jih je staroselsko prebivalstvo po številu močno prekašalo. Laže je bilo prilagoditi svoje navade, kot pa jih vsiljevati številčno močnejšim.

Primož Trubar

Pisec prve slovenske knjige in utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika Primož Trubar se je rodil **9. junija 1508** na Raščici. V knjigah Katekizem in Abecedarij je objavil prevode odlomkov Svetega pisma, register s postilo in slovenski koledar. Njegov k razvojnim spremembam odprti koncept knjižnega jezika je slovenščino dokončno vpeljal v območja učene kulture.

V praksi je trubarjevski knjižni jezik leta 1584 potrdil Dalmatinov prevod Biblije. V teoriji je imela podobno vlogo tudi izdana Bohoričeva slovnica slovenskega jezika v latinščini *Arcticae horulae*, ki je bila pisana v skladu s humanističnimi razmisleki o jeziku in so jo v prirejani obliki ponatiskovali še v 18. stoletju. Trubar je poskrbel za to, da je uporaba slovenščine prvič v zgodovini postala temelj posebne institucije, to je Cerkve, ki naj presega meje posameznih zgodovinskih dežel. Tako so v Katekizmu leta 1575 usmerjali koroške protestante k določbam svojega slovenskega cerkvenega reda.

Vlada Andreja Bajuka

Po osmih letih nepretrgane vladavine LDS oziroma Janeza Drnovška kot predsednika vlade je **7. junija 2000** Slovenija

dobila novo vlado, ki jo je vodil finančni strokovnjak svetovnega slovesa dr. Andrej Bajuk. Vlado naj bi podpirala SDS pod vodstvom Janeza Janše in SLS+SKD Slovenska ljudska stranka pod vodstvom Franca Zagožna s presenetljivimi odstopanji, saj je bil Bajuk njen podpredsednik, ki pa ji je kmalu pokazala fige.

Mesec dni pred združitvijo nekdanjih SLS in SKD je predsednik takratne SLS Marjan Podobnik predsedniku vlade Janezu Drnovšku sporočil, da bo SLS na dan združitve s SKD izstopila iz vladajoče koalicije. Drnovšek je v državni zbor takoj vložil predlog za zamenjavo osmih ministrov SLS in ga hkrati vezal na zaupnico celotni vladi. Državni zbor pa ministrov SLS ni razrešil, kar je hkrati pomenilo, da vladi Janeza Drnovška ni bila izglasovana zaupnica.

Vlada Andreja Bajuka je bila le prehodna, saj so bile že 15. oktobra redne parla-

mentarne volitve. S prvo sejo novoizvoljenega državnega zbora 27. oktobra je Bajukovi vladi prenehal mandat, do imenovanja nove vlade pa je opravljala, kot določa ustava, tekoče posle. Poslanci so 16. novembra, mesec dni po volitvah, za predsednika vlade v novem mandatnem obdobju 2000—2004 že četrtrič v samostojni Sloveniji izvolili Janeza Drnovška.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajsanja pism, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

njo utesnjenost v anahronizmu vstopa v zahodni svet in sočasnega ohranjanja "pridobitev revolucije".

Na Primorskem (najbolj rdeče indoktrinirana regija) niso prikrivali polpretekle sramote, ampak so z raznimi slaboumnimi prireditvami in obujanjem spominov skušali pritihotapati to nesnago kot "zaslužnost" v praznovanju vstopa v EZ. Najbolj nevedne civilizacijskih norm so bile prireditve in dejanja ob meji.

Najodmevnejše so povzele Primorske novice, ki so pravo agitpropovsko glasilo, največ brano v tej obmejni regiji. Na dan pred vstopom v EZ (30. aprila) so imele kar tri zgovorna poročanja s slikami.

1. "Simbol primorskega boja", kjer je bil slavnostni govornik Janez Stanovnik, ki je poudaril, da je Primorska med NOB izgubila 7.000 borcev in skoraj toliko civilistov. Ni pa povedal, koliko so jih pobili komunisti v vsem tem času. Nadalje je dejal: "Če kdo, potem zna zagotovo prav ta del Slovenije ceniti svobodo, pridobljeno s tolikšnimi žrtvami." Kakšno pridobljeno svobodo? Saj se je komaj začelo obdobje komunistične strahovlade, Titove krvoločne diktature, z železno zaveso ločene od osvobojenega ozemlja zahodnih držav. Ali je tov. Stanovnik pozabil na Dolomitsko izjavo, kjer je bila že vnaprej v kali zatrta svoboda drugačne miselnosti in dejanja? Ali ni bil prav on tisti, ki je prestopil od krščanskih socialistov skupaj s skesanim Kocbekom (lutka v rokah revolucionarjev) v totalitarizem,

kriv slovenskega holokavsta? Ali ni prepoznal na zastavah, s katerimi so ideološki šamani plesali

okrog spomenika, rdečih zvezd in znakov zločinskega totalitarizma, krivega še današnje bede indoktriniranih povojnih Slovencev?

2. "Društvo Maršal miru Tito". Tudi to sporočilo je bilo opremljeno z barvno sliko, kjer smo lahko videli peščico pustnih šem, ki so upodabljale lik psihopatskega diktatorskega mogotca in njegovih uniformiranih apologetov, ki so vladali povojni Jugoslaviji. Ta ista prikazen je bila navzoča tudi na Stanovnikovem mitingu.

3. Kar pa najbolj ponazarja podcivilizacijsko stanje na Primorskem, je oživljanje ogabnih napisov vzolž meje (Sabotin, Branik in še kje). Neverjetno! Nihče ne ve, kdo je to bedo, ki nas psihično pohablja pred svetom, obnovil! Celu podmladek ZLSD se je od tega dejanja distanciral. Policija pa pravi, da to ni kaznivo dejanje. Saj imamo na čelu pravosodja politkomisarsko upravo, zato je to dejanje "legitimno", čeprav je v bistvu hujskanje k nestrpnosti in ohranjanje sovraštva do demokracije. Če bi kdo napisal "Tito zločinec", kar bi bila resnica, bi ga zagotovo kazensko preganjali.

Za nameček je bil v Primorskih novicah objavljen komentar, sicer lahko kritičen (zasluži poglobljeno analizo, ker vnaša miselno zmedo z nanizanjem protislovnih vrednotenij) z zanimivim (!) naslovom S Titom naprej.

Po mojem mnenju je ves ta zgodovinski balast ne samo izraz duhovne pohabe in zmede, ampak spada po zahodnem pojmovanju v apologijo zločinskih totalitarizmov nacifasizma in komunizma, kar bi moralo biti obsojeno s strani demokratskih družb in

preganjano od sodnih oblasti.

Na kratko: kaj klavrn vstop v družbo zahodne civilizacije. Če nas bodo zasmehovali in imeli za manjvredne, se moramo zahvaliti kontinuitetni vladavini, ki nas vse skozi opozarja na strahote nacifasizma, da zamegli strahote komunizma. Res je Slovenija edinstvena evropska zvezda, ki je bila spretno pobarvana v rumeno, da ne bi bilo zaznavno krvavo poreklo, še vedno šamansko malikovano.

Pavel Ferluga, Komen

Ples ideoloških šamanov

Slovenija je bila sprejeta v EZ. To odpira vrsto vprašanj, ki vzbujajo nemalo dilem in bojzani glede našega nadaljnega razvoja v že ustaljenem vsakdanjiku starih evropartneric, ki nam niso brezintereso naklonjene. Od vseh novih članic je Slovenija najbolj obremenjena s preteklo zgodovino boljsevišičnega totalitarizma. Človek bi pričakoval, da se bo slovenska oblast z vstopom v evropovezave predstavila v luči civilizacijskega napredka kot nadomestila dolgoletnega enoumja in necivilizacijskih izročil revolucije. Pa se to ni zgodilo. Priče smo bili sprevrženi evforiji pri praznovanju zgodovinskega dogodka, kjer niso skoparili s sprenevedanjem in nekritičnim pristopom ter neokusnim (bolje ogabnim) prirejanjem "mitingov" žalostnega spomina. V Ljubljani je bila počasitev zgodovinskega dogodka v znamenju kontinuitete, saj se je pojavil celo "veto" ljubljanske županje (potem ga je preklicala), naj na prireditvi bi ne govoril najzaslužnejši in neizpodbitno glavni akter osamosvojitve gospod Janez Janša. Sramota brez primere. Tisti, ki so bili deklarativno proti osamosvojitvi, danes komolcarijo za stolčke v EZ. Kisli obrazi vodilnih so lepo zrcalili notra-

Poziv državljanom

Če se nekoliko metaforično izrazim, sta v Sloveniji dve monopolni kriminalni združbi: lopovi, ki držijo skupaj, in združeni lažnivci slovenskih državljanov.

Jasna in vidna je dekadenca družbe in posledično države. Ne želim naštevati, kaj vse mislim s tem. Veliko dobrega so prispevali bralci s svojimi pobudami in novinarji Demokracije.

Prihodnji mesec bodo volitve v evropski parlament, sledile bodo državnozbornske volitve. Prihaja čas, da strnemo vrste ter strpno in suvereno povemo, kdo je zastopnik interesov slovenstva.

Medijska pristranost je jasno vidna. Z lažmi in prežvečenimi besedami skušajo zavajati ljudi. Izrabljajo sleherno priložnost zaničevanja in ponavljajo prazne besede. Človekove osebne pravice so omejene s pravicami drugega posameznika. Zato si jih ne pustimo vzeti, strpno in suvereno širimo ideje demokracije. En človek, en glas in vsak glas je najpomembnejši!

Marjan Cof, Mavčiče

Združevanje rdečih baronov

Veliki mali boter je že pred časom sestavil svoj Forum 21. Vse je potekalo v stilu iz konca osemde-

» tih let. Rdeči novinarji so mrzlično preračunavali, koliko je težak vsak tajkun in koliko slovenskega kapitala predstavlja. Razlika izpred 13 do 15 let je le ta, da se sedaj nazivajo gospodje, prej pa so bili tovariši.

Glavni boter oziroma nekdanji dolgoletni tovariš in gospod predsednik Kučan se je spet izkazal. V protokolarne objekte vabi najbolj osovražene diktatorje v Evropi - tu mislim na beloruskega Lukašenka. "Revnemu" Hrvatu Leticu je omogočil izplačilo v Ljubljanski banki. Slovenci se samo še sprašujemo, ali ima v Sloveniji predsednik takšna pooblastila, da lahko ukazuje bančnikom, komu smejo izplačevati bančni polog. Res imamo čudno demokracijo! Ali je g. Letica drugačen državljan Hrvaške kot drugih 130.000 hrvaških varčevalcev? Milan Kučan se seveda zaveda, da smo Slovenci politično nepismeni oziroma da imamo oprane možgane. Tudi njegovo ravnanje s tako imenovanim Forumom 21 je, milo rečeno, vzpostavljanje vzopredne oblasti. Tako imamo formalno sedaj še neformalno oblast. Novonastali kapitalisti, privilegirani umetniki in vsi drugi, ki bodo po upokojitvi prejeli privilegirane pokojnine, se prilizujejo nekdanjemu predsedniku oziroma vzoprednemu predsedniku. Sramota za demokratično Slovenijo so vsi tisti, ki so obogateli na račun bedno plačanih delavcev, predvsem pa na račun države Slovenije, ki jim je omogočila divje lastninjenje.

Druga sramota so privilegiji nekdanjega predsednika Kučana. Normalno bi bilo, da bi takoj, ko je zapustil predsedniško funkcijo, šel v pokoj in se preživljal s pokojnino, kakršna mu pripada po za-

RADIO Slovenske gorice
96,4 MHz
Ta pravi!

tig osvobodilne 5, 2230 Lencart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

konu o pokojninah. Smo midržavica, zato je sramota, da imamo kar dva dobro plačana predsednika. Nedopustno je tudi njegovo vsakšno vmešavanje v obstoječo ustavno ureditev. Tako kot vsak državljan ima pravico strankarsko delovati. Nikakor pa ne sme izkoriščati svojih privilegijev za delanje politične zmede in potihoma groziti državljanom, kako kapital-sko mogočni so njegovi tajkuni. Kot glavni boter vseh botrov bi lahko svetoval svojim prijateljem, naj se odrečejo večmilijonskim plačam in honorarjem in jih namenijo vsem tistim, ki jim predsednik vlade ponuja bruto 5.000 ali neto 2.800 tolarjev. Milan Kučan bi bolje izrabil svojo moč in prosti čas kot upokojenec, če bi pomagal ljudem v stiski. Toda moč navade je prevelika. Razni plenumi, forumi in druga navlaka iz propadlega diktatorskega režima so še vedno pri življenju. Menim, da nas tudi Evropa budno opazuje. Največja stranka v združeni Evropi, ljudska stranka, priporoča, naj vse nekdanje komuniste postavimo na stranski tir. Pri nas je vse drugače. Nekdanji in sedanjki predsednik republike in celo predsednik vlade javno pozivajo k bojkotu referendumu. Javno torej ponižujejo najvišjo oblast, kar je po ustavi ljudstvo. To je zagotovo največja sramota za Slovenijo.

Demokracija v Sloveniji ne bo za-

radio cerčno
ukv - stereo - rds

90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz

živela, dokler nam bodo ukazovali oblastniki in novonastali rdeči baroni.

Alojz Dragoš, Ljubljana

Forum 21 kot izraz živčnosti

Predsednikov klan, za katerega smo mnogi mislili, da je fikcija, se je vendarle prikazal iz nevidnega ozadja. To pojavljanje v času pred dvojnimi volitvami bi vsekakor morali razumeti ko ponujeno pomoč "velikemu bratu", da bi tako družno podaljšali naslednji vladni mandat anarholiberalizmu, ki je (bil) resnično pravi raj za transformacijo ideologije enakih želodcev v novodobne kapitaliste, ki so se nato znova združili v oblastne centre moči. Sicer pa je bil že čas, da so ljudje, ki vlečejo niti iz ozadja in so si sedaj nadeli ime Forum 21, stopili iz zakulisja.

Druga značilnost tega društva pa je značajska oziroma oportunistična. Kako se lahko zgodi nekaj tako neverjetnega, da ljudem ni prav nič nerodno, da so se čez noč transformirali iz ekološko zapriseženih članov brezrazredne družbe v razred velekapitalistov? Znano je namreč, da je v deželah tradicionalnega kapitalizma, po čemer so se zgledovali, ta proces (da si je lastnik kapitala vzel dvajset - do štiridesetkrat višjo plačo od svojega najnižje plačanega delavca) trajal vsaj sto let. Pa še to je res, da so med izbranci z mi-

ljonskimi plačami tudi taki, ki samo mislijo, da bodo postali kapitalisti oziroma jim še ni uspelo odkupiti naših (svojih) tovarn, čeprav nekatere od teh "proizvajajo" samo izgubo. Da, tudi takšne obraze smo videli na TV ob ustanovitvi Forumu 21. Treba je še pripomniti, da pri javni predstavitvi niso pozabili na zavajanje državljanov, saj so nam med elito pokazali tudi obraze, ki jih tja Slovenci za zdaj še ne prištevamo!

Predstavitve klana v tem kočljivem času pa si je mogoče razlagati tako, kot da se je te oblastne strukture lotil strah pred izgubo v tranziciji izbojevanih pozicij in seveda tudi lastnine. Domnevo o takem strahu je potrdila njihova sugestija državljanom glede bojkota zadnjega referendumu o izbrisanih. Prav smešno je izpadel njihov namig narodu, kar je dejansko pljunek na lastno delo - zakon, ki ga je vladna koalicija v DZ celo dvakrat izglasovala. Še večja ironija je v tem, da se je v samostojni Sloveniji po formalnem padcu komunizma prvikrat zgodilo, da so prejšnji rdeči pozivali prav k temu - bojkotu, kar so v njihovem času domala isti ljudje obsojali in nas za tako početje najstrože kaznovali.

Sicer pa je vladajoči anarholiberalizem v desetih letih vladanja imel že dovolj priložnosti (ko volitve niso bile tako blizu), da bi izbris, če je do njega res prišlo, brez večjega razburjenja popravil. Tako pa so se na svoje potencialne volilce - priseljence iz nekdanjih bratskih republik - spomnili prav v času pred volitvami, ko jih najbolj potrebujejo. Iz lastne izkušnje tudi vem, da si je žena leta 1992 brez težav uredila slovensko državljanstvo in hkrati še naprej ostala Hrvatica. To dodajam zato, ker mnogi izmed izbrisanih, ki si državljanstva tedaj niso hoteli ali morda niso mogli urediti, še danes mislijo

ali pa samo govorijo, da bodo s sprejemom našega državljanstva zatajili svojo narodnost. Ne, če bi bilo to tako, potem bi sam moral biti po narodnosti dvakrat Jugoslovan in enkrat Nemec, pa mi niti na pamet ni prišlo, da sem s (obveznim) sprejemom teh državljanstev zatajil slovensko narodnost. Sicer pa se resna oblast svojih državljanov ne bi smela bati, kot je mogoče razumeti duha Foruma 21, ki še razmišlja po starem! Prav ob zadnjem referendumu smo s strani Foruma 21 slišali, da imamo premalo zaostrene kriterije ljudskega mišljenja, zaradi česar naj bi se institut referendumu zlorabljal v politične namene. Da se transformirani partiji (le malo je bilo med njimi resničnih komunistov) še vedno ne morejo otresti svojstvenega načina demokracije, sklepamo tudi po tem, da si je Forum 21 za vodjo izbral svojega starega šefa, kar da tudi misliti, da tranzicija pri nas še ni končana!

Primerjava med obvodnim Forumom 21, ki je za zdaj še društvo, in ustanovitvijo stranke DeSUS prav tako pred nekimi volitvami, ni umestna oziroma je samo naključna!!

Rajko Topolovec, Ptuj

Binkošno srečanje

V nedeljo, 30. maja 2004, se je popoldne v Duisburgu v opatijski cerkvi z bogoslužjem začelo letošnje slovensko binkošno srečanje. Somaševanje je vodil predsednik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih delavcev v Evropi, monsignor Janez Pucelj. Somaševala sta slovenski župnik v Porurju gospod Alojzij Zaplotnik in nemški pater Tobias v navzočnosti slovenskega diakona Stanke Čeplaka in nemškega diakona Heinza. Pri maši sta sodelovala mladinska pevska skupina Eskala (Düsseldorf-Krefeld) in pevski zbor Slovenski cvet iz Moersa. Po maši je sledilo srečanje v opatijski dvorani z bogatim kulturnim programom. Gost srečanja je bil tudi slovenski veleposlanik iz Berlina gospod Ivo Vajgl. Geslo letošnjega srečanja je bilo "Slovenija v evropski skupnosti".

Po kratkem nagovoru gospoda

župnika Alojzija Zaplotnika in pozdravu gostov se je začel program s pesmijo Moja Slovenija v izvedbi Slovenskega cveta. Nadaljevala je mladinska pevska skupina Eskala s pesmijo Poleti lastovka. Msgr. Janez Pucelj je v kratkem govoru nanizal nekaj dogodkov o vzponu slovenske kulture v tem delu Nemčije. Dotaknil se je uspeha Slovenije in njene vključitve v EU. Rekel je: "Dvanajst zvezd v zastavi EU izvira iz krščanstva. V EU bo moral vsak opraviti svojo nalogo. Gospodarstveniki svojo, politiki svojo in mi svojo. V letih, kar sem v Nemčiji, se je tu slovenska kultura vzdignila in se postavila ob bok kulturi drugih narodov. Mogoče bodo sedaj v Ljubljani bolj naklonjeni Slovincem v tujini. Povezujemo se. Skupaj zmoremo več! Bog naj blagoslavlja narode Evrope, da bo mir!"

S pesmijo Dona nobis pacem je nadaljevala mladinska pevska skupina Eskala. Sledil je pozdrav slovenskega veleposlanika Iva Vajgla. Za njim sta besedo dobila slovenski učitelj Dušan Čegovnik in Darko Štamcar, ki sta v kratkih nagovorih opisala življenjski poti dveh slavljencev jubilarntov; diakon Stanko Čeplak praznuje 25 let diakonske službe in je v maju praznoval 60. rojstni dan. Hkrati je prvi Slovenec, ki je prejel stalno diakonsko službo. Msgr. Janez Pucelj, delegat za Nemčijo, praznuje letos 30-letnico duhovništva. Obema slavljencema je skupina Eskala zapela in jima podarila šopka vrtnic.

Župnik Alojzij Zaplotnik je dejal, da so s prostovoljno akcijo zbrali 547 evrov za Bosno. Veleposlanik Ivo Vajgl je slovenski katoliški misij v Severnem Porenju-Vestfaliji izročil priznanje in zahvalo Republike Slovenije. Kulturni program so sklenili s pesmijo Že pada mrak v dolino v izvedbi Slovenskega cveta.

Sledil je družabni večer z ansamblom Planet X iz Stuttgarta. Slovenke, Slovenci in nemški gostje so se še dolgo veselili in plesali pono v noč. Nekateri so imeli srečo in so na srečolovu tudi kaj zadeli. Srečanja se je udeležilo 300 ljudi.

Dušan Čegovnik,
Severno Porenje-Vestfalija

Barbarstvo

Izjava zunanjega ministra ZDA Collina Powlla, objavljena v Delu 28. maja, je brez dvoma iskrena in poštena. Nanaša se na surova in civiliziranega človeka nevredna dejanja z zaporniki v vojaškem zaporu Abu Graib v Iraku. Slehernik, pa če je to zločinec, morilec ali sedaj čislani terorist, ima pravico, potem ko ga nasprotnik ujame, do humane obravnave! Takšen, največkrat sfanatiziran zapornik je na milost in nemilost prepuščen nasprotniku. Mučenja in poniževanja se dogajajo za zaprtimi vrati. Da se mučitelji nad tem naslanjajo, da jim je to neke vrste poživilo ali omama, je znano že od pamtveka. Dogajalo se je v vseh časih in v vseh družbah, tudi tistih, ki so se sklicevale na civilizacijo. To se je dogajalo tudi pri nas med vojno, ko je potekal bolj teror kot odpor, predvsem pa potem, ko so komunisti prevzeli oblast. Razlike med povojnimi zločini komunistične oblasti, ki ji je uspelo z ustrahovanjem prikriti vse svoje zločine za dolga desetletja, in današnjimi časi čedalje bolj razširjenega terorizma skoraj ni. Na prizoriščih povojnih zaporov in moriščih ni bilo novinarjev, ki bi razkrili takratne zločine. Danes so poročevalci vsepovsod, pridejo lahko do vseh informacij. Tako so prišli na dan tudi dogodki v iraškem zaporu in pojavili so se posnetki. Vsi ti posnetki pa so si preveč podobni. Medtem je poročevalec britanskega časnika Daily Mirror priznal, da je sodeloval pri nekaterih fotomontažah objavljenih fotografij. Koliko takih posnetkov kroži po svetu? Znano je, da Osama bin Laden, Iranci in nasploh Arabci bogato nagrajujejo vse oblike krvavega terorizma. Imamo pa priznanje odgovornih politikov ZDA in javno zaslišanje osumljenih. Verjamem, da bodo morali odgovarjati tudi najvišji vojaški poveljniki, če so dali taka navodila zasliševalcem, ali pa če so to dopuščali. Le tako si bodo ZDA lahko povrnile zaupanje, ki ga zaslužijo, čeprav jih danes obsoja skoraj ves svet z bučno podporo medijev. Izjava Hansa Blixa, objavljena v Žurnalu 28. maja, da ga Irak spominja na Jugoslavijo po Titovi smrti, ko sta izginili TRDA ROKA IN KONTROLA, je nevredna demokrata, menda kandidata za Nobelovo nagrado za mir. Dobil jo bo zato, ker je Šved in ker hočejo na ta način kaznovati Bushevo Ameriko. Sicer pa, ali se niso "merodajni" na vse pretege prizadevali, da bi Tito dobil to prestižno, a že davno politično "prostituirano" odličje? Kaj pa naša scena, ki jo vodijo liberalci? Seje DZ in razni protesti krajanov dokazujejo, da oblast ničesar ne rešuje. Izjave pravosodne ministrice Z. Cerar, ministra za gospodarstvo M. Lahovnika, notranjega ministra R. Bohinca na seji DZ 31. maja so samo ošabni odgovori na dokazane očitke. Odzivi poslancev vladne koalicije so bili že vnaprej znani. Njihov "kapo" T. Anderlič pa se je očitno zmedel ob dokazanem spornem nakupu zemljišča v Strunjanu. Najprej je tajil, potem pa samo še "klaftal"! Pa še o šepetalcu Sedmega dne A. Lucuju, ki se je spet izkazal. V Nedelu je ob posnetku, kjer se rokuje s svetim očetom, napisal: "Papežev pozdrav Nedelu je sprejel A. Lucu." Napisati bi moral: "Nedelov pozdrav papežu." Le kdo ga je povabil v Vatikan? Potem pa v isti izdaji Nedela še napiše: "Kleromaščevalci, ki se zbirajo na modrovanjih pri predsedniku." Tako pisanje je brez dvoma za inteligentne novinarje nedosegljiv vrhunec – abote, seveda!

Marija Vodišek

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

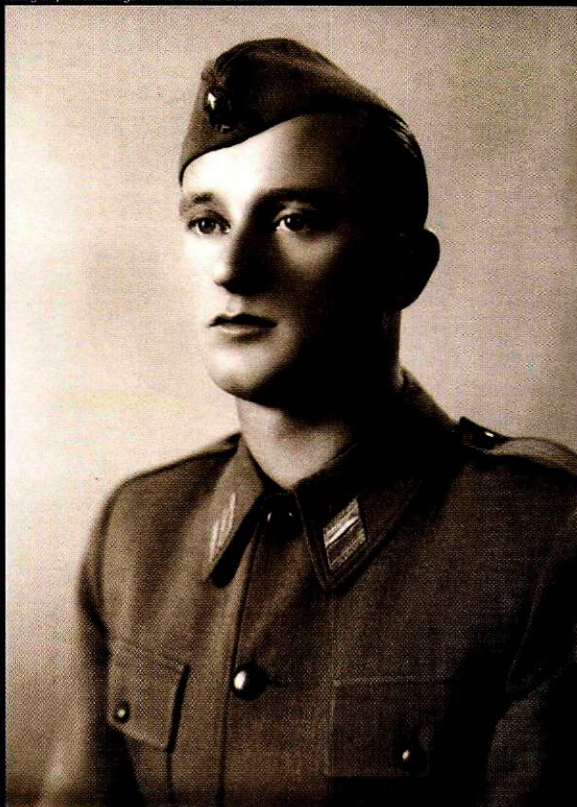
OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

Albert Svetina-Erno, roj. 1915 v Dolnjih Ležečah pri Divači, je danes po vsem, kar je doživel, izpovedal in ne nazadnje tudi zapisal, predvsem živa priča slovenske polpretekle zgodovine. Je priča dogodkov in časa, ko se je hrepenenje po svobodi in pravičnosti utopilo v poplavi laži, prevar in nasilja.

... Ko sem sredi maja 1945 iz Postojne prišel v Slavijo, me je takoj poklical Maček in mi dejal: "Ti si tu živel in poznaš Ljubljano. Vidiš, ljudje so bos in nagi, brez stanovanja, brez vsega. Treba jih je obleči, nahraniti in jim preskrbeti stanovanja. Pojdi in nabavi vse!" Nato me je ostreje pogledal in dodal: "Poslušaj, ampak računi, računov ni. Glej, da jih ne dobim. Ničesar ne bom podpisal. S tem ti bom plačal," in prijel za pištolo. To je bil ukaz, naj začnem z brezobzirnim ropanjem povsod tam, kjer je bilo mogoče kaj vzeti ...

Fotografije iz osebnega arhiva Alberta Svetine

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004. Priloženo naročilnico skupaj s kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Številka TRR: 24200-9004125033. Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net ali plačate v tajništvu založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

Odraščal je na Primorskem, prežet z antifašizmom in krivicami, ki jih je občutil na sebi in jih s seboj prinesel v predvojno Ljubljano. Od primorskega emigranta, ki je v težkih razmerah prišel do poklica in si našel službo, do aktivista v odporu proti italijanski okupaciji med vojno ni bilo daleč. Od delovanja v odborih OF do partije je bila pot še krajša. Hitro je postal partijski sekretar, nato inštruktor CK KPS. obiskoval partijsko šolo CK KPS in od tod prišel v Ozno, kjer je bil najprejčasno Mačkov namestnik, nato pa kot partijski sekretar njegov pomočnik do prihoda v Ljubljano. Tukaj je prevzel ekonomske naloge oz. ropanje za Ozno in med drugim prevzel "čiščenje" Brezarjevega brezna v Podutiku. Kot načelnik Ozne za Primorsko je nadaljeval oznovsko prakso s podtalno dejavnostjo na meji z zavezniško vojaško cono, nato pa v ljubljanski Ozni nadzoroval pošto. Po izključitvi iz Ozne se je vpisal na srednjo tehniško šolo, nato pa je po "čudnih naključjih" postal poverjenik v ljubljanskem mestnem ljudskem odboru. Po preiskavi stanovanja je konec februarja 1949 pobegnil na Madžarsko, kjer je najprej deloval v politični emigraciji, nato pa so ga Madžari, ker mu kot nekdanjemu pripadniku Ozne niso več zaupali, obsodili in zaprli. Albert Svetina je po letu 1990 ena redkih prič, ki je spregovorila. Tisto, česar se njegovi nekdanji sodelavci ne spominjajo več, mu je še vedno živo pred očmi. Zdaj priča tudi za tiste in o tistih, ki so bili zraven, pa molčijo in se nočejo, ne smejo ali ne morejo spominjati. Prav tako priča za tiste, ki jih takrat še ni bilo in tega krutega časa niso doživeli in ne vedo ali pa nočejo vedeti ali verjeti. Za odkrito besedo, ki jo je najprej zastavil ob odkrivanju resnice o Brezarjevem breznu, so mu nenadoma zastali vsi postopki v zvezi z urejanjem njegovega statusa v novi, svobodni Sloveniji. Kratek njegovih pravic zato posredno govori o naravi sistema in oblasti v sedanji Sloveniji. Obremenjenost s polpretekle zgodovino in strah pred resnico o polpreteklosti sta zelo močna. Svetina torej ne govori samo o preteklosti, ampak tudi o sedanjosti.

Naročilnica

Po posebni prednaročniški ceni 5.100 SIT nepreklicno naročam knjigo

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

ime in priimek: _____

datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

podpis naročnika: _____

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004. • V ceni je vštete DDV, ni pa všteta poštnina.

Nekaj odlomkov iz spominov Alberta Svetine, ki bodo kmalu izšli pri založbi Nova obzorja, v nadaljevanjih objavljamo tudi na straneh Demokracije.

Cifra je padla!

Odslej kličite ceneje!

Vsi klici v omrežju Si.mobil - Vodafone samo **5 SIT/min**

TARIFA VELJA

DAN IN NOČ

OPCIJA
MOBILNI

Kličite v omrežju Mobitel in Debitel
za samo 22 SIT/min z **Opcijo mobilni!**

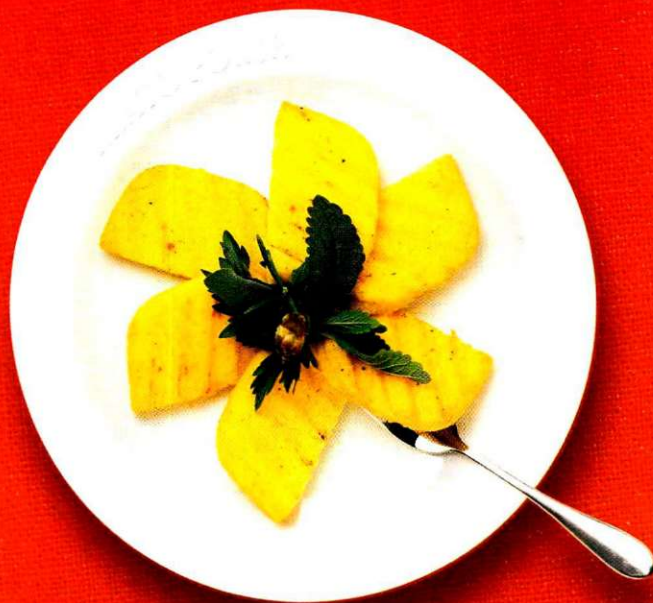
Nova tarifa 5 SIT/min velja za vse nove naročnike paketov Smart I, Smart II in Smart III, velja 24 ur na dan, za vse klice v omrežju Si.mobil - Vodafone. Vse cene so v SIT in vključujejo DDV. Vse dodatne informacije o novih paketih in ponudbi dobite v vseh centrih Si.mobil - Vodafone, na www.simobil.si ali na brezplačni telefonski številki 080 40 40 40.

Si.mobil d. d., Šmartinska cesta 134b, SI-1000 Ljubljana | www.simobil.si

Ujemi svet

40 let za nas. Vse najboljše za vas.

Q

je mednarodni simbol kakovosti, ki je značilen znak Droge že 40 let. Znanje, kakovost in neprecenljive izkušnje nas spremljajo povsod – tako pri izboru najboljših sestvin, moderni tehnologiji, inovativnih postopkih predelave kot pri sledenju trendom, poznavanju svojih potrošnikov in skrbi do okolja. Pod priznanimi blagovnimi znamkami Barcaffa, Argeta, 1001 cvet, Zlato polje, Maestro, Argo in Droga se skriva širok izbor izdelkov za pripravo kakovostne, varne in okusne hrane. Nepogrešljivi spremljevalci vsake slovenske kuhinje, ki v vsak trenutek dneva vnesejo harmonijo. **Harmonijo okusov tradicije in kakovosti.**

DROGA
40